

ترجمہ شفیق شری

۲۷

۲۷
مختار
۲۷

كتاب العقبر المراسم
من محمد عارف
عفي عنه

٤٥٥

صندوق املا عمر

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله الذي جعل في كل شيء
 آية لمن يتدبرها
 الحمد لله الذي جعل في كل شيء
 آية لمن يتدبرها
 الحمد لله الذي جعل في كل شيء
 آية لمن يتدبرها

الحمد لله الذي جعل في كل شيء
 آية لمن يتدبرها
 الحمد لله الذي جعل في كل شيء
 آية لمن يتدبرها
 الحمد لله الذي جعل في كل شيء
 آية لمن يتدبرها

بسم الله الرحمن الرحيم

يقول عبد الله الفقير اليه محمد بن احمد بن الحاج مصلح تجاوز
 الله عنه • اللهم انا نحمدك على ما خلقتنا من سبع في السبعين
 وانعمتنا عشرين • ولسانا وشفتين • وهديناه الجدين • وفوقنا
 من شره الاصفرين • ونستجير بك من جميع العدا من الثقلين •
 ونرجوا من فضلك ان لا تلحق بالاخسرين الذين ضل سعيهم
 في الحياة الدنيا وهم يحسبون انهم يحسنون صنعا اولئك كالانعام
 بل هم اضل سبيلا • اللهم انت خلقتني ورزقتني ولم اكن شيئا الا قد
 استسعيت يعيوب نفسي في جلب الذنوب واستسفيت بذنوب القلوب
 واستمرت بمحرمات العيوب وقد كنت بت اللبالي حايض خناسي واصبتي
 نجح وسواسي وارتيكت المعصية ناسيا وعجدا فاعفر فاول ناس
 اول لتاسي اني ظلمت نفسي بالمعاصي انتك انت المالك التواصي
 فديت اليك باخفا بنفسي يد المسئلة بالاستكانة والمسكنة فان
 غفرت لي فلا ينقص من بحار غفرانك قطرة فان عذبتني فلا يزيد
 من سلطانك ذرة وان لم تغفر لي بفضلك بل تؤخذني بعد لك
 لتكون من الخاسرين ربنا اغفر لي ولوالدي وللمؤمنين يوم
 يقوم الحساب ربنا لا ترغ قلوبنا بعد اهديتنا وهب لنا من لدنك
 رحمة انتك انت الوهاب • اللهم صل وسلم على عبدك الذي اسرى
 به ليلا من المسجد الحرام الى المسجد الاقصى ثم دنى فدل فكان قاب
 قوسين او ادنى سيدنا وسندنا ونبينا وشفيعا محمد خاتم الانبياء

و رقي

من سورة الفاتحة
 من سورة الفاتحة

والمسلمين • والشفيع المشفع في يوم الدين وعلى ازواجه امهات
 المؤمنين وذريته واهل بيته وصحبه اجمعين • هجرتك بيك يوم
 اوان لبشجي سنة سي اوائله محبة قسطنطينه رفع لواء الشقا
 عصار له خروج ايدوب تنسرايدن بغاث بغاث حروسه دار
 النصر والممنة جانبته نه هوايله برجبان استهوا اولد قلوني
 متضمن وجل و خفي و صوري ومعنوي نمقوله اشخاصك صميفه
 حال وجريد اعمال لري الفتنة نائمة لعن من ايقضنها
 مداد ايله ممضى قلند يغني متبين سحبان مشربان عكاظ
 المعانيدن محمد شقيق سقاء الله من رحيق غفرانه بكاسات
 الدسيق مغزل قلب بدايح نكارينك جزل ورقيق تار و بود
 لعاب مشكسارندن منوال جد وهزل لغز ونعيمه واجميه ده
 برنوا ظهور قماش و شئ اللون طرح ونسج اتمكه من الف
 بين كلمتين ونظم بيتا وبيتين فقد استهذف للموت الشفتين
 فحوا سنجه قاذج وما دج ومساحك ازدا و اطرا واعصا لري بنالنه
 شتانه اولد وعي رساله مختصره سي كه في الحقيقة نهالستان
 تركسي كي كلشن بالاغت ويسيه اجلس نرجيس باغي دكلدر
 كل خود روي طاعيد راما في الجملة دامن كهسار جديع وبيانه
 تازة شكفته اولمش برشكوفه دنكين اولمغين بيانه ايل
 زيب شيشه جسم امعان قلنقه شايان برلاله مستجمع
 الالواندر سنة اثني وعشرين ومائة والف شعبان المعظمك
 او اسطنده بو عديم البضاعة نك كشتي طوفان زده قسمي

سبحان الملكين بر كسك اسهيد
 فصا فكله مع وفدر وانقولي

عواصف طوام زور کار ایلده مدلتو جزیره سی مر ساسته
 دوشوب چند روزانده القای مراسی برله طی شراع سیر
 وسفر اولمق لازمه کلدی **۴** محن الزمان کثیره لا تنقضي
 وسره یاتیک کالاعیاد **۵** ملک الکاد فاسترق رقابهم
 وتراهر رقانی بدلا و غاد **۶** بو خالده عید شریفه دل
 مکئی مقتضی بعض عوایق دخی ظهور اتمدن ناشی **۷**
 حیوتی حیره الغریب اذ اللیل **۸** اتی والیتیم یوم العید **۹**
 بیغوله سنه ناجار بسط بوریای اقامت اولندی **بیت**
 ولقد وقعت من الهموم بمملک **۱۰** منها ثلاث شداید جمعنی لی
 تأسف علی ماضی الزمان وفکره **۱۱** فیما عسی یأتی مع المستقبل
 ما ان وصلت الی زمان آخر **۱۲** الایکیت علی الزمان الاول
 اما بویله ایام ناصبه نک لیالی تابغیه سنه وجوه ایلده حسب
 حاله **۱۳** شد آخر کیم تنهای دلیل راه خیر من **۱۴** بدامن پیا
 پاکشیدن شد بر پرواز سر من **۱۵** زبسی صبح نشاطم شام غم
 کریده بیرولش **۱۶** مبارک یادر وزعید باشد شب بخیر من
 مفهرمی اولمشیدی تنهالی غمی ازالیه وسیله اوله حق
 بنات افکار فصیحای سلف اولان ریات المجال معانیدن حرة
 الایم بر جریده حرم بلاغتی امالاکه امکان اولمقین ضروری
 اول عقیده بیت العروسی استعارات دیکین پرورده سی و
 بانوی دار الزینة عبارات دلنشین تربیت کرده سی غایبه
 غر غدار نوشختی اغیار دن حالی اولدوغم کجه لوده اغوش

مطالعه المقله دفع وحشت ایدردم اما بر شب اول امیده
 جان پسندک مشیمه مطالعه سندن اباوی قوایل افکار ایلده ملفوف
 قماط خاطر بوضوح برنجل والغریب القای کناره استیلا
 قریح اولدیکه اول قینه زینده جمالک رخساره دلاراسی
 ماشطه کاری نخاس اخرار فروش برعه برعه برله حاوی
 اولدوغی هر هفت بدیع و بیانی دلداد کان غوائی معانی به بحسب
 مایساعده الوقت کشف قناع معصنات ایدوب اراوت ایلیم
 یعنی بعض مرتبه مشکالاتی حل و شرح یوزندن بندخی بر کاله
 خیر قلمقله اول دلارام نازک اندامی اما الولد الافکار اتخاذ
 اندم کد کجه بوداعیه مجالی ضمیر مدد صورت لیسته عزیمت
 اولمقین ماه صیام ختم زن افواه انام اولدوغی ایام لیالی سنه
 طوطی بنان الفت اولان قلمدوز بانه شکرستان ترکی الحانده
 نغمه سفیه اولمغه رخصت اداره کلام ویرلدی اما رساله
 مرقومه نک بالکلیه حاوی اولدوغی لغز و معما و اغلو ط و احمیه
 وسائلفات عربیه نک حل و کشف و شرح و بیاننه زمان
 مساعده اولمقله وقت آخره تعلیق اولنوب شمدیلک بعض
 مرتبه ایچنده مندرج اولان امثال عرب و عجمک مورد لرینی
 ونه محله ضرب اولندوغی مشعر نقل و اوستاد لر بیه شرح
 و بیان و بعض ابیاتک دخی متضمن اولدوغی و حکایاتی و مناسبت
 ایلده کتب ادبیه دن مطایباته دایره نجه نوادر لای تکلف منشیانه
 دن ساده زبان زد ترکی تغییر ایلده ترجمه و درج قلمق اوزره

نخانی بالفصح والتشدید
 قول وجاریه الوب صا حبی

الاعلو طه بضم الالف واللام
 غلط اولمقین سنه و غلط انک
 جمعی اغالیط کلور
 الا حبی بالضم وتشدید الیاء
 مثل و یا کما حبی و ذم اتمالت
 جمعی احاجی کلور
 اختری

شروع اولوب یا من لا رب غیره ولا اله سواه و فقنا فی القول والفعل
 لما تحیه وترضاه الله سخر امری واشبع صدری وأحل عقدة من لسانی
 بفقهوا قولي **ذكر ما في الديباجة من ذلك** فمن ذلك **قوله** شراره اشتر
 اي كثيرا للمعان واج الحريان ابو الفضل احمد بن محمد الميمني امثالته
 اشترى الشر صغار تركيبي ايله ايراد ايدوب تفسيرنده اي الخ
 وابقاه من قول شرى البرق اذا كثر لمعانه وشرى الفرس اذا لم في جريانه
 ديو نصيرج اندوكي امثال عربدن ما خود در و مورد مثلي دخي
 فاضل مذکور بمفهومه ذکر ایدر که بر کون بر صیاد بر بقالہ سبع
 ایچون بر طوطی غسل عرض ایدوب غسلدن بر قطره زمينه چکیده و
 در حال اوزدینه بر زبور بسط جناح اشتیار ایدر مکرکه بقالک
 پرورش یافته دکانچه سی بر این العریسی وار ایدر که لسان ترکیه
 کلنجک دید کلری جانور در در عقب کینک اهندن صحرایوب زنبور
 مدد راع اختلاس ایدر صیادک دخي کلی معلی شیرانه جمله برله
 ابن العریسی چکر شکاف نابا فتراس ایدوب بقال دخي کله کلب
 صیادی بر بر عصای مفر فرسا ايله ضرب و خر صیاد کذلک بنکوش
 بقالہ حواله ایلدوکی هست درشت ايله اخذ نار کلی مرد ایدر بچک
 بقالک حیر و حیرتی جمع اولوب صیادی هلالک وصیادک قبیله
 و عشیرته بوخیر بالغ اولدقده تجمع ایدوب ایکی قبیله ناک
 شیرازہ جریده جرثومه لری کذلک انقراض برله منقطع اولنجیدکین
 مقاتله ایدر لمیدک محاربه لری بر قطره ناچیز غسل اولوب بوخه
 بسفک دمایه مؤدی اولمغین بین العرب اشری الشر صغار ديو

انقلاص اوغری بن بنسلی
 الوب فحق 2
 افتراس بریمق و بار لوق
 التارکین مؤمن و انتقام
 وقالی مقتول ایچون قصاص
 انما 2
 جیل الکسر جماعت
 اختر
 الجرم بضم الجیم والاء
 برسته ناک اصل جعی
 جرانیم کلور

مثل

مثل اولمشدر فلینا مثل **الحرب اول ما تكون فتية** تسبی
 برینتها لکل جهول حتی اذا اشتعلت وشتت ضرامها دلت عجوزا
 غیر ذات خلیل شمشاد بنکر لوتها و تغییرت مکروهه للشتم والتقیل
قوله شق عصای موحدين بودخی امثال عربدن در فغان برکسه ترک
 اطاعت برله حیطة اطاعت مطاعدن خروج ایلسته عرب اول کسه
 حقدن شق فلان العصادیر لرزیرا فی الاصل لفظ عصا اجتماع وایتلاف
 ایچون مستعمل ولوب انشقاقی من بعد اجتماع غیر قابل افتراق ایچون
 اطلاق اولتور قال ابو عبیده العصا یضرب مثالا للاجتماع والانشقاقها
 یضرب مثالا للافتراق الذی لا اجتماع بعده و امام ناصر المظفری عروض
 صاحبی خلیلدن نقل ايله تحریر ایدر که قال الخلیل العصا جماعة الاسلام
 فمن خالفهم شق عصاه یعنی عصا جماعت اسلامدر شق عصا ایدن
 جماعت اسلامه مخالفت ایدن کسدر و امام موی الیه ینه
 ابو عبیده دن نقل ايله تحریر ایلشد ر قال ابو عبیده معناه فرق
 جماعتهم لان الاصل فی العصا الاجتماع و الایتلاف وذلك
 لانها لا تدعی عصا حتی یكون جمعا فاذا انشقت لم تدع عصا یعنی
 معنای شق عصا بر قومک اجتماع لری متفرق اولدی دیمکدر
 زیرا اصله عصا اجتماع و ایتلافدر انشقاقی بینوت و اختلافا
 ناکه اتحاد و ایتلاف برله اجتماع لری بولیمیان قومه عصا
 اطلاق اولتور اختلاف و افتراق لری حالته دخي عصا دینر اما
 صاحب المعنی ايله شیخ محب الدین ابوالبقا معنای شق عصا
 شق عصا تمیوب هر یان اتفاق اولمغله دیمشدر که یقال شق

عصا القوم اذا فرق جماعتهم بمخالفته لهم والاصل ان العصا تقوى بها الانسان فكنتي بالعصا عن القوة واجتماع الامر يعني برقومك
 اجمدن برينك مخالفتي ايله جماعتك متفرق اولمغه دينور اصلنده
 انسان عصايه اتكا ايله كسب قوت اتمدن ناشي برقومك برامده
 اجتماعك على حسييله حاصل اولان قوتدن عصا ايله كنايه اولنور
 عن ابى العباس سرليشي ومعنا شقوا عصاه اى زالوه واطرحوه والقر
 تقول شق فلان العصا اذا ترك الطاعة وخرج مينا يعني برقوم اعلم
 ايجلرندن برينى طرح وازاله اتمكه ديرلر زير اعرب قن بر كسه ترك
 اطاعت برله خروج ايدوب مباينت ايلسه شق فلان العصا
 ديرلر نكه قران مبينده شاقوالله نظم كرمي مباينت ايله تفسير
 اولمشدر حاصل شق عصا ترك اطاعت مطاع برله مباينت و
 مخالفتدن كنايه اولنور قال الشماخ تصدع شعب الخي وانشت
 العصا كذاك النوى بين الخليل شقوق **قوله** درفش كاوياني
 درفش كله سى فارسيد رعبيده قنات تور كوتدر ديد كلر اغاجدر
 اندن نيزه وستان ورمج ايدر لر كاوياني ديمك كاويه منسوب
 درفش ديمكه رزير كه كاوه نام براهنكر ضحالك ماريك سرخوت
 شعارتك كوفته سنك وماراتمك ايجون فريدونى طلب برله
 خروج ايلد كده مياشته اولان اديم باره قنات مفتحه سنه
 يعنى كورك چكد وكي اغاجه تعليق ايدوب رايت اتخاذا واوره
 دادخواهي برله ملاذوخ مارستم ضحالك ماري اولان زير دستان
 ورعيتدن بيجد وبقاس ناس اجتماع واحشاد اتمكه جيقوب

كبر

فریدون

فریدون بولوب بعده فریدون بروفق دلخواه استیصال ضحالك ايله
 عالمه بادشاه اولدقه تبركا ویتنا اولدیم باره اى انواع جواهر ايله
 ترصیع وینه دست مؤید كاوه ده ابقا و تاید اتمكه كاوه بك نسلی
 قرنا بعد قرن سپهدار ایران اولمق اوزره شانتی ترفیع قلدون غی فردوسی
 طوسینك شهنامه سى افسانه سندند ركثرت استعمالدن لوا
 وعلمه وهر فرازنه برشقه تعلیق اولمش نيزه دخی درفش اطلاق
 اولنور ذكر اولنان درفش كاوياني به فریدون دندن صكره كلان
 ملوك ایران تبركا گهر بری بر كوهل اوچمته ايدر لر ایدی امیر
 المؤمنین عمر فاروق رضی الله عنه حضرت تلمینك زمان خلافتندن
 سعد ابن ابی وقاص رضی الله عنه كسرای عجمدن یزدجرد بن شهریارك
 استیصالته غرات موحدین ايله مبعوث قلدن قد شاه مسفورك
 مشیر و سپهداری اولان رستمك واسطه العقد كریان حیاتی
 اولان عقد سرنكیت مفقری ناخن شباهه سیف صارم سعد رضی
 الله عنه ^{الله} منحل ویزدجرد بن شهریارك دخی رحای وجودی براسیاب
 خرابه وقف سیلاب اجل اولدقه خزینه یزدجردیدن نصیب غزاة
 موحدین اولان غنایم ايله معادرفش كاويانینك اوزرنده اولان
 جواهر و لالی بخش مجاهدین اسلام اولمق اوزره منقولدر
 والله اعلم بالصواب **قوله** تسیر جوارى تدبیر منازل ومدنی
 برله جوارى جاریه كله سنك جمیع در سفینه معناسته روی
 بچار وانهارده جریانندن ناشی صفت غالبه اولمغه موصوف ذكر
 اولمغه تقریب یوقدر نكه نص قرانیده وله الجوار المنشآت وارد

استیصال
 كوتدن
 اختی
 النیات
 بالفتح
 تیرلك
 اختی
 حدت
 سبی

اولش در امانت بدمنازل و مدنی قوی ایله مراد اعیان موجوداته فی
 نفس الامر ثبوت و تحقیق اولدوغی وجه اوزر بقدر الطاقة البشریة
 علم که اکاحمت دیر لر ایکی قسمه منقسمه ریعی علم حکمت اکسابنده
 نظر استدلالک و ارایسه اکاحمت عملی دیر لر پس حکمت نظریه نیک
 دخی اگر تصور وجودی دهنده و خارجیه ماده دن مستغنی ایسه
 عقول و نفوس مجرده کی اکاحمت الهی و الهیات و فلسفه اولی
 دیر لر اگر تصور وجودی دهنده ماده دن مستغنی اولوب خارجیه
 ماده محتاج ایسه عدد و سائر اعراض کی اکاریاضی و ریاضیه حکمت
 دیر لر اگر تصور وجودی دهنده و خارجیه ماده دن مستغنی
 دکل ایسه حیوان و بساط عنصریه و سائر مرکبات کی اکاطبیعیات
 و فلسفه سفلی دیر لر و کذلک حکمت عملیه نیک دخی اکسابنده افلاک
 و اختیار بشریه یا لکن کندی نفسنک صلاح معاش و معاد نه
 تعلق ایدر سه اکاعلم اخلاق و علم تهذیب دیر لر اگر بر منزل
 بروج مشارکت بر جماعتک صلاح معاش و معاد نه تعلق
 ایدر سه والد و مولود و مالک و مملوک کی اکاند بیر منزل و
 علم منزل دیر لر اگر بر قریه و یا بر شهر و یا خود بر اقلیم خلقنک
 صلاح معاش و معاد نه تعلق ایدر سه ملوک و سائر حکام
 ایله رعیت مثلوا اکاعلم مدینه و علم سیاست دیر لر قوله غدر
 ایرجی ده قلم رو و جلاد نیک سلم و توری سلم و تور و ایرج هر
 فرید و نیک اوغلری اولوب فرید و نیک ضحاک هلاک اند کدن
 صکر سلطنت ربع مسکون ایله استقلال بولد قده بیوک

اکاحمت نظری و اگر
 افعال و اختیار بشریه نیک
 مدخلی و ارایسه

اوغلی اقلیم روس و بلغاره و اور تاخه اوغلی توری چین و خطا
 و ترکستانه خاقان ایدوب کوجک اوغلی ایرجی ولی عهد اتخاد
 اتمشیدی سلم و تور ایرجه حسد ایدوب بابا لری اوزرینه جر
 لشکر جراراتد یلر ایرج دخی تحصیل رضای پدر بیرا چون خلاق
 مرضای برادرانده ناکیز اولدوغین استعفا کونه صالت و سبکار
 معسکر سلم و تور الفاراندی اگرچه اول تلاقیده اعتراض ایرج
 قلب سلیم سلم ده نقش پزیر قبول اولدی لکن شور زمین سینه
 توره ریشه دو اند اولان شول حقد و حسد متمر عذر و کینه اولغان
 سلم تنها سنده پدر فرتوت هر برتری بر اقلیم بعیده طرح و ابعاد
 و کوچک برادر مرئی اوزرینه تفضیل ایدوب یرینه شهنشاه
 ایران اتمکله ربع مسکونه بلکه بر لره فرمان فرما اند کنده کور
 ایرج نه مرتبه کیر و نخوت و غرور حاصل اتمشکه بار و پنکاه و خیمه
 و خوکاه و امرا و سپاهن بر اغوب بر قاج نفر نو کیر ایله حضور نه
 کلدی بو وضعی بزرگی کلیمت ایله آدم حسابنده قومیه استحقاق نه
 مثلوا آتشین سوز لر ایله سلمک بار و تخانه دماغنه قتل انداز
 افساد اولدی بامداد ایرج مفد و ردیوان برادران غداره کلد که
 اشارت سلم ایله قتل اولتوب نعتی بابا لری فرید و نه ارسال
 و عاقبت سلم تور دخی ایرج مفد و رک نبیره سی منو جهر الله
 هلاک اولوب اخذ ثار اولنجیدک مدت مدید حرب بسوس
 و قتال شدید اولمق اوزره شاهنامه فردوسی حکایاتد تدر
قوله غرائق صحاح جوهریده غریق ضم غین و فتح نون ایله صو

انتقام

ایران
 ۴۶

قوشلرند بونواوزون برقوش اولوب چن رجال انكلاه وصف
اولنسه مفردی کسر عین و فتح نون ايله غریق و غرنوق دراما
غرنوق ضم ايله و غرائق مفرد اولوب شاب التام یعنی بومشق
تنلوکچ کوزل دلبرمعناسته جمعی غرائق و غرائق و غرائقه
کلوردیو مسطورد رالفرائق بضم الفین و فتح النون من
طیر الماء طویل العنق و اذا وصف بها الرجال فواحد غریق
و غرنوق بکسر الفین و فتح النون فیهما و غرنوق بالضم و غرائق
وهو الشاب التام والجمع الفرائق والغرائق والقرايقة **قوله**
جائلیق مقتداي نصاری اولان قسیدس معناسته در معرید رکله
ذیراکه بتون الفاظ عربیه ده لفظ واحد حرف جیم ايله حرف فاق جمع
اولمش کله جدا یوقدر کذا فی الصحاح والقاموس و غیرهما من اللغه
قوله هر غیر لودعی مقامنه برامعه دخی و هر جلال المعی مرتبه سنه بر
جلال جمعی اما غیر جمیع اشیا ده اعلم و متقن وزکی و ماهر ظن
صادق ايله حقایق امور دیمکد رذیراکه غیر فخرمند در معاسنه زنج
زاج زیمجه سنک در و نده اولان اعصاب و عروق و امعاسنی نه کونه
یلورسه هر امورک دقایقنی او کونه یلور دیمکد کنایت در عن المیزدی
الغیر العالم المتقن من غیر الامور علما اذا اتقنها كما يقال قتلها وعن
جیرانا خرت الشئ غیرا وعن ابن عباس غیرا ای ماهر بالاشیا کانه
لادرکه و فهمه بالاشیا غیرها بطنه الصادق وعن المعنی التمریر الزکی
الماهر الاعلم و قيل العالم بحقایق الامور اما لودعی زکی الفطن و عالم
بالامور اولوب راینده خطا اتمر کسنه ایچون و کذلک المعنی فتنه مصیب

واقف
۹

عاقل

عاقل و انا ایچون ضرب اولور مثل در کما صرح ابوالمیدانی انه المعی
ومثله لودعی بضرب الرجل المصیب بظنونه وفي المعنی الالمیة صدق الظن
وقيل الزكاه المفراط اما امعه بكسر الحزة والميم المشددة راینده قاصر
وامورنده عاجز اولمعله هر کورد و کی کسید ضعیف راینده ناشی
بن سنکله بلیه کم دیواظهار مسکت برله ایجا ایدن فایل الزکی مثبور
الفواد کسنه لره دیر لر عن الجوهری يقال رجل امع وامعة ایضا
للتقنی یكون لضعف رايه مع كل واحد ومنه قول ابن مسعود لا یكون
امعة اما دخی فی اصل حسیب و شیب اولوب ذل ابن ذل ایکن
نفسنی کرام رجالدن برینه نسبت ايله اعترایدن بجهولة الانساب
اولنله اطلاق اولنور عن الجوهری الدعوة الى الطعام بالفتح يقال
کنا فی دعوة فلان ومدعات فلان هو مصدر یریدون الدعا الى الطعام
والدعوة بالكسر فی النسب يقال فلان دخی بین الدعوة والدعوى
فی النسب هذا کثیر کلام العرب الاعدی الرقاب فانهم یفتحون الذل
فی النسب و یکسر ونها فی الطولم و دخی اولاد برینه بسلا مشی
خویش و تبار اولنله دیر لر نکه مبینه و جعل ادغیا کما ابنا کله
واقع اولمشد راما فی زماننا حلیه حال هرادی هر عضو تور دیردر
کوفته خوار دخی نام نوافلان بن فالانی که نهانه بلکه داس المال
مباهات ابا و اجدادی **هـ** مضی خالذ و المال لشعون ذرها
وعاد و رأس ثلث الدراهم مضمونی اولوب نسبتی فاعلته نسبت
ایدن مفاعیل حقنه دخی استعمال اولنسه کلمه تحریف لازم
کله و انشدال اصمعی **هـ** فلست مسلما مادمت حیا علی زید

لدر
۳

المال
۶

بازر
ضعف الزکی

احد
۹

قرآن
۹

بتسليم الامير. انذكر ان لحاقك جلد شاة. واذن لآل من اما
جلد البعير. فسبحان الذي اعطاك ملكا. وعلك القعود على السرير
حلال بضم الحاء الاولى وكسر الثانية حلم ووقار وثبات صاحبه
ركن ورزين العقل كسسته به اطلاق اول نور عن الغوري حلال
من الحلول لان القلب وقلة الثبات في محل واحد ليس من عادات
السادات يعني غوريين متقولدر كه حلال حلول در زير محل
واحد قلبي واضطراب وقلت ثبات برله خفت اتمك عادات
ساداتن دكلدرو قيل السيدى الذى يحمل به الناس كثيرا يعنى
اول سيد در كه ناس اكاجوق تردد ايد لر عن اى البقا الحليم
الرزين العقل حاصل تركيجه سى اوصلو عقلو هر برده خفت
اتمير براغر باشلود و لتلودر ديمك معناسته اما جلال جمعده
مفردى جلملدر على وزن دليل لسان تركيه چكفرق ديد كلرى
جرس صغير معناسته مؤلف رساله لا اعلق الجمل من عنقى
 مثلندن اخذ ايدوب كافه ناس ار استدر رزيل ومذموم و
 عيوب كثيره ايله شهر عالم و نزيل ومعلوم اولنلودن كياه اتمك
 فهم اولنوز زير كه بن بوغازمه چكفرق طاقدرم ديمك نفسى برام
 حبس از تكابى ايله شهر فجهان ايدوب بين الانام معلوم و
 مذموم اولم ديمكدن عبارتدر نكه منتخب ميدانده مثل مذكور اى
 لا اشهر ولا اخاطر بها بين القوم ديو تفسير اولنمشدر اما جمعه
 كله سى صيحه واواز و دكر من صداسى و حبس و مكان ضيق
 مغالرينه مستعملد رمنشى رساله بوى دخي جمعه ولا ادى طمنا

مثلندن

مثلندن اخذ اتمك فهم اولنور عن المغنى جمعه به اى صحت به
 من جمع اذا صاح به ومنه قولهم جمعه ولا ادى طمنا اى جبلته
 من غير فائدة وهو صوت الرجا هنا و جمعت اى جسسه والجمع
 المكان الضيق اما منتخب ميدانده مثل مذكور يضرب لمن يعد ولا يفي
 يعنى وعده ايدوب وفا اتميند حقنده ضرب اولنور ديو مسطوردر
 حاصل بومقامده جمع كله سنك ياد لسيته به اضافتى حبسيله
 تركيه مالاييم خلاصه مفهوم بوفهم اولنور كه هر هر زده كاشانه
 كاشات اولان ايام فتراته زنداندرده و محبسدرده وساير كارين
 كوزيده مسجون و محبوس و مختفى ندكلوا اصحاب جرائم و مأثم وار
 ايسه بمذفير هر چقريلور و ظهوره كلوب او مقوله لرودخى
 مكثار و مهزار كه لسان تركيه دكر من صامتش چا قلد اغنى بوغازنه
 طاقش ديد كلرى يكشاق واوزان ار ازيل ناسدن مشفقين
 ومدرو زين هر برى بر رتبه عاليه بى اخراز اند كلرندن كنايتدر
 والله اعلم بالصواب. ولو انصف الدهر فى حكمه. لما ملأ
الحكم اهل النقيصه قوله بيض الوجوه كريمة احسابهم. ثم
الانوف من الطراز الاول. بيت مرقوم حسان بن ثابت رضى الله
عنه حضر تلرينك ايام جاهليته اولاد جفته دن شام و فلسطين
سلطنت ايدن ملوك بنى غسانك اخو جبله بن ايهو حقنده اولان
قصيده سندن در و بر حكايه غريبه بى جاوى اولوب الكوجه تفصيل
حيطة ما نحن فيه دن بيروندر اما اجمال اوزن نقل نجه
 فائده بى جامع اولمقين ايراد اولندى شعبى دن مرويدركه شار

ايله كب امتياز
 ۹۱

بجمله حوالى و ائمه
 خ

اليه جيله امير المؤمنين عمر القاروق رضي الله عنه حضر تلمرينك
 ايام خلافتك ندره اسلامه راغب اولمقله بشيوز مقدارى خواص
 ومقر بيليله مدينه منوريه واروب حضور فاروقيد شرق اسلام
 ايله مشرف اولمشيدى ودخول موسمه اداى مناسبك حج ايجون
 عمر رضي الله عنه ايله معاطواف بيت الحرامه احرام بند غريمت اولوب
 اثناء فراحه طوافه بقضائه تعالى قراره قبيله سندن بربدوى
 جيله نك طرف ازارنه قدم تقده ايله باصوب نزع اتمكين جيله
 غضبيه كلوب برسله عري ايله خيشوم قراره يي مهشوم اندى
 قرارى دخی پیشگاه عدالت پناه عمريده زارى ايدوب جيله
 اوزرينه استعدا ايديجك عمر رضي الله عنه مادعال ديو جيله
 مادعال الى ان لطمت اخاك ديو خطاب اندى جيله ديدى
 يا امير المؤمنين ازارمه باصوب متزع ايلدى الكريت الله عيقك
 حرمتى اولمشيدى ايكي ديدن جهان بيننده اولان سرادق نوري
 انتزع ايدردم عمر رضي الله عنه يا جيله چونكه سن مقر ومعترف
 اولدك غيري بينه يه حاجت قالمدى يا ارضاي خصم ايت يا خود
 برده انقياد قودايت اودخى سكا برسله اوردسون ديدى جيله
 يا امير المؤمنين اوسوقه ناسدند ربكالمطه زن اولمق عارنه
 عرض ملوكانه قمل اتمن خصوصابن اميد ايدردمكه شرق اسلام
 ايله مشرف اولد لغره جاهليته كي غنمندن زياده عزت بولام
 چونكى ما مولن خالافى ظهور اندى امدى بن تنصرايدرم ديدى
 عمر رضي الله عنه مقتضاي اسلام بويله در اكر تنصرايد جك

الازار قول توبه در لركه
 باشند اياغه
 وارجه بوريه

النزع جكم و قلع
 اتمك ح

اولورسك بندخى سربى دولتى طمعه شمشير ايدرم ديدى
 بوخلالده جيلك اتباع واعوانى قرارينك دخی جيل وجيراني
 تحشد ونجمع ايدوب بيت مكرمده برفتنه عظيمه وقوعنه قريب
 اولدى اما جيله يا امير المؤمنين بكاصباحك مهل ويريا ارضاي
 خصم ورضاي قود ايله حضورينه كلورم ديدى عمر رضي الله عنه
 ذلك اليك ديوصباحه مهل ويردى اما جيله كجه اوليجن اتباع
 واشبا عيله چقوب فراروقسطنطينيه يه واروب تنصرا اندى
 اولايامده قسطنطينيه قيصر اولان هرقل جيلك قدومنى
 استعظام ايدوب رغما على الاسلام ملوكانه اكرام اندى بونك
 اوزرينه نجه ايام مرود اندكد نصكره عمر رضي الله عنه هرقل
 اسلامه دعوت برله وفد سفير ايدوب سفير عمر طرف قيصردن
 مصالحه ايله مجاب اولمقين عودت وحضور فاروقيد شرف
 منول ايله الكتساب آندكده عمر رضي الله عنه احوال روم وهرقلدن
 سفيري استنطاق ايديجك سفيرا امير المؤمنين چونكه قيصردن
 مصالحه برله مجاب اولدم عود وانصرافه استيدان اندكده
 قيصر ايتدى ابنى انعام كردن بر كرم التسيب يعنى جيله دينم
 راغب اولوب ديارينم كلشدر انكاه ملاقات ايلدكي بن ايندم لا
 اندم پس قيصر امدى وار اول انكاه ملاقاتى اول بعه عودت ايت
 ديدى بناء على ذلك جيلك اولدوغى سرايه واردم كوردمكه بر سر اى
 رفيع البنيان منيع القباب قبوسنده بيقياس بواب وحجاب دورويه
 صف بسته اولوب طور مشلر ورت الكعبيه يا امير المؤمنين جيلك

فقام
 بالضم طوعه
 بقال مثل بن ديه مشفلا اذا
 انتصب قائما من باب نص

قبوسنده کورد و کم حشمت و جمعیتی بالذات قبصرک قبوسنده کوردم
 وقتا که ماذون اولوب ایچرویه دخول و بین یدی جبله مثل اتم
 کورد مکه قوایدن بر سر بر ذین قوائم اوزره انواع ذیب و ذینت
 ملوکانه و فرحشمت پادشاهانه برله اوتور مشی بنی کورچیک مینوش
 اولوب فرجیا اهل اوسه لادیوا کراما اوتور دغی سریر اوزرینه کلیم
 اتدی بن استعفا اتدوب رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم
 مکان مذهبه جلوسدن بر لوی زهی امتشد دیدیم جبله نعم
 صلی الله تعالی علیه و سلم ولكن نقي قلبك من الدنيا ولا تبالي
 علی ما قعدت دیو نصلیه رسول الله علیه السلام جواب ویری
 و امرایدوب بکا خشب کورسی کتوردوب قعود اتم بعد موافق
 ذهب ایلله صحائف فضه ایچمه طعام کلوب اورتایه وضع اولندی
 بن اکلدن کف ید ایدوب تکلیف ایلد که اوائی ذهب و فضه دن
 اکل شربی رسول الله صلی الله علیه و سلم زهی امتشد دیدیم جبله
 نعم صلی الله علیه و سلم ولكن نقي قلبك وكل ما احببت دیوینه
 نصلیه رسول الله ایلله جواب ویری و بکا صحائف خلیج و زجاج
 ایلله طعام کتوردوب کدوسی التون و کموش سنی و طبقدن
 بن اغاج و زجاج تبسی و چنقدن اکل ایلدک امر طعام تمام
 اولدی سفره قالد قد نصکره اون نفر خادم انواع جواهر
 ایلله مرصع اون عدد کرسی دزین کتوروب یمین و شمالته
 وضع اندیلر ارنجه اون حسنا جوارى کلوب هریری بر کرسی
 اوزره اوتوردی بعد رخسانه تابناکی شمس ضحان اضمی

خلج بفتحین اغاج
 شجری کبی فارسیدن
 مرکبدر ۲

برجاریه

برجاریه غرا باشند مرصع تاج و اوزرند جمجمه بر طائر صاع
 النده و بر التون جام ایچی مشک و غیر مفتوت ایلله مملو صول
 النده بر کموش جامه و رد ایلله طلوم مقابله جلیله کلد کده باشند
 اولان مرعه صغیر ایتدی مرغ در حال لیریز کلاب اولان جام
 سیمینه اینوب پروبالن کلابله تربعه مشک و غیر اولان
 جام دزینه کیروب ریش و جناح لیرینی تمام معنیرا تدکد نصکره
 طیران ایدوب تاج جبله اوزره موضوع اولان صلیب محوهر
 قنوب بال و پرندن ملزوق اولان ماء و رد ایلله مشک و غیر
 منقش اولنجیدک ترفرف ایدرک جبلنک اوزرینه رش و
 نثر ایدر جبله شدت سرورندن پیراهن حیات مستعاردی
 اولان در لیسنه صغیر اولوب خندکنان میمنده اولان جواریه
 بالله اضحکینتا دیو خطاب انلردخی عود لرین اللزینه الوب بوابت
 ایلله تغنی یه اغازاندیلر **هـ** لله در عصایه نادمتهم • یومًا
 بخلق فی الزمان الاول • یسقون من ورد الیریض علیهم • راحًا
 تصفق بالرحیق السمل • اولاد جفنه حول قبرا یبهم •
 قبرا بن ماریه الکریم المفضل • بیضا الوجود کریمه احسابهم
 شم الانوف من الطراز الاول • یفشون حتی ماتهم کلابهم
 لا یسئلون عن السواد المقل • تمام مرتبه خندان و فرحناک اولوب
 بکا ایتدی بوابیاتک فائلی کیمدر یلور میسین بن ایتدم یوق بللم
 جبله رسول الله صلی الله علیه و سلمک شاعری حسان بن ثابتدر
 دیدک بعد صول یاننده اوتوران جواریه بالله ابکیستار دیو

خطاب ایلدی انلردخی عود لک الترنه الوب بوابیات ایلده تغنی ایلدی
 لمن الدار اقترت بقران • بین اعلی الیرموک فی القیمان •
 ذاک مغنی لال جفنة الدهر • محالا لحادثات الزمان •
 قد ارانی هناك دهر مکینا • عندی ذی التاج مجلسی ومکانی •
 ودنا الفصح فالولاید ینضم • سراعا مکلة المرجان •
 ثکلت امهم وقد ثکلتهم • یوم حلو مجارة الحلوان •
 اولقدر بکاتیکه کوز لرینک یا شی صقالنه سیالان ایلدی و بکا
 التفات ایدوب بوابیاتده حساندک دیدی و کدوسی کویه کان یو
 ابیاتی انشاد ایلدی • تنصرت الاشراق من عار لظمة • وما کان
 فیها لوصیرت لها ضرر • تکفنی فیها الجاه و نخوة • و بعث لها المایین
 الصمیمة بالغور • فیالت انی لم تلد فی ولیتی • رجعت الی الامر الادی
 قال لی عمر • ویا لیتی ادعی الخاض بقفرة • وکت اسیرا فی ربیعة او
 مضر • ویا لیتی لی بالشام ادنی معیشتة • اجالش قومی ذاهب
 السمع والبصر • بعد احوال حساندن بکا سوال ایلدی بندخی
 علی ما هو الواقع الیوم حیاته در انجی ضعف هم و شیخو خندن
 ناشی قلت ذات ید ایلده عمایه دخی میتالا اولدی دیدیکده بر زمان
 تاوه و نکلان ایلده متاوه اولوب بکری خرنیدارینه امرادی بشیوز
 دینار هرقلیه و بشی ثوب قماش رومیه احضار و کدود و شنه
 اولان قیای ملوکاته سین دخی چقروب انلره هلاوه ایدوب
 حسانه ایصال و سلامی تبلیغ ایت دیوامانت ایلدی اما یا امیر
 امیر المؤمنین جللتک بوجالتی مشاهد و رسول الله صلی الله علیه

الشکل بالضم والسکون
 عورت ولیدین یئورمک
 فقدان المرأة ولدها
 معنایه اختری

وسلمک

وسلمک اسم شریفی یاد اولدقه تصلیه و تسلیم ایلد و کن ملاحظ
 ایدوب هتوز محبت اسلام قلبنده جایکیردر سیمما انشاد ایلد و کی
 ابیات سوء فعلنه نادم اولد و غنه برهان یتر دیوجسارت حاصل
 ایدوب اسلامده رجعتنه طمع دوشوب دیمچک یا جیلده سن فضیلت
 اسلامی بلشی و الکمش ایکن عجبدرکه ینه قبولندن امتناع ایدوب
 نجه کسلسر سن اندیکک کی ایدوب یعنی مرتد اولوب وجوه
 مسلمینه سیف عدوان حواله اتمشلا ایکن ینه اسلامده رجعت
 واسلامی قبول و لتوب حالامدینه منورده هر بری براقدم دید و کده
 تبسم ایدرک یا اخا العرب شمد نکرو اسلام بکا بغایت بعید در مکر بو
 ایکی شرط ایلده که برسی عمر کرمه سین بکا تزویج ایکنجسی کند و دنصکم
 امر خلافت دخی بکا تقلید اولتمق اوزره سن ضامن و متعهد اولد
 ایسک اسلامده رجعت ایدرم و الا فلا دیدی یا امیر المؤمنین
 تزویجه ضامن اولدم امر خلافته اجتر ایدم مدم دیو ختم کلام ایلدی
 عمر رضی الله عنه امر خلافته دخی ضامن اولمق کک ایدک اظهار
 تأسف ایلدی بعد حسانه دعوت ایچون آدم ارسال اولتوب نه
 ایچون دعوت اولد و غن یلمز ایکن مجلس عمر دخول اندکده انی
 لاجدیرع الجفنة یعنی بن الجفنة نک فوقسنی استشمام ایدم یوم
 دی عمر رضی الله عنه نعم هتوز جیلده بن ابرهمک یا نندن کالان آدم
 مجلسده حاضر در دیمچک حسان رضی الله عنه هات یا ابن اخی
 ما بعث به الی معک یعنی ای برادر زادم سنکله بکا میعون اولان
 شی ویریدی سفیر سنک نندن معلومک اولدی بنده سکا هدیه

اولدوغی که ویردیرسین دیمچک حسان جبله عصبه رجال کرامدن
 جاهلیتده بن ائمه ائمشیدم اودخی یمن واند ائمشدیکه بنی بلنرون
 هرکیمه ملاقی اولورسه بکاهدیه برشی ارسال ایلده ایقاي عهودده
 ثابت رالنده سنگله دخی بکابرهدیه کوند رمشند راندن دیرم دید
 پس سقیرهدیه جبله حسانه نسیم حسان رضی الله عنه عمر دن
 یوایاقی الشاد ایدرک منصرف اولدی **قوله** ان ابوجنه من بقیة مشر
 لم یعدوا باؤهم باللوم • لیس بالشم اذ هو بها • کلا ولا منتصرا
 بالروم • یعطى الجزيل ولا یراه عنده • الا کبعض عطية المدوم
 اما عمر رضی الله عنه تقریر سقیر ایلده متأثر اولوب جیلک اسلامه رجعتی
 امید ایلده سقیر مزبور امر خلافت دخی ضامن ایدوب تکرار قسطنطنیه
 مبعوث اندی لکن سقیر قسطنطنیه ده دخول ایلدی کون خاق جیلک
 جنازه سنده فوج منصرف اولور لردی سقیر بو حالی کوروب ان
 الشقا غلب علیه ديه رکه مدینه منوره رجعت اندی والله اعلم
 بحقیقه الامور و بوجبله ابن ابرهیم قصه سی ابی احمد عسکرینک
 ذواجر اسمیله مستأکتابنده مفصلدر والیوم اردود دید کلری طایفه
 جیلک واتباع واتباعک ذریقی اولمق اودن مروید العالم عندالله
قوله ممثل باذروستا امثال سائر عجمدند برشی نفیس قدر قیمتی
 بلز برنادان و خسیس الله کیرمکله ضایع وتلف اولدی دیمچک محله
 طرغای انعام بادی وروستای دیر لر لسان ترکیده چفتی الینه طوغان
 دید کلری مثلددر وقصه سی دخی مشهور در که ملوکدن برینک بر مقبول
 طوغانی قاچوب برروستای نک الینه کیرد که اول جناح لرین باده خلج

ومقارین نص و قطع ایدر و قنا طرک نجون کسدک دیو سوال اولدوقه
 اگر کسمسم اوچوب قجادسی دیمش یا خلج ومقارین نجون بریده اندک
 دینلدر طاجق لریمی انجدوب یدی دیمکله باز وروستا با ری
 روستای دیو مثل اولمشدر **قوله** است فی الماء ایکن انف فی السماء اولدی بو
 دخی امثال عربدند میدانیده اصل ترکیب مثل انف فی السماء و است فی الماء
 اولوب یضرب للمتکبر الصغیر المشان دیو مسطور در ابو محمد جریرینک قرق
 یدخی مقامه سنک تفسیرند یضرب هذا المثل لمن یتکبر مقالا ویصغر فعلا
 دیو مصر حد ریعی سوزی بیوک کندی کوچک دنی و خسیس متکبر
 صغیر المشان حقند ضرب اولتان مثلد لسان ترکیده ایدی بیوک کوئی قروق
 مثلی غالباً بوندن ماخوژدر و مثل مرقوم رأس فی السماء است فی الماء ترکیبی
 ایلده دخی مستعملدر **قوله** عنقای قاف جمیع کتب ادبیه وامثال عربیه ده
 عنقای قاف ایلده موصوف و مذکور اولوب عنقای مغرب دیو مصرح
 و مسطور در منشئ نادره ادا تغییر مثلی ارتکاب انکدن مرادی عجبا
 لسان ترکیده شهرتیه بناء میدر یوخسه برغیری قصیدی واد در اما
 مثل مرقومک اصل ترکیبی خلقت به عنقا مغرب اولوب فجن عرب برشینک
 بطلان ایلده ذوالنذن حکایت ایدوب هلاکدن خبر ویرمک مراد الله
 انک حقند خلقت به فی الجو عنقا مغرب دیر لر قال الکیت **قوله**
 محاسن من دین دنیا کانتها • بها خلقت بالامس عنقا مغرب •
 و دخی برشینک وجودندن نا امید اولوب مایوس اولس لر انک
 حقند ضرب اولورنکه امثال میدانیده یضرب لما یئس منه دیو
 تفسیر اولوب یو بیتله اشتها و ائمشدر **بیت** اذا ابن عبد الله خلی ماکانه

عنقا عنک فتی و نزلت سکونی والقله من ذلله
 قال خلقت به عنقا مغرب و خلقت قوتی اوچوب
 یوکسلکه دیر و مغرب ایلده اطلاق بلارده حقیق
 واد مرمله ناک تانیت ایچون استوال اولمادی
 برعناسته وهاء تانیت اولدوغیچون و عنقا نلسر
 امرأة عاشق قیلندن اولدوغیچون برعناسته
 اصل برعناسته اولوب انجی مقصود لسان
 لکن بو معنا لر بعد اولوب انجی بدیهیدر
 ترکیده کی اشتها دی اولدوغی بدیهیدر

فقد خلقت بالجوع غنقا، مغرب • اما غنقا مغرب ايله صفتلند و غنى نكندن
 بعدى ايجوندرو صفتى ثابت قلند و غنى اركينه و ديشنى سنده اسم واقع
 اولد و غندن دابة و حيه مثل بود و فاضل موسى ايله امثالند و ايراد ايدوب
 و اما وصف هذا الطائر بالمغرب لبعده من الناس ولم يؤثروا بصفته لان
 الغنقا اسم يقع على الذكر والانثى كالدابة والحية اما بعض روئي
 غنقا مغرب دانند نه قوش اولوب و وجه سمي سى نه اولد و غنى كلى و
 ابن عباس دن اسناد ايله اندكلى روايتلرنيك خلاصه مفهومي بود كه
 كلبيدن نقل ايدن لموطن اصحاب الرس ارسته دمج نام بر كوهه انواع
 الوان ملون يوزى انسان يوزى كى هر حيوان دن كنده بر علامت
 و اربطان عظيم الجته كاه و بجاه كلوب طويل العنق اولد و غندن
 غنقا و جبل مرقومند و حوش طيورى اقتناص ايدوب تغرب اند و كندن
 مغرب صفتى ايله موصوف قلندى كما قيل سميت الغنقا الغنقا
 المغرب لانها تغرب كما اخذته اما حوالى جبله جرنده و پرنده قاعبو
 بالجملة صيد و اكل اند كد نصكه ضييا فى دخی اختلاسه باشك
 پس اصحاب الراس نبيلرينه غنقا دن اشتكا نبيلرى دخی الله
 خذها و اقطع نسلها و سلط عليها آفة ديودعا امكاه بر صاعقه
 اصابت ايدوب بالجملة نسل ايله هلاك اولدى اما ابن عباس دن
 نقل ايدن غنقا ديدكلى حضرت موسى عليه السلام زمانته
 فضائل بنى اسرائيل دن معدود هر حيوان دن اند بر علامت اولمى
 اوزره مخلوق احسن الطيور اركلور و ديشلوايكى طائر عجيبه ايدى
 حوالى بيت المقدسه اولان و حوش و طيورى صيد و اكل ايدوب

بنی اسرائيل ايله انس اتمش ايدى وفات عليه السلام دن صكره
 ارض بنده بالادريس بن غيلا ند انتقال ايدوب و حوش و طيورى اقتناص
 ايدرك اطفالى دخی اختلاسا امكاه نبيلرينه اشتكا نبيلرى دخی
 دعا ايدوب اصابت صاعقه برله هلاك و نسل منقرض اولدى
 ديوروايت ايدركلر العلم عند الله و دخی مثلى سبقت اتمه مش
 نايده و ناسنيد برام عجيب و شى مغرب و قوعنده عرب العجب
 من نظر الرزقاء ديدكلى كى اغرب من الغنقا دخی دير لر مثله
 حاصل غنقا ديدكلى • بنام كرده انداز من قذاعت خلق چون غنقا
 نى جويد نشانم را كسى از پس كه مشهورم • فخر اسنجه هر اسمى الله
 ناسد مذکور و مشهور اولوب مستماسى نه اولد و غنى معلوم اوليان شى
 ايجون يعنى اليوم مواده موهومة القوائد كرامه تصور اولنان رغيف
 سيب و عطا و شى موصوفنى كور مش يوق او صافى افواه انا مده مذکور
 بر قورى نامدر سويل نور دينله جلك يرده ضرب اولنان مثله در قال
 ابونواس • وما خبره الا غنقا مغرب تصور فى بسط الملوك و فى
 المثل • مجدت عنها الناس من غير رؤية • ترى ضورة و ما ان تروما
 تخلى • قال الجاحظ الامم كلها تغرب المثل بغنقا و فى الشئ الذى يسمع
 ولا يرى و قال الخليل ليرى فى ابدى الناس من صفتها غير اسمها خلاصه
 مفهوم غنقا زبان فارسيد سيمع ديدكلى طائر دن عبادت و حديث
 خدا نه و اخبار طسم و جد بس مثل غريبه و افسانه عجيبلى ايله السنه
 ناسد مذکور در خصوص شاهنامه فردوسيد زال و دستم و اسفنديار
 افسانه لرند اما حقيقتده مغرب و كيريت احمر و بيض الانوق مانند صديق

صدق اسماء بالا اجسام كالحارسين هم مقوله سنده بر كلام مدر
تقربت اسأل من قد ادى • من الناس هل من صديق صدوق • فقالوا
عزيزان لم يوجد • صديق صدوق بعض الانوق بعض ما في المقالة الاولى
قوله زيركلم خفانه جالد قلى طيل فسون وقوله طشت در او فاد بالاي
بم ايكسى دخى امثال بجمدن اولوب مثل اولك اصل تركيبي طيل دركلم زد
اولق اوزره منقول در اخفاسى ظهور بنى مقتضى كز ليمجك ايشى كز لو اشلاك
استود يهجمك محله ضرب اولور نكه كمال اسمعيلك لغت رسول الله
عليه السلامه اولان بويتند ن ظاهر در • صيت وصدات مشرق
ومغرب فرو گرفت • دست نبوت تود و طيل دركلم • مثل مرقوم طيل
پنهان زد تركيبي ايله دخى مستعمل اولد و دخى سلمانك بويتند معلوم
• عشقم از دوى جفا پرده تقوى برداشت • طيل پنهان چه دتم
طشت من از بام افتاد • و طشت از بام افتاد مثلى دخى بر كسته
خلقدن كز لو اشلد و كى فاش اولوب رسواى عام اولسه طرفاى
انجم طشت فلان كس از بام افتاد بر لر نكه سلمانك ذكر اولنان
بيتند و اوحدا الدين اصفهانينك بويتند ظاهر در • و قى زخلق
راز دل خود نهفتى • اكونى نى توان كه زبام افتاد طشت قوله يك
لحظه بي جياي و باقى همه در حضور • مصرع مذكور دخى امثال بجمدن در
حسب الاقتضا بر كره خلع الهذار اولقى ارتكاب ايدوب پرده دريده لكى
اختيار اتمكه مطلب و مقصد كى الله كور بعد فرج و فخور تعيش ايت
ديكندن كنانند غالبا الحياء يمنع الرزق مفره موندن مستنبط در
قوله مدعى متقولك متقول قال بانبه تفعل اولوب غيرك كلامى كندو

ايشى

كلامى

كلامى اولق اوزره ادعا ايدن منحل وكاذب ومدعى ومفتري به ديرو
عن المعنى المتقول المنحل الكاذب وقيل المتقول الافتراء والادعاء والكذب
وكذلك كد وكلامى دخى غير اسناد اتمك تقول قسمند ندر مثالا
ملوك ووزرا و سائر امرا و كاتيلرينك مقصد لر بنى تقرير و تلقاى ايدوب
بومفهومه بر كاغد تحرير ايت ديوا مر ايله كلونده كاتب مقتضائ مقامه
كور تقريرن زياده بعض زيادات و تزئين الفاظ و كلام ايچون محله
مناسب نجه فقرات الحاق ايدوب صحيفه مرقوم اولان كلام بالجملة ختم
وامضا صاحبك اولق اوزره تقول بلكه ختم وامضا وصح و طغرايه
مأمور اولور دخى بوكلامك جمله سى آمر مز اولان امير كدر ديوا دعا
ايدر لر كما قال ابو العباس شريشى ان الملك يلقي المكاتب مقصده
فيحسن الكاتب الالفاظ ويرتب الفقر فيزيد في كتابه الفاظا على ما حد
بالضرورة فتلك الزيادات ضرب من التقول او التقول ان تقول على
الرجل مال يقيل قوله مانند ادم ذات العباد ادم السنه انا مده جنت ديو
بنيا د شداد اولق اوزره مذكور و مشهور اولوب رسالت ايله مثل
اولمشد رايونم بيا نك احكامنده مبالغه قصدا و لشفه شدادى بنا
ديوا دى شداد نام بر ياد شاهه نسبت ايدر لر اما كتب معتبر اتمه
بعضلر ارم جنت اوزره مضمون اولان مدينه عاد در و بعضلر اسكندر
اسكندر يه مصر در و بعضلر دمشق شام اوزره نقل اتمشدر و بعضلر
ارم عادك اسكندر ايت كرميه ذات العباد صاحبى ارم تقريرنده در
ديمشدر و بعضلر ارم عادك انا سيد در و بعضلر باياسيد در و بعضلر
جدى ارم بن سام بن نوح عليه السلامه ر كند و اسمى عاد باباسى

اسم عوض اولمق اوزده دوايت اتمشله نقل عن بعض الشروح ارم
 قيل مدينة عاد التي ظن انها جنة وضربت بها المثل لاحكامها وقيل
 اسم عاد وتقدير الاية ارم صاحب دات العباد وقيل الاسكندرية
 وقيل دمشق وام عاد وقيل ابوعاد وقيل جد عاد وقيل هو عاد بن
 عوض ارم بن سام بن نوح عليه **قوله** صرح هاني الطرح هاهنا
 فرا عنه مصر دن حضرت موسى عليه السلام زمانه فرعون مصر
 اولان وليد بن مصعبك وزير يد صرح كه خالق الكون والمكات
 اولان جناب رب العالمين ايله لاجل المناقشة فرعونك امريله هاهنا
 طرح قواعد طغيان اندوكي رصيف الاركان اولوب بوقول يا هاهنا انا
 صرحا اية كريمة سندن مقبض اولدوغي نماياندر **قوله** اهدم من
 داراني الدرداد اصحاب رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ابودودا
 رضی الله عنه كمال مرتبه دنيايه عدم رغبتدن ناشي اختيار فقر وفنا
 ايدوب ساكن اولدوغي سعادته دنك سقف موهوم دواق رزين
 مع الاجوردي دنك آسمان وسياج حيطان مطنوني سنبل دسته مزرعه
 كهكشان اولوب رثايد مخدع پاكي **هـ** هنوز دنك تعلق بكليه ام باقيست
 كل دمي من انقش بودياني هست **هـ** لايشندن عاري وبلك ويديرون مصطفيه
 دلاراسي كذلك **هـ** كليه روشن دلانرا احتياج فرشتيست **هـ** حاله ائمه
 را از جوهر خود بود يا است **هـ** اناس ارايشي ايله مزين وتابناك شمس آسمان
 نمونده **هـ** انا وهن البيوت ليبت العنكبوت مضموني سعادتمقروغي
 مرسوم ومنحوت بي درود يواد برداريا هرقه الانوار والمغلة اندر اسابنده
 مبالغه قصدا ولدقده ضرب اولنان امثالدن **قوله** قلم موشكاف مافي خريب

بيان

رشد بالتمريك او اسباب
 متاع الميت معنائه
 2
 مخدع بالضم والكسر وفتح الدال
 كالاريد كلري او كنه ايجنده
 اسباب حفظ ايدرلر خزينه
 معنائه 2

ماني ايندواهر من ديونور و ظلمتي على ماهيه عليه مرغى اولدوغي وجهه
 ايله تصوير ايدوب معجزه سي اولمق اوزده اقليم پارسه ادعاي نبوت برله
 آيين بجوس منجوسه تقويت ديرن برمتني نقاش سحر آفرينك اسيد راخوان
 سخندانك معلوميد رستم شاهنامه فردوسي ايله آشنا اولنلره مستغني
 عن الياندر **قوله** خورنق خورنق بن نهمان بن امرئ القيسك ظهر كوفده
 ستمار نام برمهارد ومي يه الكاسر عجم دن بهرام كور ايجون بنا اندركي
 قصرا ولمق اوزده منقولدر خمسة شيخ نظاميك هفت بيكرنده موضوع
 افسانه اولدوغي ياران سخن شناسك معلوميد ربيانه حاجت يوقدر
 خصوصاً شاهنامه فردوسي تي تتبع ايدنلره تفصيلي حاصل تحصيل بر
 معنادر **قوله** تختگاه خاقاني پيشگاهنده مراد سراي عدالت دستگاه
 سهرنشا پيشگاهنده واقع چمنانه عامر اولدوغي معلوم واقباس
 اية كريمة ايله مقصد ابتدا جنانده تجمع وتخشيد ايدن مختلفة الاشياء
 اجناس ناسن ايدوكي ظاهر و آشكار در **قوله** نطق قرون بوقولك ماخذي
 امثال عربدن عند النطاح يغلب اليكش الاجم مثلي اولمق فهم اولنور زيرا كه مثل
 مرقوم كثير الآلات وادوات ايله عدد وعناد وتوفير انصار واعوان واجتثاث
 واجتاده حث وتخرين ايجون ضرب اولنور عن الميداني اليكش الاجم وهو
 الذي لا قرن له يضرب في الحث على اعداد الآله والاستكثار من الانصار
 والاصحاب **قوله** بناح اغر ايله سميت حلبة هو الرينة بوقول بين العرب
 قنداول نباه مستنبح قولدن مستبسطد زيرا كه عربدن قنن بر كسه
 ظلام ليلكه كم كرده راه اولوب نه طرفه كيدجكي بلمسه كلب كي چاغروب
 استنباح ايدر يعني كوپك صداسي طلب اكر بولندوغي محله قريب احياء

الاشياء بضم الالف والكسر جاي كالاها سيني
 مفتوح اولنور فارسي اولمق و سيني فارسي كشي
 جمع اشياء بضم الالف و هم خالط الناس المجتمعون
 من كل ناحية

عبدن نزول انمش بر حواریسه انلرک دخی کلابی نیاچ آملکه
 اول کسه صدای کلیه متوجه اولوب عمرانه واصل اولور کثرت و قوت
 ناشی عرب هر ضیق طارقه یعنی کجه ایله بی وقت اکثرین کلابان هر
 مسافر مستنج دیرلر **قال** الا حطل بیت قومه اذا استنج الاضیاف کلابان
 فقالوا لا مهم بولی علی الناس حماسه فی تنبع اید تلرک باب الاضیاف اولان
 ایاتدن مستنج معلوملریدر اما حبله قوتشدروب یارشد رمن ایچون
 اعداد اولمش اتلر وات قوشوسی و یارشی ایدجک میدانه دخی
 دیرلر مقالة آخره شرحده ان شاء الله تعالی ذکر اولور اید قولک خلاصه
 مفهومی جناس مختلفدن جمع و تجمیدن کرده کالانعام ظلام لیله یعنی
 و طیفانده ضل سبیل اولملر ایله کویا مستنج اولمشلرایدی مدعی متقوللرک
 کلاب اغر لری بناحتی کوش ایلد کلرند مضماد مفسدنده بربر لرینه مشاقت
 برله هوالرینه متابعت ایدوب انلر ملتحمی اولدیلر دیمک اوله والله
 اعلم بالصواب **قوله** جینی مویدار طرفای غم در کلمش چاتلق فغفور کاسیه
 جینی مویدار دیرلر تنکه صائبک وشوکلک بویتلرند ظاهر و نمایاندر
نظم قهرمان عشق هر جا مجلس ارای کند کاسه مودار پندار دشمن فغفور
 اثرکی میکدار دیشته غم در دل نازک خورد مار سیاه موی جینی خاک جینی
قوله مباحث حوصله کداز حکیه بو قولدن غالباً مراد کتب حکیه ده فلاسف
 افراد انسان ماهیت نوعیه بالجمله مشترک اولوب حقیقته جمعی مساویدر
 انجی تشخصدن بربرلرندن تفضیل برله مایه الامتياز نسبی و اضافی
 بعضی اعراض مقوله سید ریس ملوک ایله احاد رعیت بلکه انبیا علیهم
 السلام ایله سائر امت انسان اولدقلری حیثیت ایله احدها آخره

اولغه قیل قد رعیتی محاکم ایدر کس
 صدای جینی کاسه مودار چینی

تفضیل اولمش البتی بشر و البشر انسان فالبتی انسان قوللرینه دائر میست
 اولمش کرک العلر عند الله **قوله** مسائل دغدغه انداز کلامیه بو قول ایسه کتب
 کلامیه نصب و بیعت امام مجتهد اولان اقوال خوارجی ایهام اندوکی
 اولوا النهایه ظاهر و اشکار **قوله** صفت کاشفه بنی نوعی و جمالت الخطب
 امثال میدانده اصل ترکیب مثل اخس من جمالت الخطب اولوب جمالت الخطب
 ایسه سورۃ نبئت یدا الی خطب ده مذکور اولان معاویه ذک غمسی ابوسفیان
 بن حریک قرقرنداشی الی لھیک زوجه بی ام جمیل دید کلری ملعونه در
 رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم ایله مشرکین قریش بینده ساعیه
 و انشیه اولغله جمالت الخطب لقب اولمش در زیر انیمه خطب تسمیه اولمش
 خطب ایله اتش نجه علوا فزون اولور سه نیمه ایله نوابر عداوت و بعضا
 دخی اوکونه فروزان اولدوغندندر **قال** قتاده و مجاهد کانت تمشی بالنیمه
 بین الناس فلتقی بینهم العداوة و یهجم نارهها کما توقد بالخطب و تسمى النیمه
 خطبا عن المطر نزل و انما قالوا بالنیمه خطبا لان عداوة بها یهجم و توقد کما
 توقد النار بالخطب و عن المیدانی النیمه ارنه العداوة والاذنه اسم لما توقد و اثر
 به النار النیمه و قود نار العداوة و بعضی لر رسول الله صلی الله علیه و سلم
 حضرت یزیدک رهگز لرینه ملعونه مرقومه اکثر اوقات خس و خاشاک کتور
 القا آملکه التزام اندوکیچون جمالت الخطب لقب قلمشدر بود وایت امتشدر
قوله غزلت هم غزل لاد قیقاً ولم اجد بوبیت غز الینک اولمش اودره مسعوددر
 انجی حقیر کوردیمک نسخه لوده بیت مرقومی یکلمش تحریر اولمش بولدم
 غیا منشی در ساله می سهواندی یوخسه بیت تبت یدا کاتب لولاه
 ما خرب معمره استست بالعلم والادب در دار من الحی فی الافساد

نسخه • تستظهر الغيب تغيرا من العيب • فحوا سنجة يعق مولانا فضولا
 بغدادينك **نظم** قلم اولسون الى اول كاتب يد تحريرك • كه فساد رقي مسوزمزي
 شور ايلر • كاه بر حرف سقوطيله ايد زنا طري ناز • كاه بر نقطه فصوريله
 كوزي كور ايلر • مقوله يتسا حرك قله طغيانته مي او غراي ايكيدنه حالي
 دكلدر لاجل التصحيح ايراد اولدي **بيت** مرقومك اولي دخي براولي
 مسموعدر **نظم** ترك هوي سعدي و ليلي بمقل • وصيرت الى علياء الكرم
 منزل • ونادتي الاطالال اهالا ومرجيا • الايتها الساعي رويدك فانزل
 غزلت بهم غملا دقيقا ولم اجد • لغزلي استاجا فكسرت مغزلي **قوله** حدك بنج
 حمان ايدى سيا ايدى سيا و ابادى سيا امثال عربيدند مفسرين كرام
 و محدثين دري الاحترامك معلوملاريد رلكن قد ندي الى الاذكار
 وجعل صيغ الاكفار فحوا سنجة مجرندكارا چون ترجمان قلمه رخصت
 اداره كالام ويرلدى امثال ميدانين ومفضل جاد الله ذ محشرى وبعض
 كتب ادبيه وامثال عربيه اصل تركيب مثل ذهبوا ايدى سيا وتفرقوا ايدى
 سيا و ابادى سيا اولوب قالى قالا ومعدى كريب مثلوا ايدى ده اولان
 يانك سكوتيله در بردخي من بعد اجتماع اوليتمج وجه ايله متفرقا اولان
 قومك مبالغه ايله تشيت شملند ضرب اولور مثل اولدوغندن بالجملة
 علماء متبحرين هزيان اتفاق اولوب اى تفرقوا تفرقا لا اجتماع بعده يفر
 للمبالغة في التشيت الشمل ديوتفسيراتشله در انجى افتراق ارا ايله
 اختلافلى كلمة ايدى بو محله نه معنايه اولوب وسبا دخي نه اولد
 اولدوغند در بعضلر مثل مرقومه اولان ايدى نعت معناسنه جمع يد
 و اياه جمع الجمعدر سيا ايله ذات اشجار و سيا تين يمن اقليمند

الشمل بر اكنه تفرق
 معكثنه رجع اولق
 افتداد رندر

سيا ديمكاه معروف صنعايه اوج مرحله قريب مارب ديد كلوى مدينه حيدر
 قال الزجاج مدينة سبا تفرق مارب على ثلث ليال من صنعا ادسال سبل العرم
 ايله خراب اولوب اها ليسى متفرق اولمشدر بو تقديرجه معنای تفرقوا ايلدي
 سبا نغم اهل سبا كي متفرق اولديلر ديمك اولور و بعضلر بو محله مجتمع يد
 اولان ايدى و ابادى نفوس و اشخاص معناسنه در زير اللفظ متفرق اشخاص **اجسامه**
 و اجامده مستعملدركا ورد في النص لاندخلوا من باب واحد و ادخلوا من ابواب
 متفرقة و لفظ افتراق ايله اختلاف ارا و اهوا ده استعمال اولور نكته
 در القوامده مصرح اولوب تفرق امتي على كذا كذا فرقة حديثي ايله
 اشتها را و لشمندر بو تقديرجه معنای تفرقوا ايدى سبا اهل سبا نه كونه متفرق
 اولديلر ايله متفرق اولديلر ديمك اولور و بعضلر دخي يد بو محله
 طريق و مسلك معناسنه در ديمشله حتى خذيدن البحر اى طريقه و دخي
 من صادر او وارد ايدى سيا ديرلر **قال** وير بن مرقه و اصبح القوم ابادى سباها **بن همام**
 وهما ما لم من نظام بو تقديرجه معنای ذهبوا ايدى سبا اهل سبا نك
 طريقته ذاهب اولوب مسلكه سالك اولمشله هر برى على حده بر طريق
 صوب متفرق اولديلر ديمك اولور حاصل جملة اقوالك نتيجة سى من بعد
 اجتماع متصورد كل تفرق ايله متفرق اولديلر ديمك اولور والله اعلم
 بالصواب اما مورد مثلده صحنه قريب اولان رواياتك خلاصة مفرهوى
 بود كم سباديد كلوى هم ايله سبا دخي دينور ابو القباثل بمن سبايت
 يشجب بن يوب بن قحطان اولوب مدينه سنه مارب ديرلر ايدى اون
 نفر اولادن الشى كه اذو كنده و منجج و اشعردن و انار و مجيله در
 اندرون تيامن دورت نفر كيه عامله و غسان و لح و جذام ايدى بونلردن

تشاءم اولتمش ایدی سیله العرم بونلرک اوزرینه ارسال اولندی
حدیث ابو الفضل احمد بن محمد المیدانی بالاسناد عن فروة بن مسیک قال اتیت
رسول الله فقلت یا رسول الله اخبرنی عن سیاه ارجل هو او امرأة فقال
هو رجل من العرب ولد عشر یتیم منهم ستة ویتشاهم منهم اربعة فاما
الذین یتیموا فالاذر وکنه ونبج والاشعرون وانار منهم بحیلہ واما
الذین تشاهوا فاعامله وغسان ولحم وجذام وهم الذین ارسل علیهم
سیر العرم امامدینه مارب کلام قدیمه لعدکان فی مسکنهم ایه جستان
 عن یمن و شمال کلوا من رزق ربکم واشکروا له بلدة طيبة ورب غفور نظم کریمی
 ایله مذکور احسن و اخضب بلاد یمندن بر سر هر مشهور اولوب اما هاریده
 اولان سده که زمان بداء عمرانده اطراف جبالدن سیلان و نزول ایدن
 میاه و سیولی حدیس و بند ایچون احجار و حدید ایله مابین الجبالین ترصیف
 و تشید قلمش بر سده سدید اولوب وقت حاجنده مزرع و عاتلین اسقاو
 ارطایه بعضها فوق بعض نجه محارق و مقدار معلومدن زیاده سیله کلامک
 واقع اولدقه اطراف ارضه و دریایه صرف و اسکا ایچون نجه مساریب
 دخی ترتیب اولتمش بر رد عجیب و سکر غریب ایدی سده مرقومی بعضیلر
 بلقیس بنیاد اندی و بعضیلر لقمان عادی یایدی دیو نقل اتمش در اما
 ابو العباس سریشی ملک حمیر بنا اتمک اوزره حریری شرحنده ایراد ایدوب
 اعشی نک بو ایاتی ایله استشهاده ایدر **نظم** رخام بنه لهر حمیر • اذا جاء
 ماتم لم یرم • وادری الزروع و اعنایهم • علی سعة ماء و دهر اذ قسم •
 فعاشوا بذلك فی غبطة • فجاءت ام جارق منهدم • و قکا که اهل بسیار سوختنی
 تکذیب ایدر عیده شمس حق سحانه و تعالی جز دیر لر بر فار که لسان

ترکیه

ترکیه کوستنیک دید کلری دویبه در مسلط ایدوب سده ماری بر بر نقب
 اتمکه باشلد یلر اما اول وقت اولاد سیادن عمر و بن عامر که کمال کبر و
 ثروتندن ناشی بردخی اعاده یا خود ناسدن بر لسی الکسا ایلمسون
 ایچون هر کیجه کوند زکید و کی حله و کسای باره لیوب نرق اتمکه مزقیقا
 لقب اولمشیدی بر کون طریقه نام بر زن کاهنه سده که انهد امیله مدینه
 مارب خراب اولجنی قریب اولدی مزقیقایه خبر و بر دی مزقیقا و ما ایه ذلك
 یعنی بوکا علامت ندر دیدی کاهنه ایدی بن بوکون سده که دینده بر
 جزز کوردم ایکی اللریله زمینی حفر و ایقلریله تغلیب صخرایر فلا بد اقرت
 الامر دیدی بو ائشاده مزقیقا دخی بر کون اطراف سده ماربده بر جزز کور دیک
 اللی نفر رجال تغلیب اتمکه قادر اولمجنی بر صخر عظیمی چوکان ساقین ایله
 کوی کی غلطان اندی مزقیقا متحیر اولوب کاهنه کی تصدیق برله **نظم**
 ایصرت امرها جی بی برع السقم • من جزز کفیل خیر ارجم • له تخالیب و
 ایناب نظم • دیره رک خانه سنه کلوب نقل و جلالیه شد نطاق غرمت ایری
 اما املاک و انشیاسنی سیه اتمکه بهانه ایچون او غلنه دیدیکه بن صباح
 بر طعام ترتیب ایدوب وجوه ایمان اهل ماری دعوت اتمک کول سکلا
 مواجهه ناسده هر نه امر ایدر سم سن اقیح رد ایله رد ایدوب بکا خلا
 کوستر پس ایرتسی او غلی دخی بابا سنک توصیه و تنبیه اندکی اوزره
 وضع و حرکت ایلد که مزقیقا و اذ لاه بو نجلین اوشق بابا سنه مخالفت
 برله عاق اوله امدی صبیانی بویله اولان بلده ده بن شمد نکر و قامت
 ایلمدی بویان غلاظه ایله یمین ایدوب املاک و انشیاسنی فروخت
 اتمکه شروع اندی اهل مارب تعجب کنان بر بر لرینه دیر لر ایدیکه

اغتنموا من غصبة عمرو واشترو منه قبل ان يرضى يعني عمروك غصبته
اغتنم ايدى كن اوغلي ايله رضا لشمن اول دايكان برشي الله كور يكر حاصلي
برروايد مزيقيا بالجملة ما لى بيع وقوى ايله رحلت ايدوب ارض ميكه
منتهى وانه اقامت قصد ايلد كلرنده جمله سنه حما اصابت ايدوب حمادى
طريفيه شكايات ايلديلر زيرامدينه ماربده حمايند وكيى بلور ايدى طريفيه
دخى سزرك اشتكا اندوكى حال بكادخى عارض اولدى وهو مفرق بيننا
ديوكاهنه مرقومه توصيف وتريقى ايله هريرى برولايتى اختيار
ايدوب اطراف بالاده مفرق اولديلى **روايت** اخريده مزيقيا املاك و
اشيا سنى بالكلية بيع ونقد اندك نضركه قومه قريبا انهدام سد ايله
مدينه ماربى سيل تخريب ايدى حكنى مسموع ومشموعى اولدوخى وجه
اوزده افهام ايلدى پس قوى يا بنجه ايدى لم سنى سزرك نه امر ايدى سنى
ديد كلرنده يا بالنفس مزيقيا وباخود كاهنه مرقومه بن سزركه اطراف
بلدانى بربرر وصف ايدى سزركه اختيار ايدى يكره يوايدى سزركه
اول كسته كه امل بعيد وجل شريد صاحبى اوله قصر عمان مشيه ملحق
اولسون پس اولاد اردد فهران عمانه التحاق اندى ودخى سزركه
اول كسته كه ارمات دهر صبر ايله ذا جلد وقسر اوله الكا بطى مرده
اراك پس خراعه اراكى اختيار اندى ودخى ايتدى سزركه اول
كسته كه وحده راسيات ومحلل مطعمات اراده ايدى يثرب ذات
التخله ملحق اولسون پس اوس وخزرج مدينه منوريه اختيار رانحال
اندى ودخى ايتدى سزركه اول كسته خمر وخمير وامر ونامرى
ومليس ديبا وخرير مراد ايدى ارض شامه بصرى وغوير ملحق اولسون

نقد

الازم بالفتح اغزن يوم
او تورق وصبر املك ويكده
يجلكن نفسى منع املك
اخترى

پس

پس بنى غساندن اولاد جفته شامده استوايتدى ودخى ايتدى سزركه
دن اول كسته كه ثياب رفاق وخيل عناق وكونوز اذواق مراد ايدى
ارض عراقه ملحق اولسون پس جده جذيمة الابريش مالك ابن فهم الاردى
عراقه ارتحال اندى اما مالك بن اليمان تخلف ايلوب حتى سيل العرم
ارسالده نجات بولتلى بخزانة نزول بعده ما بينده نجه محاربه وقوى
ايله اخراج اولتوب تخوم شامدن جبال صراته نزول املك اوزده
مرويد دهر برينك قصه سى اخبار عربى تتبع ايدى نلرك معلوميد ر
وقتا كه ذكر اولتان قبائل عرب اطراف بلاده مفرق اولوب الى انقراض
الدوران بردخى اجتماعى متصور اولما مقله مبالغه ايله تشيت
شمله ضرب اولتان مثل اولشدر والله اعلم بحقيقة الامور اما
سيل العرم كه مفسرين كرام فارسلنا عليهم سيل العرم نظم كريمك
تفسيرنده رانك كسريله ودخى سكونيله كمال كثر ووفرت وعظمتدن
دفع مضبوط اولمين ماء جارى وباران شديد ودخى اهل سياتك
طاغدن جفان صولرى وغايت بعيد بردن كلان سيل مغنا الرينه اولحق
اوزده تحريرا تمشلدر عن تيسر العرم بكسر الراء وسكونها اى الماء
الجارى الكثير الذى لا يضبط دفعه لعظمه او المطر الشديد او كانت
مياه يخرج من الجبل او كان السيل يا تيههم من بعيد ودخى عرم عرمه
كله سنك جمى اولوب صوبى جريانندن حبس ايجون ترصيف اولتان
سد ويند معنا سته وطافت كور لمز سيل عظيم معنا سته **عن الميدانى**
العرم جمع عرمه وهو الكراذى يحبس الماء وقال ابن الاعرابى العرم السيل
الذى لا يطاق وبعضه عرم سبا واديسنك اسيدرد يمشلر كما قال

قتاده و مقاتل الحرم اسم وادی سبا **قوله** خوکله خوش علف امثال
 محمد ند رجال و حرام طاهر و نجس دیموب هرنه بولورسه اکل ایدر
 دیمجک محله مستعمل در تنگه خواجه حافظک بوبیتندن منفهمدر
بیت واعظ شهر رابه بین لقمه شبهه میخورد پاردمش دراز
 یاد این حیوان خوش علف **قوله** از لاه غفل رتسام جهالتدن حاوی
 قدح معنی اولان الح منشی مقالنک بوقولنده زیاده سیله مبالغه
 اولد وخی سبحان مشربان اندیه معانی یه خفی دکلدر زیراکه جاهلیتده
 متداول اولان از لاه جمع زلم اوج قداحدر قدح اولده امرنی ربی
 صبح نائیده نهانی ربی مکتوب و مرسوم اولوب قدح ثالث که غفل یعنی
 لاشی علیه اولوب منیحد و یقین برکسته بر امر شر و عده متردد
 اولسه و تفأل کونه ضرب قداح از لاه ایدردی اگر امرنی ربی چقرسه
 اول غمیت اندوکی ایشی اشلردی اگر نهانی ربی چقرسه تولا ایدردی
 غفل چقرسه تکرار ضربی اعاده ایدردی مولا ویسی سیرنده از لاهی
 برخوشجه یا زمشد راقا دخی زیاده تفصیلی ابوالعباس شریفی
 تحریر نمشد راقا قدح معنی سهام میسرک بدخی سهمیدر که حفظ
 و نصیبی جمیع اسهمدن ازید و او فردر و سهام جمله اون **میسر**
 قداحدر دیدیسی که ذوات الانصبا در حفظ و نصیبی
 او ذرلورنده مرسوم اولان خطوط و علامات مقداریدر
 باقی اوج قدح که بالا انصبا در انلر غفل دیرلر جمع اغفل
 کچمجمع احمر بولورده خط و علامات اولیوب خط و نصیبی
 بوقدر اما قدح اول که قدح دیرلر یعنی فرد بر نصیبی وارد

قدح ثانیه توأم دیرلر ایکی نصیبی وارد در قدح ثالثه رقیب اوج
 نصیبی وارد در قدح رابعه فلس بفتح الف و کسر ال لام و فیل
 بکسر الف و سکون ال لام دورت نصیبی وارد در قدح خامسه
 نافس لبش نصیبی وارد در قدح سادسه مسبل الی نصیبی
 وارد در قدح سابعه معنی بدی نصیبی وارد در باقی خطوط و علاما
 مرسوم اولیوب بی خطوط و انصبا اولان غفل دید کلری اوج
 قداحک برسیکه سکرنجی قدحدر منیج دیرلر طقوزنجی یه سفیم
 اونجیه دغد دیرلر کذا فی التفصاح زمان جاهلیتده اهل بسیار
 وجود اولان سروات قبائل عرب بریره کلوب سید ابله بر جزیره
 اشتر او خرا ایدوب عند الجمهور عدد قداح میسر کوره اون
 جزواید لر ایددی اما عند الاصمعی خطوط اقداحه کوره یکر
 سکر جزواید لر دی زیر خطوط اقداح جمع اولنسه یکر
 سکر اولور بعد التجزی بر قطعه لم و یا بر عظم باقی قالورسه
 او باقی یه ریم دیرلر کمال ابن السکیت **نظم** و کنت کعظم الیم
 لم یدرجا ذرا علی ای بدای مفسم اللهم یوضع • بعده قداح
 عشری جمع **ابو ج** زیاب لسمیه اند کلری خریطیه یعنی طور بایه
 وضع ایلوب بر رجل عدل و امینک یدینه تسلیم ایدر لر
 ایدی و اول رجل امینه دخی رقیب لسمیه اولنور کما قال
 الشاعر **نظم** لها خلف اذ نابها ارم • مکان الرقیب من
 الیاسر • و اول امین دخی هر بر قدحی اصحاب میسردن
 برکسته اسمنه بر بر اخراج ایدردی یکمک اسمنه

منیج میمک فتمی و نونک کسیر

السر بالفتح سخاید
 و سرتده دیرلر خ

ذوات الانصبا اولان اقداح سبعتن جقرسه اول كسنه
اول قدحه مرسوم اولان خط ونصیبی جزوردن اخذ ایدردی
بی انصبا اولان قداح ثلثه غفلدن جقرسه برشئی اله میوب ثمن
جزورایله تغیرم اولنوردی اما اول امرده قدح معلی وثانیه
رقیب جقرسه صاحب معلی جزوردن سبعة اعشاری وصاحب
رقیب ثلثه اعشاری اخذ ایدوب باقی برشئی قالماعله بوایکسک
ما بعدند اولنلر المحرم و لکن ثمن جزورایله تغیرم اولنلر لرایدی
و کذلک ابتدا معلی وثانیه مسبل جقرسه صاحب معلی سبعة اعشار
الموب قدح مسبل خطی که التیدر غامیله اله میوب موجود بولنلر
ثلثه اعشاری اخذ ایدردی بوقدیرجه اصحاب میسر اوج قسم
اولور بر قسمی نصیبلرینه فائز و غانم و بر قسمی نصیبلرندن محروم و لکن
غیر غانم و بر قسمی هم محروم و هم غانم اما اصمق قولنجه جزوریکری
سکن قسمت اولند قدح اصحاب میسرایکی قسم اولور بری غانم
بری غانم و بینلرند عادت دخی بوایدیکه غانم اولنلر غانم لک
فقرايه بذل و انفاق ایدوب کدولر برشئی کل اتمز لرایدی بونکله
مفاخرت و مباهات ایلوب میسر داخل و ملین اصحاب سروت
و غنای قدح و ذم اتمکله اول کسنه به برم دیر لرایدی علی وزن
ورم یعنی لیم و عیدیم المروة والکرم معناسنه یقال فلان برم
ما فيه کرم دیوارالرنده مذموم و مالم ایدی عن المطرزی البرم
الخیل و هو فی الاصل لا یدخل مع القوم فی المیسر یقال فلان برم ما فيه
کرم کذا فی حاشیه شیخ زاده علی قاضی لیبضاوی وبعض ما فی المقالة

الثانية قوله خزنجیل علی وزن قد عمل شول باطل نسته که خلق
انکله خنده ذن اولور طاسبان و شعیبه بازلرک اظهار اند کلری ^{بطلان}
اباطیل کی و دخی خلقی کولدروب اکند ^{مثلا} بعض مضحکات باطله و ظرافت
قصدی ایله سویلنلر مضحک افسانه و احادث کاذبه و انسانه
خرابده کورینن اضغاث احلام مثل بعض خیالات باطلیه دخی دیرلر
عن الجوهری الخزنجیل الاباطیل الخزنجيلة ما مضحک به القوم یقال
هات بعض خزنجلاتک وعن القوری الخزنجیل الاحادیث المستظرفة
وعن الخزنجلات بفهم الحاء و کسر الباء و فتحها جمع الخزنجیل و هو ما یضحک
منه الناس لبطلانه وقيل الخزنجلات الاباطیل و هو تری
للانسان فی فهمه من الخیال قوله دیمص مقاسد دیمص و دیمص
بفتح الدال و فتح العين اعلام رجالدن اولوب امثال عربنددر
فلان بوایشک رجلی و بوا مرک اعلی در دیمجک محله عرب دیمص
هذا الامر دیرلر و مثله ابن بجدتها ابوالفضل میدانی امثالند
اصل ترکیب مثل ادل من دیمص الرمل مسطور اولوب هو رجل
کان دلیلا حزینا یضرب به المثل فیقال دیمص هذا الامر ای عالم
به دیو تفسیر اولمشند یعنی دیمص دید کلری ابناى سبیله
دلیل اولوب رهبر لکه و قولفوز لقه کمال محارت برله عصر نک
یکانه سی ذهاندن برکسته اولمغین بین العرب هرایشک
رجلی و بولند و عی کارک اعلی اولان کسته حقند دیمص
هذا الامر دیو مثل اولمشند لسان ترکیده فلان کسنه ایشک
اری و صنعتک علی فقیهید ردید کلری کلام بوندن مأخوذ

اولمق محمداً **قوله** اغزته قلب وسمع وبصری کبی اوج یردت
ختم زن بوقول نظم کریمه ختم الله علی قلوبهم وعلی سمعهم وعلی
ابصارهم غشاوة ایت کریمه سندن اقتباس اولند و غی اشکان
ومراد اندوکی قصب السبق معاینه همغان مکیت ابن زید
اولنلک معلومید **قوله** لا علی ولا لیا ای لا علی من الضرر
والشر ولا لیا من النفع والخیر یعنی بجا بوایشده نه رفع ضرر و شر
ونه جلب نفع و فائده و خیر متصور در همان الله اشهر دیمک
مضاسنه لسان ترکیده بکانه کیر و رجقرید کلامی کلام بوندن
ماخوذ اولمق فهم اولنور **قوله** ضیعه دقه حرصا شعبی اولان
اشعب حرصه موصوف اولیوب طمع ایله معروف ایکن منشئ
نادره بومقاله و كذلك التخی مقالده رقار حرصا شعبی ایله
دصدخانه اقباله شخص مطلق اولمش قولیه تغییر مثلی
از تکایب هر حال بر نکته خفیه ضمیمه اولمق کرک اما ذکر
اولنان اشعب مدینه رسول الله علیه الصلوة والسلامه
موالی عبد الله بن زبیردن اشعب بن جبیر در غایتده طماع
اولوب طمع بین العرب مثل اولمشدر میدانیده و سائر امثال
عربیده اطعم من اشعب دیومستور در یواشعب طماع
صاحب اسناد و نوادر و صنعت غناده دخی استاد ماهر
بر ظریف و مزاج و مغنی کسته اولوب مزاج و لطائفه دائر
نوادران غریبه سی قتی چوقدر **عن** المیدانی هو رجل
من المدینه یقال له اشعب الطماع وهو اشعب بن

جبیر

جبیر مولی عبد الله بن زبیر کان رجلا مغنیا مزاحا ظریفا
صاحب اسناد و نوادر جمله طمعندن منقولد رکه برکون
اطفال مدینه اشعبک اوزرینه مسلط اولوب زیاده سیله
اتقاب ایدر لر اشعب سنکیارغ اذالرتدن مجاد خلاصه سیل
ایچون فلان کسته نک خانه سنده بوکون ذوکون وارد
دیواطفالی اولطرفه سوق و انطلاق برله تخلیص نفس
اند کد فصره کتدویه ایدر خوش بوسوزی بن مجرد
صبیانی اشغال اتمکله اوزرمدن دفع ایچون اختراع ایدق سوبله دم
اقابلده واقع اولوب برولیمه عظیمه ترتیب اولمش اوله الله
واروب بقدم قجه اولمز دیو صبیانک اثرینه دوشوب وارد قده
برشی بولیبوب صبیان انده اوزرینه ظفر بولملریله اولکیدن
زیاده اتقاب و اذاسنه مسلط اولور **عن** المطرزی
اشعب هو رجل من اهل المدینه یقال له اشعب الطماع اجمع
علیه یوما من غلمان یعاتبون و کان مزاحا ظریفا فاذوه فقال
لهم ان فی دارینی فلان عرسا فانطلقوا الیها فلما مضوا قال
فی نفسه لعل الذی قلته حق فمضی فی اثرهم فلم یجد شیئا و
ظفر به الغلمان هنالك فاذوه و دخی طمعک نه مرتبیه لا
بالقدر دیو سوال اولند قده هر کسته که خارشی قل
و بر غوث ایچون المریخی حبیب و کرباننه ادخال ایده بن
اول کسته بکا برشی اعطا ایدر ظن ایلر و هر ایکی آدم
بر جنازیه متسایرا ولد قترین کورسم البتله اول صیت

کنده

مدینه

ماندن بجا برشی وصیت الیتمشد رتقدیراید و هر نه دمکه
 مدینه بر عودت زفاف اوله بلکه یا کلوب عروسی بجا کتودر لر
 دیو خانه می سیلوب سپو پررم دیرایش **و منقولد رکه** بر کون
 بر طباجی طباق پیار کن اشعب یا نندن کجوب طباجیه دیرکه
 اشبو یابد و غنک طباق لوده استرم بر طبق دخی زیاده اولوب
 وسیع اولسون طباجی اگر المی مراد اید رسک او یله بیایم
 دید که اشعب یوق یوق المام و لکن الانلرا چینه برشی قیوب
 بکا اهدا ایلد کلرنده جوقیه شی السون دیمک استرم دیش
 کذا فی المطرزی و المیدانی و غیرهما و دخی منقولد رکه سندن
 اطعم وارمیدر کوردکی دینلد که بی بنم بر قیوم و ارایدی بر کون
 سطح بامه چقوب قوس فوزحی کورد که او تلق ضیلله اولمرف
 مچرا یوب بامدن اشغی و شوب بوینو السته قالدی دیش
 و طمع باینده شاة اشعب دخی امثال عربید **ندر عن** المغنی و قبله
هل رأیت اطعم منك فقال نعم کان لی شاة سعدت یوما الی الله
السطح فراءت قوس فوزح فظنته حنیثا فالقت نفسها نحو
فوقعت من السطح فاندقت عنقها و فی امثالهم شاة اشعب
 کذا فی المطرزی و غیره اشعبک طمعه متعلق قی جوق
 حکایات عجیبه سی وارد راجح بو محله بو قدر ایلله اکتفا
 اولنوب ینه طمی متظمن بعض مزاح و لطائفه دار اخبارند
 دخی ایراد اولندی **میدانده** جاحظدن نقل ایلله مسطوردر
 اشعب ایام مهدیده بغداده واروب صاحب استاد و لغیق

اصحاب حدیث اشعبه ملاقات ایلد کلرنده نه بر حدیث
 روایت ایت و دیدلر اشعب دخی سالم بن عبد الله که بکا فی الله
 یغض ایدر بو حدیثی اندن اخذ اتم اخذ اید یکن خصلتان
 لا یجتمعا فی مؤمن دیوب سکوت ایلدی اصحاب حدیث اول
 ایکی حصلت ندر ذکر ایت دید کلرنده اشعب اول ایکی
 حصلتک برستی سالم او نتمشدی برستی دخی بن او نتم
 نه سوبلیه یم دیدی اصحاب عفاک الله بر غیری حدیث
 روایت ایلله اشعب بزم بیر زتلر نردن اولان ظله نام
 عورت استدم دیر ایدیکه بن متوفیه اولد و غمه بنی اوج
 کره آتسه یا قوب خاکستر می بر صره ایچره جمع اید یگزو
 عاشق معشوقه بینده اولان مکاتباته کولدن پاشیده
 قلیکزیرا که لا محاله انلر بیر کلوب جمع اولموری وارد
 و دخی خانات که جمع خاتنه در یعنی بکر قزلی سنت ایدن
 خاتونه دیر لر قز جفر لری ختن ایلد کلرنده جراح تلرینه بنم
 رماد مدن اکسونلر زیراکه البته بر کون اول قز لرک شحه
 الاذان جری محلی عاشق اولد قزلی تر زبانک لا لی جلوت
 لهجه سیله مشنف اولمسی مقرر در **عن** المیدانی قال
الجاحظ لما قدم اشعب الطماع من مدینه الی بغداد فی
ایام المهدي تلقاه اصحاب الحديث لانه کان ذا اسناد
فقال لواله حدثنا فقال خذ واحد بنی سالم بن عبد الله
 و کان یغضنی فی الله قال خصلتان لا یجتمعا فی مؤمن

و سکت فقالوا اذکرهما فقال نسى سالم احدهما ونسيت
 انا الاخری فقالوا حدثننا بحديث عفاک الله غیره فقال سمعت خزو
 ظلمة وكانت من عجایزنا تقول اذا انامت فاحرقونی ثلثاً ثم
 اجمعور مادی فی صرة واثربوا به کتب الاحیاب فانهم یجمعون
 لاحالة واستوابه الخائسات لئلا یذرون منه علی اجراح الصبیان
 فانهم یلجئ بالزیت ما عشق اما مذکوره ظلمة لسوان
 هزیل دن اولوب ایام شبایت و طراوتند فاجر بعد
 آینه ناصیه حالند **بیت** عجیز لطفاً و دبیس احسن
 منها منظر ابلیس صورت مستنکری نمایان اولدقده
 فواده یعنی واسطه لك ایدر بر فاجر عورت اولوب حتی قیادته
 دخی تاب و توانی قالمیوب **مصرع** عجوز ساقها مثل القدیة
 فحوا سنجہ ساق قیادت الساقدن تاب مشی ساقط اولمقله
بیت برکی بصد رمد سید ربی نمک کیم جکرین بله تورتمش فلك مالی
 ما صدق حالی اولدقده برارک کچی اتخاذ و خلق دیشی کچیلرینی کتور
 اکاچکرلردی مذکوریه بوندن سوال اولندقده اثنای نصرتده
 اولان صدایسه ملذذ و مرتاح اولورم دیرایشی اسباب طروقده
 عالمه و فن قیادته ماهر برزن فاجر اولمغین بین العرب
 اقودمن ظلمه دیومثل اولمشد **عن** المیدانی اقودمن ظلمه وهی
 امرأة من هزیل وكانت فاجرة فی شبایها حتی عجزت ثم قادت حتی
 اقعدت ثم اخذتیا فكانت تطرقه الناس فسئلت عن ذلك فقالت
 ادناح الی به **قوله** رهینه کفقه زن چلبی قلیان زن چلب

کنایات

کنایات عجمند در قحیه عورتلردیمکدر عربیده زوج القحیه معنانه که
 الیوم عامه اولاد عرب کله جید قلب جذب اولدوغنه بناؤ قلب
 زوجله جوز القحیه دیرلرنتکه زن چلب حکیم شقایینک مؤمن هجونه
 اولان بویستندن ظاهر و نمایاندر **بیت** در دولت تو کشت کله دار
 دیوثان بر سر چو کله زنکله زن چلبی را و کذ لاک ما در جلب
 قحیه انا لودیمکدر عربیده ابن القاعله وابن العاهره معنانه
بیت هنر نیست بس بدزدیده مادرجلیست و کن دریده
بعض ما فی المقالة الثالثة **قوله** کرک باران دیده امثال عجمند
 روزگار کرم و سر دینی کوروب اموردیده و صاحب تجربه مکسنه
 دیمک محله ضرب اولنورنتکه بصیری دیمشد **بیت** روز باران
 بسکه در کوی مغان کردیده ام در طریق عشق بازی کرک باران
 دیده ام **قوله** آب در زیر گاه بودخی امثال عجمند در ترکیه دخی
 صمان التدن صویوردندی دیرلر یعنی ال التدن کرلوجه ایشی
 کوردی دیمک محله ضرب اولنور مثله فردوسی **بیت** زلفت
 سیاوش بخندیده شاه نه اکه بد از اب در زیر گاه **قوله** کوه دلال
 ظرفای اعجام او غلان پوزونکنه اطلاق ایدرلردیو بعض امثال
 عجم رساله لرنده مسطور اولوب امیدینک بوقطعه کیله و بعض
 ایاتله استشهاد اولمشد **بیت** کفت حافظ فلان ماهیجه
 همه درویش رسم بغرای کوه دلال و د فکشی صد بار بهتران
 شاعری و فنلای قطعه مذکورده اولان لفظ بغرامفت
 خوار و لفظ ماهیجه مسخره معناسته در دیو بعض رساله لرنده

مسطور در اما میرکده و بعضی نسخه لوده دیار عجمه تو تماچه دیر لر
 ماهیچه بر قسم ارشته در که ال ایله بیار لر حین تناولده قاشقده دور ^{مورد}
 اکل ایدنک صفالنه و او سینه دو کلوب سخریه النغله فلان ماهیچه شده
 دنگله اضحکه اولدی دیمکن کنایت در دیو تحریر اولمشدر و لکن لفظ
 بفراموشی اشر مضاسنه اولوب قطعه مذکورده باد نسبییه اضافی
 و مقدمه در ویسی رسم ترکیبک دلالتی ایله هر جا آتش انجا باش
 مقوله سندن لسان ترکیب اگدی و فوز عون عربیده و اغل و طفیل
 دید کلری کسته لردن کنایت اولوق مقتضای مقامه اوفق فهم اولور
 اما د فکشی عورت پوزونکنه دیر لر تنکه بوقطعه ظاهر و نمایاندر **قطعه**
 عجب دیده ام که این خواجه سرایان • همه کم خرج و بالا تر نشینند •
 سیه و فکشی سپید شی کوه دلال • ازان روحا جان در بر نشینند •
 در بر نشین مطلقا قواده دیر لر استرسه عورت استرسه
 اوغلان اولسون بوجمله مناسب قدمای د فکشاندن نوبت زن
 بیت اللطف بر حلو و ثانی و غیرت و حمیت صاحبید بر نشینک آغاز
 افسانه سیله سازیراغه ترکمانی ترانه سیرا هنک دهلریان قنور
 شیخ مؤید الدین مغرب زهده الاحباب و معاشره الاصحاب نام کتابده
 ظرفای کتابک برندن نقل ایدر که مدینه الاسلام بغدادده غور دنگله
 مشهور بر مفتی و ارایدی بر کون بعد العصر خانه سنه قریب محله کدیه
 اتفاقی ملاقات انده بنی کاشانه سنه تکلیف برله تحلیف اتمکین
 بند خضر و روه موافقت کوستروب منزلده دخول انده کوردیم بریت
 لطیف و دلکش و الت اثانی بالجملة نظیف و فرح فرا حفظ ایلیم اما انشای

دخوله بیوتدن برینک دروازه سنده او یخته بر طبل کوروب بعض
 جوارینک آلت مالا میسندن اولوق احتمالن ویرمکله سوال انیموب او توردم
 غیور خدامه وارک سر لر کیدیکر و یامداد دایه محمد و مکرکی کتورمکه تکیر
 ایدیکر دیوغلانی دفع ایدوب تنها قالد قد نصکر انواع اطعمه نفیس و کونا کون
 نقل و فواکه و زکارتک اشربه و بنید ایله بریزم شاهانه ارسته و ترتیب
 ایلدی و قتا که برفاج کاسه اداره برله نشنه دار اولد قد کوردیمکه هر برینک
 الذه بر کونه ساز بری برندن حسنا و ممتاز برنجه جوارى زهره جبین
 مجلسه کلوب طرب افزا اولدیلر اما بو خالده بعض خدام نمونه نمای
 کور زریغان و سام بر نمود زریغان یعنی بردسته کران و سنکی غیورک یاشه ^{سیر}
 وضع ایله یلر بن کورد و کده غایت توحش ایدوب کند و کند و مده جوارى
 حسنا صاحب خانه ایسه غیور اسمی ایله مستی نور قرم نشنه بنید ایله
 بندن بر بنده صد و رایدوب بومطرقة مغز فرسانک طراقة سی باشده
 چاتلیه خیف خدام و دایه می کوند ریمک کرک ایدم تفکر نده ایکت
 صاحب خانه ایتدی ای برادر بن مرد و صاحب غیرت اولمقله کاغیور
 تسمیه اولدوغی مسموع و معلومکد ریم خاتمه بر غیری ایش ایچون
 دکل فقط اشبو غوانی نک غنالر بن استماع ایدوب **قطعه** صرباه
 لا تنزل الا حزان ساختها • لومستها ضجر مسته سراء • من کف
 ذان حرفی زق ذی ذکر • لها بحبان لوطی و زناء • مقتضا سنجه
 عشرت اتمکه نیمه کسلر ترده ایدر لر معلومکد معلومکد ^{راما}
 ایچلرنده بعضی ادب لرینی کوردیمکه جاریه برینک یوزینه کویا
 شهوتله بقوب تبسم ایدر جاریه دخی عورت اولوب ناقصه

العقل و لمق حسیله انك یوزینه بقوب غمخ كنان خنده زن اولور او
زمان بنم باشمه قیامت قیوب كند و كند و مه قلمدن قالقام اشبو عمود
كران ضربله هر برینه كله كوب تادیب اولمقله حد لرین بلد و ریم تاكم
بردخی مجلسه بو كونه سوء ادبیه جسارت انسونلر دیرم لكن طینت
اصلیله مخ اولان كمال حلو و تانی مانع اولوب بلكه بو آدم زیاده
نشو یاب اولوب جاریه نك اغاز سی كندویه تاسیر اتمدن ناشی
یوزینه باقوب نوشنند سرور ایدر و كذاك جاریه دخی بنم اجرا
اندیك نغمات یومسافر ك دلپسندی اولدی دیومیشوش اولوب
یوزینه كولر حال بویله اولیجی بن خفت ایدوب بد مستلك اتمش اولونك اظهار
خاطر لر یله تطیب نفس ایدوب اگر چه صورتا امساك ایدرم لكن
غیورم غیرتلك مقتضا بنجه بقایم بونلر سیرجه نه سوز سولیشور لر
دیومكالمه لرینی اصغایه چشم و كوش دقت اولورم دیدی بندخی
ایتمه بارك الله غیرت ایسه انجی اولور و مقتضای حلو و تانی
اوزره حركت دخی بویله كر كدر انجی معامله لرینك نتیجه سی نیه
منجی اولور غیور ایتدی كیدرك نشو شرابله كستاحلقاری ترق
بولوب حتی اول مهمان فضول برندن قیام ایدوب جاریه یله
زانو برانو قعود و كوزمه قوشود راغوش صورتده سر كوشه
اغاز ایدر اول وقت بنم عنان اختیاره الدن كیدر زیر اكه غیورم
غیرتمدن كند و كند و مه دیرمكه هله ابتدا بر لرینك یوزینه بقوب
مكاشم و مضاحكه لری جائزه اولدن بینلرنده معارف لری اولمقله
ناشی اوله اما شمدی كوزكون معانقارینك اصلا لیری یوقدر

توجیه قبول اتمز توقفه محل قالمدی همان قالقام ایكسسه دخی اشبو
عمود ايله كیرشه یم دیونیت ایدرم اقامنده اولان حلو و تانی ممانف
ایدوب بلكه بو آدم بوجارینك اواز اغاز سنی استحسنان اتمكله
مراد اندیكی ایباتندن بریتی یا خود بر صوفی تغنی و ترنم اتمك ایچون
قولا غنه تفهیم ایدر بن بحر مدعانیقه حل اتمكله سوء ظن اتمك
معناسی یوقدر دیو عاقبت اندیشلك ایدوب یینه كف نفسل ایدرم
لكن كیدرك كوررم اول مهمان بد مستك اللرینی جارینك قوینته
صوقوب زنج بستان لطافت اولان بوستانلرین دستخوش نوازش
اتمكه بشلرو ناف و بطننی تقریض بلكه ما بین الفخذین قعب
مكفا سنی التظافه اطاله دست تعرض ایلر اول زمان بنم كوزلری
قان بور یوب كند و كند و مه دیرمكه ارتق مابینده برشی قالمادی
همان عمودی قاپوب باشلرین بر رضریله خرد اتمدن غیریه چار
یوقدر زیر اغیورم اقامینه حلو و تانی غالب اولوب هتوز قتل لرینی
موجب بر فعللری وقوع بولمادی بچون قانلرینه کیروب وبال صاحبی
اولیم بو اوائل كارد رالبتده بو معامله نك او اخری دخی وارد بر قیام
دخی نه اشلر لر فكنده ایكن كوررم ایكسی مجلسدن ال اله و یروب
متساویه اقدام قیام بندخی عمودی قیوب ارد لر بنجه ایرشیمكه اقدام
ایدرم اما عمودی كوررسن نقد رسكین و كراند برندن قالدروب
قفالرینه دوشنجه زمان كچا برشمكه قادر اوله مم انلر ایسه
مسابقه ایدوب اشبو وطنك ایچروسته دخول و قیوسنی
متین و مستحکم اولمقله اردندن اغلاق ایدر لر بن طشمه ده

قالوهم اما اكر بعض ناشايسته حرکت برله صدای غیر سمع و احساس
 ایدجک اولور سم فدقامة القامة کند و کند و می هالاک اتمه
 مقرّر در زیراکه بکاخیر و دیر لرنتکه معلوم کرد و الله برادر
 بونی دخی علم الیقین بلورمه که بر غیر فعلی یوقدر اونک طرف
 شراب زیاده جه نشو یاب اولمقله خاب غلبه جاریه خفیه بر
 مقدار نوم برله استفاقه ایچون بکار مکان خالی کوستر دیمکه
 جاریه دخی اول اوده تنها اولمقین یا توروب او یومغه کوستر
 غیر مضاد کدر امان غیورم غیر تمدن نجه ایدجک بلیوب
 غیری بکار اعتصام قالمز الا شیوقیوا و زرنده او یخته اولان
 طلی بالفترون کردن غیر تمه تعلیق ایدوب شدت ضربله
 ضرب ایدرک عاقبت صدای طبلدن او یقوسنی قاجروب
 طشریه چقرم یو خسه هالاک اولوردم دیو حامه ناموس
 حمیت مرد غیور اولد و غک حکایت اتمش **قطعه** عجل علی فعد
 سبعة کلت. وليس فیها من اللذات اعواز. طار و طبل و طنبور
 و لحاس طالا. و طفلة و طياهیج و طناز **قوله** دلاک و حلاق
 دلاک و حلق حقیقی و مجازی نه مغضال استعمال اولند و غک
 علمای کرام لازال شمس علمهم الی انقراض الایام حضراتک
 قرآن مبینده اقر الصلوة لدلوك الشمس آتی ایلده محلقین
 رؤسکد آیتک تفسیر لرنده معلوم لریدر انلر ایچون دکل کن
 دلاکه عطف تفسیر اولمق فرینه سیله حلاقی جیم ایلده یز مشلر
 قتی وافر سنده کوردم او مقوله ناتراش کاتیلری تفضیح ایچون

ایراد اولندی اصل لغتده دلاک بالفتح اومق و زائل اولمق
 معناسنه دلاکه دلاک تسمیه اولند و غی حتامده خلقی او شدرد
 بدن انساندن ازاله و سح اندوک ایچوندر یقال منه دلاک الشی
 بیدی و دلوک بالفتح شول سنکه انکه دلاک ایدر لر ما یدلک به
 معناسنه یعنی عند الاغتسال کشی جسدنی او شدرد و غی شئی
 یقال یدلک الرجل ای دلاک جسد عند الاغتسال و دلوک بالضم
 دخل یا بند مصدا ولوب شمس زوالدن کیمک و دخی غرویه
 قریب اولمق معناسنه **قال** الحریری اذا لحت عند دلوک براح
 براح بالفتح حذام مثل لوکسر او زرنه مینی اولوب شمس ایچون
 علمد راما دلوک اومق و زائل اولمق معناسنه دلاک فعلک مصدری
 اولد و غی تقدیرجه شمس ناظر اولنلرک کوزلری خیر لوب خیر کنی
 ازاله ایچون دلاک اتمدن ناشی اسناد مجازی او زره کویا شمس
 دلاکه اولمش اولور و کذلک نکاح الید معناسنه اولان فعل
 قیمه دخی ندلیک و فاعله دلاک و دلاک دیر لرنتکه ابن
 ابی الارزهر دن منقولدر که برکون بردعة الموسوس سر
 بکریان اولمش بر محله تحضض ایدردی کوردم لکد کوب
 تشنیع اولوب ندر بواندیکک ایش دید و کده کورم مسن
 شوقر شوده دورانی دیومقایله سنده بر مکان عالیده مطلق
 بر جاریه جمیله کوستر و ب بن بوقری نفسیه دعوت ایلدم
 اجابت ایلدی پس بن اکا اجابت ایلدم دیدی فیکک الله
 دیه رک منصرف اولد و غده سنک رعم انفکه بن قضای

حاجت انده دیوب بوابیاتی انشاد ایله دی **قطعه** انکرت ما
 عایت من کف دالک • وهل ينكر التذليل في قول مالك •
 لقد امن من الدلائل من ان تنالهم • حدود الزنا في واضح
 المسالك • واتى وقد سكنت غربة غلتي • بحسن العيون
 والتدلي القوالک • واول فعل مذمومة تدليك دینل دیکی
 کی جلد عمیر وخصمه واستناد واعتماد دخی دینور و
 خصمه رجاله مخصوص اولدوغی کی لطف وتلطف نسوانه
 مخصوصه دخی او مقوله عورته سحاقه دیرلرنتکه مولانا عطا
 خمسة سنه بوبیتله ایراد اتمشد **بيت** سحفته دهر ایدوب
 او نیک اخترک • برزقی اندی اوینه دخترک • وکنایات
 فارسیه طبق زن دیرلرنتکه حاقانی نک بوبیتند ن ظاهر در
بيت اهل بغدادیان زنان بینم • طبقات طبق زنان بینم •
عن ابی القباس شریشی جلد عمیر یقال لهذا الفعل المضمضه
 والتدلیک والاستمنا والاعتماد والالطاف للنساء مثل المضمضه
 للرجال یقال منه الطفه المرأة انشد البديع **قطعه** یاسیدی نحن
 فی زمان ابد لنا الله منه غیره • فکل ذی حسنة وذل • مع بالطیبات
 ابره • وکل ذی فطنة وکیس • یجلد فی بینه عمیره • وایضا قال
 ابونواس والحنبل • اباح جلد عمیر • فی خلوة عند احتیاج غرام •
 وایاح مالک الفحاح تلطف • فی بطن جاریه وظهر غلام • اما امام
 مالک وحنبل یه یوقول محض افراد رزیراکه عامه علمای مذهب
 اربعه تحیم استمناده بوایه کریمه بی حجت اندکلری فقهای کرامک

معلوم لریدر قوله تعالى والذين هم لفروجهم حافظون الا على ذواتهم
 او ما ملكت ايمانهم فانهم غير ملومين اما خصمه به رخصت
 وایاحت زعم ایدنلر ابن دینار وابن عباس دن روایت ایدوب
 دیرلرانه سنل عن المضمضه فقال نکاح الامه خیر منها وهي خیر
 من الزنا ودخی فنجذبهم یوقول جاحظ دن اشتمک اوزره بعضیلر بعضیلر دن
 نقل اتمشدر المضمضه علی مذهب الامام الاحمد بن حنبل جازیه
 لمن استولت علیه الشهوة حتی خاف علی نفسه ایتان الفواض
 اما تحريم خصمه ده اولان حدیث شریف مشهور که النرابن
 مالک دن رضی الله عنه استاد ایله روایت اولمشدر انه قال
 سبعة لا یبظر الله الیه یوما القيمة ولا یرکبهم ولا یجمعون ^{مع} مع لمین
 ویدخلهم النار مع الداخلین الا ان یتوبوا فمن تاب تاب الله علیه
 التاج یدیه والفاعل والمفعول به ومد من الخمر والضراب ابویه
 حتی یستغینا والموزی جیران حتی یلعنوه والتاج حلیه جازیه اما
 حاد مهمله ایله خلق که تراش معنا سنه در عربیده سبت دخی دیرلر
 قال الحریری وبرزت من الحمام بعد سبت راسی حلاقه مبالغه ایله
 اسم فاعله رلسان ترکیده بربر فارسیده سر تراش وکذلک
 عربیده مزین دخی دیرلرنتکه عباس مصری بر غلام صبیح الوجھی
 حمامه تراش اولورکن کوروب دیمشدر **نظم** مزین ابتری
 لظی • کانه البد فی سجنوفه • کان موساه لما نضی • بها العشر
 وفی وقوفه • کبوان فی کفه حسام • یخلص البد من خسوفه •
 وکذلک بودخی بر غلام سیم اندام حمامه تراش اولورکن اقباس

اولم شد **نظم** تجرد للحماء عن نشر لؤلؤ. واليس من ثوب الملاحة
 ملبوسا. وقد جرد الموسى التزيين رأسه. فقلت لقد اوتيت
 سؤلك يا موسى. اما بوصفك اصحابي يعني دلاق وحلاق ومزين
 وجمام ودخي خاين ونساج كه فارسيه جلاه تركيه جولفه ديرلر
 بين العرب خساست ايله معروف وموصوف اولمخين منشي نادو
 ادا اول ايامه تجمع وتشد ايدن ناسك دزالت ودنا تلو ندي كيات
 قصد ايلد وكين اشعيده هرجام كليل المشراط تايد ايد روا الله
 اعلم بالصواب **قوله** انا ابن من دانت الرقاب له **وقوله** انا ابن الذي
 لا ينزل الدهر قدس. ذكر اولنان اشعار مبني على الحكاية در حكايه
 دخي كتب ادبيه في تتبع ايد نيلر بوسيا قدس مروي اولدني معلوم
 حجاج ايام امارتند صاحب شرط بعدا لعشاخانه سندن طشه
 هر كيمه راست كلورسك بكا استيذان اتيوب بالا امان قتل
 ايت ديوارم وتنييه اتمشيدى بريجه صاحب شرط شهري دور
 ايد ركن بش نفر سكران يكلره راست كلوب اخذ ويرر برر
 ضرب رقابلى امراند كره ايجلرندن برسنى تقيدم ايدوب سن
 كيمسين ديوسوال ايديجك ارجالا بوشعرايله جواب ويرر
نظم انا ابن من دانت الرقاب له. ما بين محرمها وهاشمها
 تاتيه بالرغم وهي صاغرة. فياخذ من مالها ودمها. صاحب
 شرط كند وكندويه الله اعلم بوجوان امير المؤمنينك يفتين
 اقرباسك اوغليد رزير بوقوت واقدار انار محضو صدر
 ديوقلندن كف ايدوب اينجسته سن كيمك اوغليسين

قول

+

ديوسوال ايدر كذا لك اودخي بوشعرايله جواب ويرر
نظم انا ابن الذي لا ينزل الدهر قدس. واذا نزلت يوما فسوف
 يعود. ترى الناس افواجا الى ضوء ناره. فمنهم قيام حولها
 وقعود. صاحب شرط كند وكندويه غالبا بوجوانك
 باباسي عمال امير المؤمنينك بر كيم الشان عظيم القدر
 كمسه اولق كرك زير ابو مرتبه كرمه غير يلوقا در دكلرد
 ديوانك دخي قتلندن ال چكر او پنجسته خطاب ايدوب
 سن كيمك اوغليسين ديوسوال ايلد كره اول دخي بو
 شعرايله جواب ويرر **نظم** انا ابن الذي تاتي السحاب لارضه
 موسوقه بحولها لدرارس. تهدي اليه من نقايس حملها
 وانا الذي بيدى حيات الانفس. صاحب شرط غالبا بو
 جوان دخي امير المؤمنينك مقبول ساقيسك اوغليد
 ديوانك دخي قتلندن فراغت ايدوب دور پنجسته سن كيمك
 اوغليسين ديوار دخي بوشعرايله جواب ويرر **نظم** انا ابن
 الذي تاتي الوقود لبابه. احشاؤهم من جوعه فتوجع. هم
 يمضوا شبعا عالىس فيهم جايغ. والجوع ان عادهم اليه يرجع
 صاحب شرط غالبا بو اوغلان دخي ابناء ملوك عربدن براجاو
 اوغليد ديوانك دخي قتلنده توقف ايدوب بشنجسته سن
 كيمك اوغليسين ديوار دخي بوشعرايله جواب ويرر **نظم**
 انا ابن الذي للهمام يقطع عامدا. لا يختش في فعله ان يسأل
 وسلاحه في يده مشهوره. ورماء قتلاها عليها يتزل.

صاحب شرط بوجوان دخی غالباً امیر المؤمنین صاحب سیفک
 اوغلی اولق کرک دیوانک دخی قتلندن الچکوب صباحه تأخیر و
 علی الصباح واقعه شبانه عرض برله مجبوسلری حضور حجاجه
 احضار ایدوب زنججه کیملرک اوغللری اولد قلوبنی تقریر ایدی
 حجاج ذکر اولنان ایاتی جوانلره اعاده اندروب حقیقت حاله
 واقف اولدقه جلساسته متوجه اولوب یونلرک بابالری کیملر
 اولدوغک فهم وادراک ایدیه بلدیکرمی دیو خطاب ایدی بالجمله
 حضار مجلس بالذات بابالری کیملر اید وکن ملرک علومزلت و رفعت
 مکاتلرینه دلالت ایدردیو صاحب شرط تصدیق اندیلر خیر سز لک
 فهم وادراک اندوکى کبی دکلر قضیه بونک خلا فیدراولکسی
 حجام اوغلیدر ثانی فوال یعنی بقره یسور و ب صتار اشجی اوغلیدر
 ثالث سقا اوغلیدر رابع قرآن یعنی انجی اوغلیدر خامس
 جزاری یعنی قصاب اوغلیدر دیوب جوانلری استنطاق ایلدکه
 حجاجک دیدکی اوزره هر بری بابالرینک صنعتنه مقرومعتز اولمیرله
 بالجمله حضار مجلس بوجوانلرک غنہ تحقق الموت سیف مسلول جلاله
 دن تخلص رقاب ایچون حسن استحضار لرله بالاغلرینه و حجاجک
 دخی کمال فهم و ذکاوتنه انکشت بردهان تعجب اولدیلر بس حجاج
 جمله حضاره خطاب ایدوب علموا اولادک الادب فوالله لولا ذلک
 لضربت اعناقهم یعنی اولاد لریکنه علم تعلیم ایدیکر الله حقیقون
 بونلر بولله اریب اولمیرلر ایدی یونلرینی اوردردیو جوانلری
 اطلاق و بوشعری انشاد اتمک اوزره مرویدر **نظم** کن ابن من

شنت وکتب ادبا • یفنیک مضمونه عن النسب • ان الفقی من
 یقولها انا اذا • لیس الفقی من یقول کان ابی **قوله** اوایدیله زمزمه
 پیرا • لفظ اواید جمع در مفردی ابدی اولوب مدی الدهور قیمی
 باقی قالمغله السنه انا مده مذکور اولان فعل قییم و عجیب معناسنه
 قن برکسه ابد الدهر باقی قالمغی عقول متحیر اولور بر فعل قییم و
 عجیب ابد ایلسه عرب اول کسنه حقنه ابدی الایدیه دیرلر عن ابی
 البقاء الایدیه الفعلة القبیحه بقی ذکرها ابد الغرابتها **قوله** الخصلة
 العجیبه الی یخیر فیها العقول **قوله** النار ولا العار یوکلام ابن
 سیتارک اولوب اشاعسی النار ولا العار فکن سید افر من العار
 الی اولق اوزره منقولدر و علی هذا الاسلوب قول اوس ابن حارثه
 المنیة ولا الدنیة ومنها قول صاحب المقامات ابو محمد حریری رحمة
 الله فالنایا ولا الدنایا وخیر من رکوب الخنی رکوب الجحارة بواج
 قولک دخی خلاصه مفهومی مورت شین و عار اولان امر خسیسی
 مغلوبا بحکم الضرورة مرتکب اولوب ردالت و دناءت ایلله حیاته
 اعتبار اتمکدن ایسه سیادت و ریاست ایلله شدید عقوبات
 برله نمانی اختیار اتمک مقتضای حیمت جوانمردیدر دیمک اولور النار
 ولا العار قولنک اردنجه مذکور اولان عرفی بیتی دخی بومعانی تفسیر
 ایدر بیت بزیر تیغ هلاک زیاد در درواست • که یارمنت دونان
 کنتم سر باری **قوله** ساحه استصوابه تحت سحاب عزیمت دفن
 حفرة حافظه ایدوکى نقره مفشوش فکر خای هنگام استحضاره
 نالال جبال ادرالکرنده نمودار اولان مرن بلادت دلا لیتله ارامقه

نار

کیم فیهما علی الابد و المابد و عن المعنی الایدیه الفعلة
 القبیحه الی یخیر

ساحه مخففاً ناصیه و بطف و صفا و اولی الفی
 و طلق و عورتک فرب خیدن کنا تبدا بایس
 نمودار ای معنایه
 در اول بمعنی دلیل
 ثانی بمعنی ماند و بعضی
 ذهناً زده اولرک
 در لفظ مرکب اولدوغی
 ظاهر در نمودار ایدر
 که اولرک لفظی بایسم
 فاعل در و هذک سفورک

نقد وقت حجتی بقوله مذکور اولان جافرازه قیله سندن ابو الفی
 کیتی ایله مکتی حاقده بین العرب مثل اولمش بر احمق کسته اید
ابو الفضل میدانی حرف الحایثه افضل وزنده احمق من حجتی دیو
 خبر ایدوب نفسیرنده هو بجل من فراهه وکان یکتی ایا الفصن
 من حمقه ان عیسی بن موسی لها شمی مریه وهو یحفر بظهر الکوفه
 موضعا فقال له مالک قال انی دفت فی هذا الصخره دراهم ولست
 اهتدی الی مکانها قال عیسی کان یجب ان تجعل علیها علامه قال
 قد فعلت قال ماذا قال سحابة فی السماء کانت تظلمها ولست اری
 العلامة دیو ایراد اتمشد رخلاصه مفهوم عیسی ابن موسی الهاشمی
 حجابیه ظهر کوفه بر موضعی حفر ایدرکن راست کلوب نه اشترسیان
 بونده نه ارادسین دیو سوال ایدر حجتی بر صحرا به بر مقدار آنچه دفن
 اتمشیدم مکانک یتوردم بوله میورم دیر عیسی اوزرینه بر علامت
 وضع اتمک کرک ایدر دیر حجتی وضع اتمشیدم دیر عیسی نه کونه
 علامت دیجک حجتی اسماندن بر سحابک کولکه سی السده دفن
 اتمشیدم شمدی علامتی کور میورم دیر اقامشئی رساله
 بوکلله هر مراد ایلدیکی شخص ابلهک کمال بالادت و حماقتی
 بیان هر ظمنا میدانینک حجتی حقه ایراد ایلدیکی حکایتی
 تفسیر قصد اندوکی خلی بلیغانه واقع اولمشد رو بو حمانک
 عرب و فارسی حمقه دائر حکایاتی خواجه نصرالدین مثلرندن
 جو قدر کتب ادبیه بی تتبع ایدنلرک معلومیدر قوله سنگاره
 ناطقه سی سلام کماضن الوحی ایدی بودخی امثال عربیدندر

اما اصل ترکیب مثل میدانیده و سائر امثال عربیده ابقی من وحی فی
 حجر دیو مسطور اولوب تفسیرنده الوحی لکتابه و المکتوب ایضا
 دیومذکور در و سلا م حجر مفاسده در طاسده مرسوم اولان خط
 لغور و یاشدن نحو اولوب باقی قالمدن ناشی فحن خیرا و شرا
 بر شینک اثری مرور و کور و اعوام و دهور ایلده مضحک اولما مغله
 بقاسندن حکایت قصدا و لنسه عرب ابقی من وحی فی حجر و وحی
 کماضن الوحی سلامهادیر لکنکه لیلک مشهور قصیده سنده
 واقع اولمشدر نظم عفت الدیار محلها مقامها یعنی تأید غولها
 و رجامها • مدافع الریان عری رسمها • خلقا کماضن الوحی
 سلامها قوله زند و یازند او قفله اذر کیشب تسخیرده سر کشت
 زرد هشتی کی نشانده ایدوب زند و یازند ملوک کیانندن کشت
 بن لهراسب زماننده دارالملک بلخه ظهور ایدوب ادعای نبوت
 ایلده کرنه آیین مجوس منحوسی تجدید و تأید برله دین های دیو
 احداث ملت باطله ایدن زرد هشت نام حکیم متنبی نک تصنیف
 ایلدی و کی کتابک سفیر لرنده در نکه شعرای هند دن بر لسی
 دیوانی اصفهانه ارسال اند که حکیم شقایبک جوابی اولوق
 اوزره نظم اندوکی ایانندن ظاهر و نمایاندر نظم بروی جمل کو
 دیوان خود را • دهندستان یا صفهان فرستاد • دو سفر از
 زند و یازند استا • بمجر خانه فرقان فرستاد • یوبیتدن استا
 کتابک اسمی اولوب زند و یازند ایکی سفری اولوق منفرمدر
 العلم عند الله اما اذر کیشب زرد هشتک بلخه بنیاد اندوکی

کیشب

هشت برکه ایدر ولایت ارجانده
 و منقول کینه در دهر ابراهیم در بلخ شهرینه واروب
 حامل اولوق ایدر نامی ابراهیم در بلخ شهرینه واروب
 نبوت دعوا ایدوب کشتاسی دینده دعوت ایلدی
 بعضی ساخته عملکرده نسته کربدا ایدوب انشی
 التباه طوب اوشاردی کذا فی فرهنگ شعوری
 و وحی در لودر و نقل ایدر لک
 بدیع
 حدیث ماجا لیس کما مشورید
 که بر تو نهفت پیش آفتاب سبها
 علیه صلوات الله ما دام طالعه
 الشمس فی المشارق والمغرب القدر
 آفرین بر روان فردوسی
 اوسخن آفرین وزینده
 اونه اوستاد بود ما شکر
 او خداوند بود ما بنده
 کتاب نه مافیه بدیع و معانیه
 بیان کلا بر جی لرامیه و عانیه
 وذا فی فقه قرعیز مثل بانیه
 و فی التاريخ لم یوجد مدانیه و نایه
 در آفرین بر روان فردوسی
 اوسخن آفرین وزینده
 اونه اوستاد بود ما شکر
 او خداوند بود ما بنده
 کتاب نه مافیه بدیع و معانیه
 بیان کلا بر جی لرامیه و عانیه
 وذا فی فقه قرعیز مثل بانیه
 و فی التاريخ لم یوجد مدانیه و نایه

آتشکده نک اسمید را در برزین دخی دیر لر ولادت حضرت سرور
کائنات علیه افضل الصلوات والصلوات ليله مبارکه کنده منطقی اولان
نار فارس اول آتشکده ده حکیم مسفورک ایقاد ایلا یکی نار سعیر و
سمیردن عیارت اولق اوزن منقولدر سر و کشت ایسه اول آتشکده
دهیلم لرند زرد هشتک غریس ایلا یکی شجره مستهانک اسمید در زدهشت
ودخی زرد داشت و زرد شست مجلسی لغتدر دیشسته در شوکت بیت
شود که صاحب معنی سمندر جان آن دارد که باشد شعله ادرال آتشگاه
زرد شستش **قوله** ساغ الیمین قیلری اصل ساغ سنوحد ندر خطور
وظهور معناسنه اما امثال عربده من لی بالساع بعد البارج دیومذکر
اولوب ساغ صید و نخجیده و حوش و طیور دن جانب یمیندن مرور
وبارج جانب یساردن مرور ایدنه دیر لر **عن** الشریثی الساع
من الطیر والوحوش ما مر عن ناحیه یمینک والبارج ما مر عن ناحیه
یسارک و بعض الساع شما لدن کلوب میانتی سکاد و ندر ندر
ضدنه بارج دیر لر مثلاً یمیندن کلوب میاسرفی سکاد و ندر ندر
مقابله دن استقبال ایدنه نه ناطح و قفادن اسند بار ایدنه نه
قید دیر لر دیشتر **عن** المطرزی و اصل الساع فی الصید وهو
ما جاء عن شما لک قولاً میانه والبارج ما جاء عن یمینک قولاً
میاسر و الناطح ما تلغاک و القید ما استد برك **وفی** المثل من لی
بالساع بعد البارج اما اکثر عرب ساغ ایله تیامن و بارج ایله
تشانم ایدر لر و بعضی لر بالعکس اما ساغ ایله تیامن ایدر لر
میامن میاسر مرور ایدوب متمکن اولمخله طعنه طاعن و

زرد شست

زاستان سکان کتیم خداد اناست
که در جلت ما رسم خود فرشتی نیست
انکه رایش دهد اجرام کواکب را نور
وانکه کلکشی کند اشکال حوادث راحل
در آگاه نیرکی او بر نیانست
همه ادله عقلی و نقلی بر هانی
فقی کل شاهد له آیه
تدل علی انه واحد
قضا توان و قدر قدرت و سبب جلال
دعایه بخشش و کان دستگاه و بحوال

رمیه رامی برله صید اولوب رزق حاصل اولد و غندن او غور
طوت لر اما تشام ایدر لر عاظم و هالك اولد و غندن او غور ستر
عدا ایدر لر بارج ایله تیامن و ساغ ایله تشام ایدر عرب اهل نجد
اولق اوزره منقولدر **عن** الشریثی و الذین یتیمون بالبارج
و یتیمون بالساع اهل نجد **بعض ما فی المقالة الرابعة**
قوله دهات متعصیان دهات جمود و مفردی داهی اولوب
کفصات جمع قاضی زیاده زیرک و عاقل هر اشد و کی ایشک فاتحه کنده
خاتمه سی نیه منجی و لطفین ادرال ایدر ایوفکر لو کستنه اطلاق
اولور ابوالفضل میدانی باب الفقه عمر ابن عاصم قولی اولق اوزره
انی اذا حکمت فرجة ادمیتها مثلنی ایراد ایلا و کی محله دهات عرب
دورت نفر کسته اولوب بری معاویه رضی الله عنه و بری عمر ابن العاص
و بری مغیره بن شعبه و بری زیاد بن ابیه اولق اوزره عامر شعبه
نقل ایله روایت ایدوب دیشتر روی عن عامر الشعبي انه کان
یقول الدهات اربعة معاویه و عمر بن العاص و المغیره بن شعبه
و زیاد بن ابیه **قوله** فسایبهم الظربان امثال عرب ندر زیر قومک
شملی متشتت اولوب جمعیتلری متفرق اولد قدر عرب فسایبهم
الظربان دیر ابوالفضل میدانی مثل مذکور حرف قایا بنده ایراد ایدر
تفسیر ندر دویبه فوق جر و الکلب متن الریح اتی الی حجر الضب فلیقم
استه فی حجر ثم یفسو علیه حتی یغتم و یضرب فینجح و یا کله و یسمونه
مفرق النعم لانه اذا فسایبهم ما و هی **بعض** یفرقت یضرب قوم اذا شئت
شملهم یعنی ضربان کلب اینکندن بسوچک غایبده بد قوقا رجا نور حکدر

هو

كلور انواعه من صب ديد كلوي جانورك سور اخي غزنه دبر في القايدوب
سوراخك ايجر وسنه يلاتر صب رايحه كريهه سنه طاقت كتور ميووب
سوراخك من طش جقيجتي اخذ ايدوب اكل ايلر وعرب الكا مفرق النعم
دخي تسميه ايد رلر زيرا بر جمعيت بينته يلاتر سنه رايحه كريهه سنه
طاقت كتور ميووب مفرق اولور لرديو تصرع ايد روظربان لفظي
مفرد در جمع ظربان وحذف نون ايله ظربي ودخي ظربي كلور انجي
شاذ در وسند وزده نظري جلي جلي كفي **عن المطري الظري**
جمع الظربان شان ونظير في السند وذجلي في جمع المحل من الطيرو
دخي فعل وزنده ظربي وجلي كملرند غيري ايشلد لمامك اوزن جمع
منقولد رومثل مذكور افسى من ظربان وانتي من ظربان وانديس
من ظربان تركيب ايله دخي مستعملد **قوله** بقار مسلوبه الاينار
لفظ اينار جمع در مفرد يبردر بيوندر وقعنا سنه بقار دخي
بقار جمع در بقار مسلوبه الاينار بيوندر قدن قورتلش او كوزلر ديك
معنا سنه نكه لسان تركيه زوله دن قورتلش او كوزكي بصوب
دور دخي يري بلن ديرلر والله اعلم بالصواب **قوله** قرينه حال
بردا عضال دخي ظهور ايد دوشديكه داء عضال اطيما دوا سنه
عاجز اولد قلوي امراض ودخي وجاع عسيرة الازاليه واو كولن باره
الطلاق اولور كثر استعمالدن ناشي هر مدافعه سي راي اصحاب
ارايه متعد راوان حوادن عظمايه وداهيه دهيايه دخي
عرب بينته داء العضال ديومثل اولمشد **عن المعني الداء العضال**
الوجع الذي يحز الطبيب عن مداوته من عضل اذا منع وقيل الداء

العضال الذي لا يبرأ منه شيء وقيل الداء العسيرة الازالة **قوله**
پوشيدن چشمست دشمن سپر ما امثال محمد ندر غايتده قورق جيان
كسنه حقنه ضرب اولنور اما يومثل يجعلون اصابعهم في اذانهم
من الصواعق حذر الموت نظم كرميندن اقتباس اولتمق فهم اولنور
والله اعلم بالصواب **قوله** شمشير چوب راجكر كارزار نيست بومصراع
دخي امثال محمد ندر بر كسنه بالنفس جكر داروش جميع اولميووب
بيت دل كرك زيب سلاحيه شجميع اولمز مرد پنجه شير مر
مصورده بلي زور اولمز فحو اسنجه انواع الات حرب وادوات
ضرب ايله كند وكي بزه يوب قوشند دخي قليج تنغ غمغم رستي بلكه
صمصامه عمرين معدى كريب دخي اولور سده كند وده يورك
اولميووب جيان اولد قد فسكر شمشير چوب دكل خنجر برل سون
تردك محسوبدر **قال الشاعر** ولكن اذا لم يحمل القلب كفه على
حاله لم يحمل الكف ساعد **قوله** حفراء دمن حديث شريفه واقع اولان
امثال عربدن اولمق اوزره ابو الفضل احمد ميداني باب القدر ابر
ايدوب ديمشد رايانم وحفراء الدمن قال صلى الله عليه وسلم فقل
ما ذاك يا رسول الله قال المرأة الحسناء في منية السوء الذميمة
السرجين وجميعها الدمن وينبت عليها النبات الحسن فيكون منظره
حسنا اينقا ومنية فاسد مضمون حديث شريف احسنا واداني
يائنه مولده ومربيه اولمش مرأة حسنا دن تحذير در زيراك ايا
كله تحضيضدر وحفراء الدمن كلامنده واو واو عا طقه در
تقدير حديث اياك يعني اخضرك بنصحي واحذر كلك اولوب بر فعل

مقدّر بر فعل مقصد را و زرينه عطف قلمخله و اول حذف في جائر
دكله و مثلاً حذف و او ايله اياك الاسد اياك و الاسد دینلور
مكره ضرورت اوزان شعر ايجون و اول حذف في جائر اوله كما
في هذا النظم **نظم** و اياك المحاسن ان تحينا **ابو محمد حريري** در
الفوائد عوام الناس باب تحذيره اياك الاسد و اياك
الحسد ديرلر اما وجه كلام اسد و حسد اوزرينه و او عافيه
ادخال اتمكدر زير حديث سريفة اياك و مصاحبة الكذاب
فانه يقرب عليك البعيد و يبعد عليك القريب و كذلك شعوره
نظم و اياك فالامر الذي ان توسعت • موارد صاقت عليك
مصادره • واقع اولمشد ريس بولكلامه اثبات و او عافيتك
وجوبه علت بودر كه لفظ اياك بر فعل اظهار ايله منصوبه بر تقدير
كلام اتق يا خود باعد نفسك و يكثر لفظ اياك معاني تحذيري
مستغن اولمخين كلامي اظهار فعلان مستغنى ايدرد يو تفصيل
اوزر خير ايدرد يو محله بوقدر ايله الكفا و لذي اما خلاصه
مفهوم مثل لفظان من جمعد مفردى دمنه در زبان فارسيه سر
سركين معربى سرجين تركى دلره بوقلق معناسنه بوقلقه بيتن
او تلق صورته و طراوته اگرچه بسا تين و سائر چيز ارده بيتن
نياتاندن حسن منظر ايله نمايشلور اما ميسرى مزيله اولمخله
خسيس اولدن ناشى هر نشنه كه صورت ظاهره جميل المنظر
اولوب طينت اصلية سنه خسيس و فاسد اوله اكا حفره
الذمه ديوبين العربى خست اصلية و دناءت جبليه سندن

كنايه اولنور **قال** ابو العباس شريشى حفره دفنه اى حسن
ظاهره خفرا و الدمن عشب الزايل و هي حسنة المنظر سيئه المخير
واذا ييست لم ينتفع يعودها الحوره وضعفه **قوله** عطارفه انجمن
عطارفه على وزن بطارقه عطر يفك جمعد رقومك ايجنده سوز
صاحبلى اولان اولور و انبهار سيد عظيم القدر مقناسنه و
عطريف عطارف ايله دخي جمعدنور تنكه بويته واقع اولمشد **نظم**
عطارف اقدام كان الكهمد • عرفن الرديات قبل المعاصم **عن** ابى
العباس شريشى الفطريف السيد العظيم القدر **وقيل** الفطريف
السيد المتكبر **قوله** جهابذه كارساز جهابذه جمعد مفردى جهابذه
وجهبذه اولوب غايتد عارف و نقاد كسينه اطلاق اولنور اصلد
عربى اوليوب فارسيد كهبدن مغرب اولق اوزره منقولدر
في القاموس الجهابذه جمع الجهبذ وهو العارف بالنقد وليس
يعربى **وعن** المغنى الجهابذه جمع الجهبذه وهو العارف بالنقد
واصله بالقارسي كهبد فابدل الكاف جيما **بعض ما في المقالة**
الخامسة قوله اول نفى قانيم ثلثه ايله بالاجماع تصحيح سليه
راضيلرايكن بود فعه تعدد قدماي سلب كلى برله فسايده عقايد
جهانيانه بادي اولديلر قانيم اقنومك جمعد راقنوم لغت
يونانيه اصل مقناسنه در اصطلاح متكلمينه اوج صفات قديمه
دن عبارتدر كه وجود • و علم • و حيانه عند النصارى اقنوم
اب كه وجود در واقنوم اين كه كلمه در يعنى علم در واقنوم روح
القدس كه حيانه راب و اين و روح القدس ديو صورت

تثلیثه ز عمل نجه اثبات اندک لری توحید لرند عبارتند در تعالی شانده
 تخایقولون الظالمون و تقدردما عندا لاشاعره یعنی شافیه سکر صفا
 قدیمه در که علم قدرت و حیات و ارادت و سمع و بصر و کلام
 و بقاء اما عندا ما تریدیه یعنی حقیقه تکوین دخی زیاده قلتمغله طقوز
 صفات قدیمه در عبارتند در کتب کلامیه ده بود ذکر اولن سکر یا خود
 طقوز صفات قدیمه هر برینک نفی و اثباتند اختلاف آرا ایله متفرع
 اولان اقوال فی جوقد راجع مقتضای مقامه موافق علم تعالی مجتهد
 اقوالدن بر قول علی و تیره الایجاز بیان اولتمق مناسب کورلدی
 اشاعره ما تریدیه حق سبحانه و تعالی ذاتله قائم علم ایله عالم و علی
 صفت قدیمه در اولدوغنده ذاهب اولوب مدعایلین نجه ادله نقلیه
 و عقلیه ایله اثبات اندک لری کتب کلامیه بی تتبع ایدنلرک معلوملرید
 اما جمهور معتزله ذات تعالی ایله صفاتدن بر صفتک قیامنه جواز
 کوستر مملریله علم و سایر صفات حقیقیه بی اثبات ایدوب صفاتدن
 بر صفتک ذات تعالی ایله قیامی جائز دکلردیر لر نفی صفات قدیمه ده
 اولان ادله لرندن بوحکم مناسب اولان دلیل لری بودر که ذات
 تعالی ایله قیامی جائز اولان صفات قدیم اولمق و احداث اولمق
 و ارا کر قدیم اولور سه ایکی محالی مستلزم اولور بری کثرت قدما در
 کثرت قدما نکل لزومنه قول بالاجماع کفر در زیراکه کور من مسین
 حق سبحانه و تعالی قرآن مبینه نصاری تثلیثی چون تکفیر ایدوب
 بیورمشدر لعد کفر الذین قالوا ان الله ثالث ثلثة و تثلیث لری اقایم
 ثلثه که اوج صفات قدیمه در اثبات ایدوب بواج اقنوم جوهریت

الوثیق یول و طریق
 و عادت
 اختری

ذاتله واحد در یعنی ذات تعالی صفات ثلثه ایله متصف ذات واحد
 در دیکلریدر و الله بری عما یفترون پس قدما بی ثلثه بی اثبات
 ایدنلرک نص قرآنی برله تکفیر لری لازم کلد که قدما ثمانیه یا خود
 تسعه اثبات ایدنلرک حق لرنده سن نه ظن ایدر سین ایکنی محال
 ذات تعالی دن ترکیب لازم کلور زیرا که ذات تعالی قدیم نفسی نه کدو
 ایله قیامی جائز اولان صفت ایله مشارک اولوب و خصوصیتی اول
 صفتدن متمیز اولمقین تعالیله المشاركة ایله مایه المایز دن مرکب ذات تعالی مایه
 اولمق لازم کلور و هو محال اما اگر اول ذات تعالی ایله قیامی جائز
 اولان صفت حادث اولور سه ذات تعالی ایله حوادثک قیامی لازم
 کلور بودخی محال پس بوحال لک لزومیه ثابت اولدیکه ذات تعالی
 ایله صفاتدن بر صفتک قیامی جائز دکلر و هو المطلوب و کذا الکلام
 فی القدر و الحیوة و غیرهم من الصفات اما شق اولی اختیار ایله یعنی
 ذات تعالی ایله قائم اولان صفت قدیم در نمکله اولکی محالک لزومنه
 بوجه ایله جواب ویرلشد که صفات قدیمه قولیه بوحال یعنی
 کثرت قدما لازم کلر زیرا صفات قدیمیه قول ذوات قدیمه قولنک
 غیریدر بالاجماع کفر اولان کثرت قدما لزومی ایسه ذوات قدیمه
 قولنه مترتبد در صفات قدیمه قولنه دکل اگر دیر سنکه تعدد صفات
 قدیمیه قول کفر اولمسیده صفاتدن اولان اقایم ثلثه بی اثبات
 اندک لری چون حق سبحانه و تعالی نصاری تکفیر اتمزدی بر دیر زک
 اگرچه نصاری اثبات اندک لری اقایم ثلثیه صفات تسمیه اتمشدر
 در اما حقیقتده ذوات اولمسنه قائم لردر زیر عامه نصاری

افنوم کلمه یعنی علم بدن علیه السلام انتقال اندی اعتقاد اید رلر
نکه ایچلرندن یعقوبیه افنوم کلمه سمان نازل اولدی و روح القدس
ایله اتحاد ایدوب برانسان اولدی ایشته اوانسان مسیح علیه
السلام درو مسیح برافنومد رافنومیند نکه بری افنوم لاهوتی و بری
افنوم ناسوتیدر لاهوتیسی سمایه صعود ایدوب ناسوتیسی
قمامه مدفوندر دیرلر اقایمک انتقال ونزولنه قول ایسه ذوات
اوله کنه قولدر زیر انتقال ونزولی مشتمل اولان انحق ذواتدر
اعراضه انتقال ونزول متعذر پس بوندن معلوم اولدی که
نصاری ذوات قدیمه تعدد نه قائللردر انچون حق سبحانه و تعالی
کلام قدیمه تکفیر اندی ایکنی محالک لر ومنه دخی بوجه ایله
جواب ویرلشدر که قده امر عدمیدر وصف شوقی دکلدر زیراکه
قده نفی اولیتدن عبارتدر پس بونده اشتراکدن ترکیب لازم
کلن زیرا که اعدامه اشتراک ترکیبی مقتضی دکلدر ولتن سلیمان قدیم
وصف شوقی اولسون لکن ترکیبک لرومی مسلم دکلر زیرا که اشتراک
ذاتیه دکلدر بلکه اشتراک امر عرضیه در عوارضه اشتراک
ایسه ترکیبی موجب دکلدر و الله اعلم بالصواب **ابن جوزی** رحمه
الله کتاب الحقا والمقفلین ده ذکر اتمشدر که عقلا دن اولوب
کندولردن افعال حقا و مغفلین صدور اید نلرک رئیس لر خاصه
ابلیس علیه اللغه در که ادم علیه السلامه سجده دن ایا و تکبار
ایدوب مرد و اولد قده بنی ادمه ایقاع معاصی برله زعمجه
انتقام ایچون انظر فی الیوم یبعثون دیومنظریندن اولمقله

لذت متناهی عذاب یتناهی به ترجیح اتمکی صواب عدا ایلدی لاجرم ابلیسک
حماقی و غفلتی کبی حماقت و غفلت یوقدر نفوذ بالله تعالی ولله در القائل **نظم** فی البیسی
عجبت من ابلیس و غفلته • و غبت ما اضر من نیته • تاه علی ادم فی سجده •
وصار قواد لذتیه • وكذلك ترک اشعاره دمنشدر • **نظم** واری شیطاندن
اوزکه احق کیم • ادمه سجده اتمه ایده تنک • بعد ادمک او غلرینه تنک
وعار اتمیوب اوله پوزونک • ایکنجسی فرعوندر که بانیسنی کیم ایدوکن
ادراک اتمدوکی شهر مصر ایله و مبداء و مجراسنی عارف اولدوغی هر نیل ایله
افتخار ایدرک ادعای ربوبیت ایدوب الیس لی ملک مصر و هذه الانهار
تجری من تحتی دیدی وعامة عبده اصنامکه کند والربله صنیه لر اولان
صورو هیاکل و اشخاصی الله اتخاذا ایدرلر و الاله ینبی ان یفعل ولا یفعل
وکذلك بنی اسرائیل فرعون غرق وکندولر نجات احسان ایدن الله
العالمین ایکن فراموش ایدوب **قال** جعل لنا الهامکما جعله الله دیدیلر و دخی
نصارا که عیسی علیه السلام بعضیلر ابن الله و بعضیلر بالذات الله اعتقاد
اتمشلر ایکن ینه دونوب یهود یلر صلب و قتل یلدر یواصر ایدرلر
ایما یهود و نصاری و عبده اصنامدن بلکه شیطاندن العن و احق زمره و اعظم
روافضدر که علی کرم الله وجهه سید الکھول اهل الجنة اولان ابوبکر و
عمر رضی الله عنهما یهتبی و مصاهر تنی مقرر و معترف لرا یکن غایت بلاوت

و غفلت زدن کمال کفر جهود و اصرار ابلیس مردود علیه اللعنه سبت و شتم
 ایدر لر لعنه الله و لعنه البنی و المسلمین علی الروافض الزنادقه اجمعین و علی
 من استظرف ترهاته هؤلاء الملاحین **قوله** حدیث شیخون بودخی امثال عربند
 اصل ترکیب مثل حدیث ذو شیخون اولوب ترکیب سی بر سوزدن بر آخر سوز
 و کذلک اوسوزدن ینه بر آخر سوز اچمله کدیجه سوز اوزایوب داللو او
 بود اقلو اولدی دینلجک یرده حدیث ذو شیخون دیوضرب اولتور مثله در
 منشی مقالک بو محله قصدی و عاظه حقنه اغلو کوز و ذو کفر سوز او تفر
 یوز دینلان ترک مثل اولدوغنی عبوسا قطری اقتباسی تأیید ایدر اما
 شیخون علی وزن فنون جمع شیخ بسکون الجیم طریق و شعب و اتصال و التفات
 و اشتیاق معنای رینه اولوب معنای رینه اولوب شجر ملتفه الاغصانه
 یعنی دالی بوداغی بر رینه کیروب صار شمش و دولا شمش اغ کیور شمش
 درخته دید کلری بوندند **عن** المیدانی الحدیث ذو شیخون ایذ و طرق الواحد
 شیخ بسکون الجیم و اصل هذه الكلمة الاتصال والالتفات ومنه الشجعة
 والشجعة للشجرة الملتفة الاغصان يضرب فی الحدیث بستد کر به غیر
شیخ ابو علی القهستانی بو مثل بر مثل اخرا یله بیت واحد ده جمع ایدوب
 دیمشده **نظم** تذکر بخدا و الحدیث ذو شیخون • فحن اشتیاقا و المجنون
 فنون **قوله** تن داده اغوش استحقاق بولسون اشبوتنداده ترکیبی

شجعه

دخی

دخی امثال محمد ندر مطیع و مفقاد و راضی و تسلیم اولدی دینجک محله
 مستعمل **نظم** برده مکان که هست میان ترا کنار • اما کجا میان توتن در
 مکان دهد • و کذلک صائبک بو بیتندن دخی ظاهر در **نظم** تن نداریم باغوش
 زینهای هوس • راضی از سلسله زلف بزنجیر شدیم • و مثله تن فرو واد
 نکه اوحدی دیمشدر **نظم** سر زنا چاری بر آورد ینه بی سامانی • تن
 زنا کاهی فرو داده بد شمن کامی • و مثله تن نهاده نکه سلمان دیمشدر
نظم قاضی چرخ میزند حد رحمت ما بیرون • من چه کنم نهاده ام تن بقضاء
 اسمان **بعض ما فی المقالة السادسة قوله** کا و فریدون زمانه بو قول بر
 طول دراز کجایی مشتمل بر خصوص شاهنامه فردوسی مورث مالال بر
 افسانه اطوالدر اما خلاصه قصه بود که ملوک پیش دادند اولوب ایوم
 السنه شعرای روم و عجم جامایله و تاج مذکور اولان اولاد جوشنک
 و کیورندن همیشه شاه که او اخر سلطنتند آیین بخوسی ترک ایدوب
 دعوی الوهیت برله کزد و تمثالند نجه اصنام دوزدروب اطراف یارده
 ابعات و بنی کورمکه و عوایقی اولتور بونلر پرستش ایلسونلر دیوکافه
 زیر دستانه جبر امتشدی اول ایامده کنک در موخت که قلیله در
 موخت کنک دخی لغدر بعضیلر قدس و فلسطین اولق اوزر
 روایت اتمشدر آل ارم و عاودن کنک در موختده ملک اولان

مرداس تازی اوغلی ضحاک تعلیم ابلیس ایله الهای جاه هالاک ایدوب
 یرینه پادشاه اولد قده جمشید دن روگردان اولان سپاه ورعیت ضحاکه
 التجا و متابعت اتملریله ضحاک ارض بایله وزمین ایرانه مستولی اولوب
 جمشید فرار و غیبت اندی یوز سنه غایب اولد قده نصکره برکون دریای
 چین سواحلنده ظهور ایدوب اخذ و دیبه سندن منتشر ایلله دوپان
 اولتمق اوزره مروید رننگه فردوسی دیمشدر **نظم** صده سال روزی
 بد ریای چین بدید آمدن شاه ناپاک دین سری کونشاید بد هم در
 هان به که باشد یاز دوسر برنجه ایامد نصکره برکیجه رویاسته
 بر تاز جوان اند بر کورز کاوسر کلوب بر ضربله کندی تختند
 سر نکون و کجوب یرینه او تور در صبح کاهنلر ندن تاویل رویای
 سوال ایله که بالجمله گفته متفقه الکله ال جمشید دن بر جوان
 سنی هالاک یرینه پادشاه اولجقدردیملریله ضحاک ال جمشید دن
 ند کلور جمال و اطفال و ارایسه و حامله اولان زتلردن ارکات
 طوغان اوغلان دخی قتل اولتمق اوزره امر ایدر بوخلالده سیر
 جمشید دن آبتین نام برکسته نک زوجه سی فرید و نه حامله اولمش
 ایدی آبتین اخذ اولوب قتل اولد قده زوجه سی بر طریق ایله فرار
 و دامن کوه البر یا خور دماوند ده سلامون نام حکیم که بعضلر

سلامون دید کلری فشا غور شدر دیمشدر هله هر نه ایسه عورت
 حکیم اولد و غی غاره واروب انده وضع حمل و فرید و فی حکیم مزبورک یاشده
 براغوب کندی غیبت اندر حکیم دخی برکا و اتخا ایدوب فرید و فی اول
 کاوک سودیله بسلدی تا که فرید و ن حد بلوغه ایرشوب ضحاک
 دخی قهر و دمار و قتی قریب اولد قده دیباچه ده ذکر مرورد ایدن
 کاوکه آهنگر درفش کاویانی ایله خروج ایدوب فرید و فی دخی
 بولد قده فرید و ن آهنگر مزبور تعلیم حکیم ایله اول مرضعه سی
 اولان کاوک باشی تمانده بر کورز کاوسر یایدوب ضحاک انکله ضرب
 ایدوب بنده چکستدر الیوم یلا دهند ده مجوس ملکانلرا و کوز بولی
 ایله اغتسال و نجاستنی مسک و زعفران ایله حل ایدوب پیشاندرینه
 انکله بر خط چکر لر زیراکه اضطرام نار مجوس اب ناب اصنام مجوس
 ضحاکله منطقی اولمش ایکن بقول فردوسی طوسی **نظم** بفرمود تا التی
 انداختند بر عود و عنبر هی سوختند تکرار فروزان ایدوب فرید و ن
 اولوب فرید و نک رایه مرضعه سی کاوا و ملخله کاوک بول نجاستنه
 بویوزدن اعتبار ایدر لر دیو منقولدر و الله اعلم بحقیقه الامور
قوله تمام لذت عالم میان پاچه اوست میان پاچه طرفای عجم
 بیننده ظهر غلمانة احتکاک و استمندان کنایتد رننگه امیر بک

بروی میان تان جوان ایله معامله سنی متضمن اولان بوقطعه کنند
 نمایاندر **نظم** هر که که میل غرق بران کردیم • دیدم که خاطرش پریشان
 کردیم • آخر میان پاچه قراری دادیم • برخود دشوار و بروی
 اسان کردیم • اما ریاضی دستورنده غرق بران تمام اسلج و ابلاغ
 معناسنه غرق برتیردن مأخوذ درو میان پاچه اصله موضع
 معروف غلخانه دیرلرد یوبوبیت ایله اشتهاد ایدر **نظم** میل میان
 پاچه او پیش بود • زیرا که میان پاچه زکس تنک ترسب • منشی
 مقالک ایراد ایلد وکی بیتدن دخی میان پاچه ریاضینک یزدوخی
 اوزره محل معروف غلمان اولق فرهم اولنور لکن ظرفای غم بینده شاید
 ایکستدن دخی کنایه اولق احتمالی اوله اگرچه موضع معروف
 خوبان ایچون ترکی وفارسی ظرفای روم و غم بینده کی باب کنایات
 روی تتبع یا رانده مکشوفه را بحق ادبای عرب بینده دخی بعضی
 زبانزد اولوب الیوم مستعمل اولنلرندن بر قاج القاط بومحله
 ایراد اولندی جمله کنایاتدن بری دواندر که ابن ابی نعیم قاضی
 یحیی بن اکثم حقنده دیمشد **نظم** یالیت یحیی لردله اکثمه •
 ولر تطأ ارض العراق قدمه • الوط فاض فی البلا بعمله • اتی دوات
 لم یلقها قلمه • اما مفهوم مرقوم دیک الجن دلدا ده سی اولدوخی

بکر نام جوانی اهل حمصدن بعضی فستاق برکیجه بر متزعه کتوروب
 اسکار واستعمال اندک لک اشدوب نظم اند وکی ابیاتدن مأخوذ
 در **نظم** یا بکر ما فعلت بک الارطام • یا دار ما فعلت بک الایام
 فی الدار بعد بقیة ستم • ام لیس فیک بقیة شتم • شغل الظلام
 کذاک فی ابوابهم • فتفرغت لدواتک الاقدام • وکذاک ابو محمد حریری
 اونجی مقاله سنده ابوزید سروخی لسانندن اختراع ایلد وکی
 یمینه و دواتی بالاقلام قوی دخی بوندن مأخوذ اولق اوزر منقولده
 و دخی ندرت تمعدن ناشی ضیق اولتنه حاتم و فرت تبدلدن وسیع
 اولتنه خلخال دیو کنایه اولنورنتکه ابوعلی بن رشیق کثرت اختلاطدن
 دایما تحذیر ایلد وکی بر غلام زبینه خرامی برکون بر جماعت کتوروب
 قوللندیغی اشتد کده دیمشد **نظم** یا سوء ما جاءت به الحال •
 ان کان ما قالوا کما قالوا • ما احدثک الناس بضوئ الخنا • ضیغ من
 الحاتم خلخال • وکذاک ضیقته تسعین ووسیعتنه ثلاثین دیرلرنتکه
 بوابیاتده واقع اولشد **نظم** مضی یوسف عتابتسغین درهما • فعاود
 ثلث المال فی کف یوسف • فکیف یرجی بوعدها اصلاحه • و قد صاع
 ثلثا مالیه فی التصرف • اما مفهوم مرقوم ابن المعتزک بوقولدن
 مأخوذ اولق اوزره منقولدر **نظم** مضی خالد و المال تسعون درهما •

وعاد ورأس المال ثلث الدراهم • لكن بمضمون خبيثك معنای ذوقیسی
تسعين وثلثین عقدید ایله نه وجه اوزر منققد اولدوغی بلمک ایله معلوم
اولور زیرا عقدیده اضیق القعود تسعين واوسع القعود ثلثین اولوب
مثله اضیق من تسعين واوسع من ثلثین دیر لر و جمله کتایاتدن بریسی
دخی دائره درنتکه بر محبوب باز رکان حقنه دمنشد **نظم** و تاجر میسخ
عشاقه • مالا ووصلا یرنی نادره • مار دیومامز هوا سائله •
لانه متسع الدائر • و بریسی دخی تین و تینه درنتکه شعرا دن بریسی
صورت تودیه ده دیمشد **نظم** لما قضی الصوم اتی زائری • حی الآدی
ما زالت من شيعته • افطر فی العید علی تمری • وکان افطاری علی بیته •
و کذلک بریسی دخی ثقیه در **نظم** وثقبه بیضاء تلحیه • کلها اللؤلؤ
الصافیه • قد کتب الایر علی بابها • من ناکها اصبح فی العافیه • و
بریسی دخی کذلک لولودرنتکه ابن رشیک ابیاتدن بوبیتده واقع
اولمشد **نظم** عجبا للؤلؤ وهت من سلکها • والسک لاواه ولا
هتوم • و کذلک اصطلاح نمواوزر رف دخی جمله کتایاتدن بریسی در
نظم اقدی الغزال الذی فی الخو کلنی • مجاد لا فاجتنب الشهد من شفته •
واورد الحج المقبول شاهدها • مناظر الیرین فضل معرفته • ثم اتفقنی علی
رایضیت به • فالنصب من جهتی والرفع من جهته • و کذلک بریسی تمیزد

دیده زور کمال شاعر و نواز

نظم ملیح یعلی الخویلی • مشکلات منه بلفظ وجیز • ما تميزت وجهه
قط الاقامه ایری نصبا علی التمین • و کذلک بریسی دخی جزمدر **نظم**
رب غوی ملیح مجرد الخوی جمع یفتح الخزم لنصب ولاجل الحریر رف
ودخی چفته رواق مقوس نطاق مذکر طاق کسری و کارنامه دلشینی نیشین
قصر شیریندن نمونه نما اولان کفل ملیح و ملیحه یه جلی نعمان دیو کتایه
اولور **روضه** الجلیس و زهده الاینس صاحبی ابن زفر طیب اربلی بعض
اصحابندن نقل ایدر که موصله بر صدیق و ارایدی بر کون هم مجلس ایکن
بغدادده صدیقه سندن مکتوب کلوب ایچنده انواع شوق و غرام و یو
بیت ایله عتاب و ملام و ارایدی **نظم** تناسیتم عهد القیدم کانتا • علی
جلی نعمان یجمعا • صدیق کاغدی اوقیوب منشرح البال اولدی بن
ایتدم سندن برسوالم وارد • بالله علیک اخفا ایله سویله صدیق
ایتدی واللہ کتم ایلم سویلم بن ایتدم اشبو کتابک صاحبده سی سنک
معشوقه جان پسندک اولان ضریفه اولدوغی معلوم اما سن اکا و راه
داردن طواف بیت ایدوب جاری ایله مواخذه انشسین صدیق ایتدی
نعم اویله بر خطا اولمش ایدی اما سن اتی ندن فرم ایلدک بن ایتدم
مصراع ثانیه سنکله جلی نعمان اوزره اجتماع اتمد کی قولندن استدلال
اتدم زیرا جلی نعمان عند ظرفاء الادب ملیح و ملیحه نک جانبی کفلورندن

کنایه در یعنی محبوب و محبوبتک بیان ویتین و فحمتی که لسان ترکیه قینان
 تغییر اولان عضو د عمارت در صدیق و الله نجیب ادرالک ایلدک بن درک
 ایدم مدد دیو نجیب ایلدی امانیت مرقومه اولان جلی نعمان کنایتی اصلنده
 شیخ صفی الدین الجلی اشعار مجنون ن نظمین اند وکی شعر د مآخوذ در واصل
 حکایتی ثمره الاوراق صاهی این حجه بوسیاقه ایراد ایدر که بر کون مجنون
 اصحابیله امتیاز چون وادی قریه چقمقشدی بر محله واردیلر که بری برینه محاذ
 و مساوی ایکی جل معلا و میانه سی مفرح وادی نزهت فرا ایدی اصحابی مجنون
 دیر لکه انبوا یکی طاغنه نعمان طاغری دیر لرلی بو محله نزول اتمشدی مجنون
 ایندی مفتای لیلادن بو محله نه کونه رخ هبوب ایدر اصحابی ایندی لر نسیم
 صبا هبوب ایدر پس مجنون تانسیم صبا تنسم اتمد کجه بن بو محله دن کتم
 دیویمین اتمکین نسیم صبا و زان اولنجیدک ناحیه جیلینده اقامت اندیلر
 و مجنون بوابیاتی او محله نظم اتمک اوزر منقولدر **نظم** ایاجلی نعمان
 یا الله خلیا • نسیم الصبا یخلص الی نسیمها • اجد بردها او تشف منی
 حراره • علی کید لم یبق الا صمیمها • فان الصبار رخ متی ما تشمت • علی
 نفس مهموم تجلت همومها • اما شیخ صفی الدین الجلی نعمان نام بوغلائی
 بر کیمجه اغوش مراودته رام ایدوب انکشت شکر ایلده قیتله فروز هر
 روغندان بللورین موصلت اولق ائنا سنده دهان پشت جوان

تنفس

تنفس اتمکین بیت اولی تضمین ایدوب دیمشد **نظم** اقول وقد
 عانقت نعمان لیله • بنور مجتاه انار ادمها • وقد ارسلت الیاه نحوی
 قسوة • تروق کرب المستهام شمیمها **قوله** سک نشیند بجای کیبایی
 مصرع مذکور امثال عجمد ندر فجن بر شخص خسیس و دنی کیدوب برینه
 اذن اختی بر نکیت کلمه ظرفای عجم سک نشیند بجای کیبایی دیر لر
 کیبایی عجمی ایلده باشی معنا سته در باشی ایلده کوپک معنا سبتی
 بودر که فجن باشی بری کشته باشی ید مانوس اولان کلاب
 برینی قور دوب سائر بیگانه کلیری قومز **نظم** دل نشین است پیش
 اهل خرد صدقان در پس سکیبایی یادم امد که زین سبب گفتند
 سک نشیند بجای کیبایی **قوله** مشکین قیل شمع شبستان صبحست
 اولان الخ مشکین نادره وان بومضمر ندر ابوالعباس خیونی نک بو
 قولیله توارد اتمک احتمالی وار **نظم** خلقک فی تغییر حسنک رغبة
 فازداد حسنک بهجة وضیاء کالخرفض ختامها فشتعشت
 والشمع قط زباله فاضاء **قوله** مهر بطاس انداز سورگاه کائنات
 اولدی مهر بطاس انداز امثال عجمد ندر بر کسته بر جمعیت عظماء
 خطاء صوت بلند ایلده یلنوب بالجملة حضار صداسنی ایشتمکله
 اول کسته تفضیح اولتمقدن کنایه اولنور کثرت استعمالدن ناشی
 هر شول کستدن بر فضیحت مستنکره صادر اولقله بین الانام
 رسوای و بد نام اولسه ظرفای اعجام انک حقنه مهر بطاس
 انداخت دیو فضا حتندن کنایه ایدر لر لسان ترکیه دو کده
 اوصور مشه دوندی دید کلری مثله قریبدر که اصلی عربده

ایاجلی نعمان یا الله خلیا
 نسیم الصبا یخلص الی نسیمها

افضح حجة خي خلقه مني اولوب اندن ماخوزه ريو حله مناسب صاحب
المقامات ابو الفضل بديع الزمان همدا في بركون صاحب عمادي زيادته
واروب صاحب دخی اگر اما او توردخی سریری اوزره كند و ايله معا
اجلا سلايد كره بديع زمان خطاء برجقة منك صادر اولور بديع
نفسی فضیحتن بری اتمك زعيله يا مولانا بوسر بر تختد ردير صاحب
يوق يا سيدى بلكه صغير تختد رديجك بديع زياده شرمسار اولوب
فالقوب كيد رنجه مدت صحبت صاحب دن منقطع اولدقه صحت
بواباقي يازوب بديع الزمانه كوند رمش **نظم** قل للصغير لا تذهب
على حجل من حجة اشبهت ناياعلى عود فانها الريح لا تستطع
تدفعها اذ انت انت سليمان بن داود **بعض ما في المقالة الثانية**
قوله في معصرات امن وامان ايله ريان يعني سحاب امن وامان
ايلاه مصبوب وريزان اولان بازان نصف حسر و ايله سر سبز و ريان
ديمك معنا سنه زيراكه معصرات ايله سحاب دن كناية اولور كما ورد
في التنزيل وانزلنا من المعصرات ماء **تجاجة** عن الواحد المعصرات
يعني السحاب **وقيل** الرياح ماء تجاجة يعني ماء مصبوبا **وعن** المفتي
التجاجة كثير النخ وهو الجريان من نخ اذا اراق الماء وتفرج **وقيل**
التجاجة التيسال **ابو محمد** حريري رحمة الله درة الفواصده سحاب دن
محتلب اولان ماء معصرات ايله مكئي اولدوغني ابوبكر بن محمد بن
القاسم الايناريدن بومفهومده روايت ايدوب ذكر ايدركه بركون
برجماعت مجلس شرايد بجمع اولمشرايدى ايجلرندن مقنيلري
حسان بن ثابت رضي الله عنه حضرت تيرينك بوابياقي ايله تغني

ايلدي **نظم** ان التي ناولتني فردتها • قلت قلت فهايتها لم تقبل
كلتاها حلب العصير فعاطني • بزجاجة ارجاها للفصل • اهل مجلس دن
بريسي حسان رضي الله عنه ابتاد ناولتني ديومفرد ذكر انمش ايكن **ان التي**
بعده دونوب كلتاها حلب العصير ديوتثنيه قلد و غنك وجهي ندر بو
شعده اولان علتي بني شقره قاضي عبيد الله بن الحسن دن سوال ايدرم
ديوطلاقه مين اتمكين اصدقا سق مزبوره شفقة مجلسي ترك ايدوب
معاني شقره وارد يلر عبيد الله بن الحسن نمازده بولتوب نماز دن فاق
اولدقه نه ايجون كلكلر بني اعلا ايدوب رفيق لرينك حالتي شرح
وسواله جواب طلب ايلديلر قاضي عبيد الله دخی حسان رضي الله
عنه ان التي ناولتني فردتها قوليله اب ايله مزبوج شراب مراد ايدوب
مفرد ذكر ايدوب بعده كلتاها حلب العصير ديومثني قلدوغني عبيد دن
محتلبه اولمش حمصوف وسحاب دن محتلب اولان ماء مطري مراد ايلديكه
قرآن كريمه معصرات ايله مكنادرد بوجواب ويردي **عن** الدرة و
سأله الجواب فقال ان التي ناولتني فردتها عني به الخمر المزوجة بالماء
ثم قال كلتاها حلب العصير يريد الخمر المحتلبة من العنب والماء المحتلب
من السحاب المكئي عنها بالمعصرات في قوله تعالى وانزلنا من المعصرات
ماء **تجاجة** اما ابو محمد حريري بنه درة الفواصده ديركه بو تفسير قاضي
عبيد الله بن الحسنك اندوكي تفسيرد رلكن هنوز شعده كشف و
بيانه محتاج نكته خفيه قالديكي اب ايله مزبوج شرابه حمصوفول دينور
زيرالجن ساق شرابي اب ايله مزبوج فلسه قلت الخمر ديرلر مزبوجت
بالماء معنا سنه نكه بنه حريري كند ومقامة فقهيته سنده قال

يمنع الذي من قتل العجوز قال رضية في العجوز لا يجوز ديو ابراد ايلوب
 بعد العجوز الحمر وقتلها مزجها ديو تفسير اتمشد اما شعرة باقى قلان
 نكة في دوة القواصده بوجه ايله بيان ايدركه حسان ان التي نادلتني
 فردتها قتلت قوليله كندويه كاسه ممزوج صونان ساقيه خطاب
 ايدوب سنك بكاصوند وغك كاسه قتل اولتمش ايدى بس بن رة
 ايلدم ديمكاه كان ساقينك فعلنه شعورى يعنى كه شرابي ايلدوكت
 متفطن اولدوغنى ساقيه تفهم واعلام مراد ايدى بعد بونكاه
 قناعت اتيوب قتلت قوليله ساقى به مقابلة مزجده قتل ايله دعا
 ايلوب فها تها لم تقتل ديمكاه ساقيدن ممزوج اولما مش حموض استقطا
 ايلدى ودخى ارخاها المفصل قولنده مفصل بكسر الميم لسان معناسنه
 درزيرحق ايله باطل بنى لسان فصل اندو كچون لسانه مفصل
 تسمية اولندى ديو تخير ايدارخاها المفصل يعنى اللسان وسمى مفصلا
 بكسر الميم لانه يفصل بين الحق والباطل **قوله** شعاب ارضين ارضين
 ارضك جمعدر خلق جمع ارضه ارضى يدكلى خطا درزير ارض
 ثلاثين ثلاثى ايسه افاعل وزنده جمعلنر بس جمع ارضه صواب
 اولان فتح را ايله ارضون ديمكدر **عن** دوة القواص ويقولون في
 جمع ارض فيخطون فيه لان الارض ثلاثية والثلاثى لا يجمع افاعل
 والقواص ان يقال ارضون بفتح الراء **قوله** سراط وضراط مثال
 عريدند رطلدن استدانده واستعاره برله وغيره طريق ايله الدوخ
 مال واشيا هر نه ايسه اكل وبلع ايدوب ادا ايلمان كسته حقنه
 ضرب اولنور اصل تركيب مثل امثال ميد اينده وسارنده الاخذ سريط

ارضى

والاداء سريط اولوب سريطى وضرطى دخی روایت اولتمشدر
 ايكسى دخی بر مضایه اولتى اوزره مصرح اولوب تفسيرنده اذا اخذت
 المال سريط بمعنى بلع واذا طرب بالاداء اضطر صاحبه يعنى خلقك مالتى
 اخذ ايدوب اكل وبلع ايدو رچن ادا سيله مطالبه اولنسه مال صاحبه
 ضرطه چكر يعنى استهزاء اغرى ايله زورت وير **عن** ابي البقا اضطرط
 اى حقه بقيه استهزاء به **ومثل** مذکور الاخذ سلجان والقضاء لیان
 ترکیبی دخی مستعمل را السبع بسكون اللام وفتحها الباع يقال سبع اللقمة
 سلجا اى بلعها وبابه علم يعنى سبع لامك سکونيله علم يابندت
 یوتمق معناسنه **نظم** لنن فات يامولای محبوبك الذى بلغت به
 فى الفسق ما كنت نرجى قتله بالاولها مشكلا وقامة وخصرا
 ورد قائم غايته واسلم **قوله** بقاع وصياصيه صياصى جمعدر مفرقة
 صيصه اولوب حصون وقلاع معناسنه وجلا هلتار وپوردى
 تسويه اندكلى نسته وبای خروسة صويه تغييرا ولنان طرنق
 وبوينوز معنا الرينه كه اوکوز وسار بوينوز لوجيو ان بوينوز لرى
 ايله تحصيل ايدوب نفسنى انكاه حفظ اندو كى كى سكان
 قلعه دخی تحصيل اتمكين حصون وقلاعه صياصى تسمية اولندى
عن المعنى الصياصى القلاع جمع صيصه اى القلعة والصيصه
 شوكة الحايك يسوى بها السدى واللحمة وفرن البقر وشوكة
 رجل الديك وانما سميت القلعة صيصه لانها تحفظ ساكنها كما
 يحفظ البقر بقربنه نفسه **وعن** ابي البقاء الصياصى الحصون واحدا
 صيصه واصل الصياصى القرون لان ذوات القرون يتحصن بها

بعض ما في المقالة الثامنة قوله باثنه سعالی و ساسو سدرخی او شور
سعالی علی وزن صحاری سعالانک جمیعہ رجن طائفہ سندن مسکنی باریه
وصحای غول بیا بانک زیاده خبیثه سی ولان مؤنثه دیر لمذکرینه
کفکم تسمیه اول نور چوله و بیا بانک انسانه انسان کی مثل ایدوب
کورنگله اردنه دوشوب بولن از دروب هلال ایلر **عن** شریشتی
السعالان اثنی القول و ذکرها سنی الکفکع والفولجن مسکنها القمار
نری الانسان کانتها انسان فلا يزال تتبعها حتی یضلل الطريق فیها
قوله سیل العرم بوقول نظم کریمه فارسلنا علیهم سیل العرم ایبتدن
مقبسہ ر مقاله اولی شرحه تفصیل اولتشدیکه اهل سبا اهل مدینه
مأبد ر قریبا جز دید کلری فانه اخی که لسان ترکیه کوستیک ویرلی
سد مارب انرله دخته بزیرا ولوب منهدم و مملکتی سیل ایله خراب
اوله بخنه کاهت ایله علی حاصل اتمریله زعمریه جزوی دخولدن منع
ایچونهر ایکی حجرینده اولان شکاف و سراخک اغرنه برکریه ربط
ایلیوب بر فرجه خالی قوم دیر لکن زمان تفرق و تشتت لینه اراده
لم یزلی مقارن اولد قدره من طرف الحق مسلط اولان جز اوله یاخود
برغیری جانرا اوله علوایدوب هره ایله محاربه و مکاندن برکنده
و پریشان اتمریله بالجملة جز سدنک سراخیلینه ولوج و داخلدن
سدی نقب اتمکه بشلدیلر اهل ما رب خیر و آگاه دکل ایکن سدنق
جزیله حلل بزیرا ولدی تاکه سیل کلدره منسد اولیوب منهدم
و بالجملة اموال و از اقلری غرق و بیوت و بیستانلری دخی قوم ایله
مدفون اولوب بلور سزا و لغتن اطراف بلاد و متفرق اولمریله

عند العرب صار بنو فلان ایدی سبا دیومثل اولمشدر **عن** تیسیر
اذا کانوا یجدون فی عملهم و کرها نهم انه تحرب سدهم فانه فل
یرکوا فرجه بین حجرین الاربطوا عندها هره فلما جاء زمانه وما
اراد الله هم من التفريق فجاء الجواز اودایه غیرها و حارب الهم
و شردها عن مکانها و دخل بین حجرین فحرب السد من داخل و هم
لا یعلمون فلما جاء السیل وجد خلا فدخل فیه حتی قطع السد
و فاض علی اموالهم و دفن بوترهم الرمل ففرقوا حتی صاروا متلا
عند العرب تقولون صار بنو فلان ایدی سبا ای تفرقوا و تبدوا
فذلك قوله تعالی فارسلنا علیهم سیل العرم **قوله** برو تا سرخوردن
را بکیر یعنی یوری باشکی ال قاج معناسنه اصل ترکیب مثل سر
خود گرفت اولوب باشک الدی بیجک محله سفلدر نکه مولانا ^{کندی}
جامینک بویتندن ظاهر در **نظم** مرغ چمن گرفت سر خود فغان کمان
کشر طاق شنیدن افغان من نبود **قوله** لیس البلیه فی ایا مانا عجبا
بل السلامه فیها العجب العجیب بیت مرقوم امام علی کرم الله وجهه
حضرت برینک کل امید را علی عند الله و اشاعیسی دخی یوایات اولن
اوزره مسموع در **نظم** لیس الیتیم الذی قدمات والد ان الیتیم
یتیم العقل والادب لیس الجمال بالثوب ترینه ان الجمال جمال
جمال العلم والحسب **قوله** ایم الله بکسر الهجره و فتحها محل یمینه
مستعمل اقسام قسمندند را صلده ایمن الله ایدی نون حذف
اولوب ابتدائیت اوزره مرفوع در خبری نخذوف اولوب تقدیر
کلام ایم الله لازمه لی دیمکدر و اشتقاقی بمن وبرکة دندر بفضل

قوت معانسه اولان یمنیدن مشتقدردیمشله و بعضیله ردخی هم
قطع ایچوندردیر اصلنده جمع یمن اولوب معناسی قسی الله و
یا خود اقسام بالله دریمشله **عن** ابی البقاء ایم الله بکسر الهمزة و
فتحها و اصلها یمن الله فخذ منها النون و تستعمل فی القسم و هی
مرفوعة بالابتداء و الخبر یخذف ای ایم الله لازمة فی الاستفاضة
من الیمن والبركة **وقیل** من الیمن وهو القوة **وعن** المغنی اصلها
من الیمن الله بفتح الهمزة و کسرها **وقیل** الهمزة للقطع لانه جمع یمن
ومعناه قسی الله او اقسام بالله **قوله** نار الجحیم مثابه سنه لمعان
ایدن خمکسرت **نار الجحیم** امثال عربیدند در هارسته که صورت
ظاهره نمایشلو اولوب تحتله طائل اولما مغله بی فائده و مستفیع به
اولیه عرب اکا نار الجحیم و نار الجحیم دیرلر و مثله سرالاسباب
اما مورد مثله اقوال مختلفه وارددر بعضیله طائل یزیده آت
نعلینک قدحی ایله فروزان اولان شراره درنتکه نظم کریمه
فالوريات قدحا وارد اولمشدر و بعضیله ردخی یا ز آیاتله اختام
ایله بتسویبینه طیران ایدن دور طائر در قناطرک اجوب
قباده انش ضیا ویردیوب لسان ترکیده بلاد بوجکی دید کلری
طائر اولق اوزد نقل اتمشله بوجکله منشی مقالک ردخی مرادی
بوفرهم اولنور **اما** مقدمات ادبیه صاحب دید کلری غایته
بخیل برآمد ایدی شویله که ضیا سیله کسه انتفاع اتمک ایچون
کیجه لوده ایقاد نار اتمز ایدی اگر اقتضا حبسیله یقرسه ردخی
بعید و قریب بر مستظی احساس یلسه فی الحال اطفا ایدوب

بقدره

بقدره و غی تشله کسه انتفاع اتمکین هر مستفیع به اولیان شئی
حقنه ضرب اولنور مثل اولمشدر دیو این عیاسدن ایدر کان این
عیاس رضی الله عنه یقول کان الجحیم رجلا یجیلا لا یوقد نار
بلیل کر اهه اتی عقبها من ینتفع بضوءها و کان اذا احتاج الی
ایقادها ثم اذا ابصر مستضیا بها اطفاها فضربت العرب بها مثلا
و ذکر وها عند کل شئی لا ینفع به و بعضیله ردخی حقیقه نار اولیوب
عیون انسانه هراتش کبی کورونن ضیا به نار الجحیم دیرلر
دیو جاحظدن روایت اتمشله در **قال** الجاحظ کل ناریه العین
ولا حقیقه لها هی **قوله** کد و افتاد و باد نجان برآمد امثال
عجمدندر فجن بر نکیت کیدوب برینه برانک کبی نکیت کلسه
ایکسینک بری برینه نسبت رجائی ذکر اولنوب عجمی سلفی ایله
خلفی بخددر من وجه قنغسی ترجیح اولنور دینلد که ایکسینک
دخی حاللرنده سنه یوقددر ترکیجه طر حاللور بحاللو دیکجک
بحالو ظرفای عجم کد و افتاد و باد نجان برآمد دیوه صریح مذکور
عینله ضرب ایدر لرنکه کمال جمعدینک بوابیاتدن ظاهر در
نظم جوجاجی احمد کل از در شیخ • جدا افتاد از وافتان برآمد • روان
بر منظر او جاجی اسود • طربناک و خوش و خندان برآمد •
چو تابستان رسید و شد هوا کر • کد و افتاد و باد نجان برآمد **قوله**
سیار سیما رخت بیدار ایله **سما** رنجان ابن امر القیس ظهر
کوفه ده قصر خورنقی بنا ایدن مشهور و مهار و مید **ابو الفضل**
میدانی باب جمیده جرائع سماء دیو ایراد اندکی امثالده اولوب

هو رجل رومي بنى الخورنق الذي يظهر الكوفة للنعمان بن امرء القيس فلما
فرغ منه القاه من اعلاه فخر ميتا وانما فعل ذلك لئلا يبنى مثله لغيره فقرب
به المثل لمن يجزي بالاحسان الاساوة ديوتفسيرا تمسدر يعني ستمار
نعمان بن امرء القيسه ظهر كوفه ده خورنق بنا ايدن بر رومي كستدر
وقتاكه بنا تمام اولدى ملوكدن برينه دخی خورنق مثللو بر قصر بنا
ايموب كندويه مخصوص اولسون ديونعمان ستمارى بالاي با خورنق
اشغى اندروب هالاک اتمکله احسان مقابلى اسوات ايله مجازات
اولنان كستدر حقه ضرب اولتور مثل اولمشد قال الشاعر جزينا
بنو سعد بحسن فعالنا جزاه ستمار وما كان ذاذنب قوله كقدار في نمود
قدار قوم نمودن ناقه صالح عليه السلاى عقر ايليان مرد مشومك
اسميد راناسنه قديره وباباسته شالف ديرلرايدى انك فعل شوى
ايله قوم نمود مظهر قهر سبحانى اولوب هالاک اوللر ايله بين العربيا مده
مثل ولوب اشام من قدرا و اشام من احر نمود ديرلر بعض لتسابون
نمودى عادن اولمق اوزره روايت ايدوب اشام من احر عاده يمشلر
عن حمزة الاصفرهاني وهو قدربن قديره وهى اسم امه وابيد شالف عقر
ناقة صالح عليه السلام فاهلك الله تعالى بفعله نمود فضرب يد المثل
في الشوم فقبل اشام من احر عاده عن ابى عبيده وقد قال بعض النساب
ان نمودن عاده و تمام قصه سى تفاسيرده در وقوله وحداة و بندقة
ايكسى دخی امثال عربيد ندر هر برى مصاحبك كفو و مقاومى اولان
مثلين مثوافقين ايجون ضرب اولتور مثللرد راقا و اتق شن طبق
مثلند علما اختلاف ايدوب اكسرى ايكى قيله سى شن بن اخصى بن

قوله و افعاله من طبقه

دعوى بن جديله بن اسد بن ديبه بن نزار اولوب طبق ايسه بنى باددن
برخى اولمق اوزره زاهبا و لمشلرد شن قيله سنه طبقدن غير و قابل
مقاومت ايدو مد كلردن هر برى آخرك كفو و مقاومى اولمغله بين العرب
مثل و لمشلرد راما بعضلر شن ديد كلرى دهات عربدن بر كسته ايدى
كندويه موافق و ملايم بر عورت بولمده فجه تزوج ايلمك اوزره الزام
نفس ايدوب ارتيا مطلبى ايجون جواب بلا د ايدردى تاكه بركون انشاي
طريقه برآمده رفيق اولوب يوله جقد قلرند شن رفيق اولان آدمه
ديد ككه اتملنى ام احمك يعنى سن بنى يوكلنور سين يوخسه بن سنى
يوكلنم رفيق ايتدى يا جاهل ايكى راكب برى برينى نجده يوكلنوب كتورد
شن سكوت ايدوب بر زمان كتديلر بر مرعه راست كتديلر شن رفيقه
ايتدى اترى هذا الزرع قد اكل ام لا يعنى كورد يكك زرع اكل اولمشميد
يوخسه اولما مشميد رفيق ايتدى يا جاهل كورد مرسين هنوز سنبله سنى
نجده اكل اولمش اولور شن يينه سكوت ايدوب بر زمان دخی كتديلر رفيقه
قريبه سنده قريب محله كد كلرند بر جنازيه راست كتديلر شن رفيقه
ايتدى اترى صاحبها حيا ام لا يعنى بوجنازه صاحبى صاغى كورد سين
يوخسه اولمشى رفيق ايتدى بن سندن اجهل كسه كورمده صاغ
آدمى قبره كتورد كلرى كورد لمشلرد كه صاغى يوخسه اولمشى ديوسوال
ايدر سين شن يينه سكوت ايدوب قريبه يه دخول ايلد كلرند شن
مفارقت مراد ايلدى رفيق رضا وير ميوب شنى اول كچه مسافره
خانه سنه قوندردى مكر رفيقك طبق نام بر عاقله قزى و ارايدى
قرينك يانته دخول فر با با سندن مسافرك كيم اولد و غن سوال

سؤال اند که باباسی اشای طریقه رفیق اولدم لکن مدّة العمود
بر بویله اجهل آدم کومدم بکا بگونه سؤال لرایدی دیواشتکا اندی
اما فرحکایتی کوش ایدی بک باباسنه ایتدی یا ایت ما نطق الا
بالصواب مسافر جاهل دکل سویله کی جمله حق جاهل سن سنکه
انک مزایای کلامنه واصل اوله مدک اما اول احتملی ام احملک
قولیه مرادی تحدثنی ام احداثک حتی نقطع الطریق بالحديث یعنی سنی
بر حکایت بسط ایدر سین یوخسه بنی تاکه بولی بحادثه ایلله قطع ایدو
دویمالوم دیکدر ثانیاً اتری هذا الزرع قد اکل ام لا قولیه مرادی هل
استسلف اربابه منه ام لا یوزدک صاحبی ثمنی استسلف ایدو
اکل تمسید ریوخسه انما تمسیدر دیکدر ثالثاً صاحب جنازه دن استفهام
ایله مرادی اخلف ~~نیکو~~ ذکره ~~که~~ ام لا یعنی یومیت اردنجه ذکرینی
احیا ایدجک نسته تخلف ایدی یوخسه اندی دیکدر پس حریف
طشریه شنک یا ننه چقوب شته ایتدی اشای طریقه سؤال ایلد وکل
کلامک تاویلی بودر دیو فرندن کوش ایلدی کی کلامی نقل ایدی بک شن
ایتدی نم توجیهی بودر و مرادم دخی یو ایدی اما بوسوز سنک دکلدر
بوسوزک صاحبی کیمدر طوغری سویله دیومین ویردی نم بوسوز بنم
دکلدر دکر مکر دیو معترف اولیجی شن دخی بویله زوجه بولد قجه
تزویج اتمک ایچون دور بلاد ایلد وکل تفهیم اتمکله حریف قزینی شته
تزویج اندی ایرته سی قزک جیل و حیرانی شتی کوروب ذکا و فطنته
واقف اولدقلرنده وافی شن طبق دیمز یله هر مثلین متوافقین ایچون
بین العرب مثل اولمشدر دیو ابو الفضل میدانی امثالده و ابو محمد

خریری فرقی مقامه سنک تفسیرنده بوجه او ذره ایراد اولمشدر
اما اصمعدن بومثلک تفسیری سؤال اولند قد اظن الشن وعاء
من ایدم کان قیاستشن فلما اتخذ له غطاء واقفه ضرب فيه هذا
المثل دیو جواب ویرمشی یعنی ظن ایدر مکه شن دید کله ایدم دن بر
یابس وعاء بالیه در یعنی براسکی فرومشی قریه در وقتاکه اکابر غطا
اتخاذ اولنوب موافق کلسه وافی شن طبق دیر لر عن الشریشی
الشن القریة اليابسة البالية وعن ابی البقاء استثنی الایم ای
ییس واخلق حاصی هر مثلین متوافقین ایچون ضرب اولنور مثلد
غالباً لسان ترکیه چولک قباغک بولدی مثلی اصمعدنک بوقولندن
ماخوذ در اما حداة و بند قه مثلی عدوسی سبیلله تفرع ایدنلر ایچون
ضرب اولنور و دخی کند و نظیر و مانند نه مبتلا اولان کسملر ایچون
حداء حداثه و راک بند قه دیر لر مثلد دیو بعضیلر روایت ایدوب
اصلی نبات ها ایلله حداء حداة ایدی ندا موقعنده واقع اولمقله
ها ترخیم اولمشدر دیدیلر اما انشیوا حداء و بند قه کلامیله
مراد نه اولد و غنده اختلاف واردر بعضیلر حداء بر طائر در بند قه رای
البند قه دیمشدر غالباً بالی جقدن مصنوع یو اریق دانه لکه کمان کن
وسائر آلات رمی ایلله طیور رمی اولنوب صید ایدر لر مراد بوا اوله و
بعضیلر دخی حداء و بند قه سعد العشیر ایکی قبیله ایدیلر حداء قبیله
کوفیه نزول و بند قه لی اغار و بند قه یمنه واروب نزول بعد علی
الفعله حداء قبیله سنی بصوب غارت اتمکله حداء حداء و راک بند قه
دیو مثل اولمشدر یعنی یا عشیره حداء اردکر بند قه عشیرتی واردر

الشن القریة اليابسة البالية

غافل اوله ديمك معناسته و جدا جدا اعضا و فقاكي غير مهمور اولن
اوزره دخی روایت اولتمش حاصل ایکیسی دخی بری برینک کفوی و
غریبه و مقاوی اولان مثلین متوافقین ایچون ضرب اولنان مثلر در
بعض ما فی المقالة التاسعة بومقاله ده کلید تانیس ایله فقل کشای
دروازه ند لیسر ولوب قولدن اسانیده هر داعی ماذون قولنه کلنجه
منشی رساله شیعه اسمعلیه که اکا سبیه دخی دیر لر انزلر بیلر نه
رموز اولان بعض اصطلاحات مناسبتله اراق اراق ایرادتمش
شرح بیانی مستقل بر رساله اولمقله محمل اولمقین طی اولندی **قوله اول**
خرکله بنی حلیه موبقانه تازیانه فخرج منها ایله مصلی بجلی به وتالی
مصلی به مسابقت کوستره رک اما حلیه قوشد روب یارشد رمق
ایچون اعداد اولنوب یاراند ریش اتلرد و بعضی رآت نکر
یارشد و جوق میدانه دخی دیمش عن المعنی الحلیة الميدان واما
سمیت حلیه لانها یجلب القوة والعرق و دخی یارش ایچون اعداد اولنان
خیولک مراتبی صحاح جوهریده و سائر لغات عربیه ده اون مرتبه اولق
اوزره مسطور در زیر اعراب ات قوشوسی ایله کلرنده خیولی و نر
اونر رسال ایدوب جمله سنی سبقت ایدوب ایلر و کلتله مجلی
دیر لر صاحبنک رویندن غبار کروب و جملتی زدوده اتمدن ناشی
انک اردنجه کلتله مصلی دیر لر او پنجمنه مصلی دیر لر دور و پنجمنه
تالی بشتنجه مرتاح التنجسته عاطف بدنجمنه حقی سکرنجمنه
موقل طقوزنجمنه لطیم او پنجمنه سکیت دیر لر نکه ابن الانبار
جمله سنی بواباته جمع ایدوب دیمشد **نظم** جاء المجلی والمصلی بعده

نم المصلی بعده والتالی و الحامس المرتاح ینقص عدد و العاطف الضحال
کالدی بای . نسقا و قاضیهها فی صفوة . ذاک المومل غیر ذی الاشکال .
نم اللطیم یقودهها بجمعها . قبل التسکیت العاشر الذیالی . وایضا قاضیه
الآخر **نظم** سبق المجلی والمصلی والمصلی . بعد تالیه تری المرتاحا . و
بعاطف ولحظی وموقلا . حلب اللطیم علی السکیت صباحا **اما** امهی
ایله ابو عبیده دن سوابق الخلد اسماء مذكوره عشره دن موقوف به ثانی
ایله عاشردن غیرینک اسملری مسموعه اولدی انجق ایکنجمنه
مصلی دیر لر صلا دند رسالا ایسه ات فویر و غنک ایکی جانبده اولان
استخواندر و او پنجمنه سکیت دیر لر دیومقوله **اما** ابوالعباس
شیریشی حریری شرحنده هر برینک وجه تسمیه لرینی مفصل بیان
ایدوب او پنجمنه سکیت دید کلری صاحبی خشوع و ذلت و عی و
بجالت برله ساکت اولد و غندندر زیر اعراب او پنجی فرسک بویننه
بررسن طاقوب و اوزدینه بوزینه سوار ایدوب تشهیر و صاحبی
بونکله تجلیل و تعییر اتملریله صاحبی کمال حزن عار ایله ساکت اولدی
ناشیدر دیومقوله **قوله** کجا دیک طوسی برآمد بجوش امثال
عجمند راصل ترکیب مثل دیک طوسی بجوش می آید اولوب برکسته
شخص آخذه اولان شوق و وجهه عدا ابناء حله منشوق اولوب
اظهار شور و شغف برله جوش و خروش کوسترسه طرفای
انجام اولمکسته حقتده مصراع مذکوری ضرب ایدر لر نکه
علاء الدین نام بر مقلد صوفی وجد و حاله دن بی بهره ایکن
بهره خلقه ذکر اللهه اکیلوب خلقه اظهار وجد و حالات

اندکده کمال بخندیدیم شد **نظم** چون علاء الدین بوقت سماع
 زرقان و خروش می آید • کویا از حرارت انگشت • دیک طوسی
 بجوش می آید اما مورد مثل مختلف فيه اولوب دیک ایله طوسینک
 مناسبتی نه یوزدن اید و کنه تحریر سزامونوق به روایت
 کوش زحقیر اولماشد زبیرا اکثر اهل طوس تذکیر کاوو
 جاموس ایله استمراج اولنه کلمشد راهل هرات پشت حمام ^{نلق}
 بیر هیروی ایله اولندوغی کی نکه نصیر طوسی **نظم** معتصم خلیفه
 عرض ایلدکه این حاجب بونی کتور مکدن ایسه طوسدن بر
 اصلاح اوکوز کتورسک **دخی** اعلا ایدی دیوتالیفی نه ر شطه
 القا اولنوب اعجبی طریقه کلامک قصه سی بین الناس مشهور
 ومعلومد رمنشی مقالک **دخی** عنوان رساله کاوساله
 طوسی حکیم فردوسی کورنگین دیدیکی قول بونی مؤید در والله
 اعلم بالصواب **قوله** کالباحت عن حقه بظلفه امثال عرب دندر
 مورد مثل برکون برکسته بروادیده برظی ویا خود برشاة یعنی بر
 کوستفند صید ایدر لکن ذبح اتمکه یا شده بجای بولنز بوخلاله
 صید طریخی ایله زمینی اشمکه بشلوناگاه اشد وکی بردن
 بر بچاق ظهور ایدوب اول بجاغله اول صیدی ذبح اتمکه بین
 العرب کند واجتهادی ایله ورطه هلاکه گرفتار اولان کسه
 حقه ضرب اولتور مشله رومل مرقوم کالباحت عن المدیة و
دخی حقه ضان باختلافها ترکیبیری ایله **دخی** مستعمل **قوله**
 جو چشمه ران که خورد از سیر بیت مرقوم شیخ سعدینک

بوستانی ایاتندند در چشمه ران دید کلری لشوان عجم بردختری
 عروس اند کلرند عروسدن زخم چشمی دفع ایچون برسبویه بریکر
 تصویر ایدوب غان وکلکونه و آیدر ایله رخساره طراز اولوب عروسک
 لباسه مشابه البسه لباس و انواع پیرایه وزیب ایله شخص عروس
 التباس ایدر لر عروسی کورمک مراد ایدر نلر ابتدا فی کوسر لر بعد
 اول سبوی سور ختامه بالای یامدن آشتی برتاب ایدوب بونه کونه
 شکست اولور سه چشم بدخی اوله شکست اولسون دیر لر
 صاحب عروس اگر اغنیادن ایسه زبرده منتظر اولان یما کران ایچون
 درون سبویه وسی مرتبه سی در هر و دینار و اگر فقرا دن ایسه
 نقل و چر ز قسندن شکر بادام و پیسته وزیب مثلوشلر قیوب
 سبویامدن دوشوب شکست اولدقه یما ایدر لر حاصل چشمه ران
 اصابت عینی دفع ایچون اختراع اولنان رقیه مقوله سی نشینه دیر لر
 دیومهر امثال محمد بن بوضیلرینک تحریر ائده مسطور در اما محصول
 بیتدن منقهم اولنان معنی بودر که سندن منقعت امیدند
 اولترسک پاره دن ایتلوب یاردن اوچوب ضرر یکه بلکه
 عطب و هلاکه مترقب و مترصد لر در دیمک اولور که عربیده
 ایات سائر دن **نظم** هذا قضت الایام ما بین اهلها •
 مصائب قوم عند قوم فوائد • قولنه قریبدر **قوله** غاب و غلله
 غله غلله غنایم ایله اغتنام هنگام صیفه قالسون شمد بک
 کافات شتادن کن و کانون و کس ناعم ایله اولوا و نده مفتنم
 اولسون بو قولک مفهومی معلوم بیانه حاجت یوقدر اما غاب

غل وغله غله لفظ ليله منشي رسالتك غالبا مرادى شاعر كى بوقولنى
 تليخدر **نظم** جاء اليربع وعندي من لذاته • سبع اذا ما تباي ما ليل
 غنم مع القار دوالقاب والغل • بعد الغبوق وغلم غلة المر • وكذلك
 كافات شتا قوليله دخی مرادى ابن سكره الهاشمي ابو الحسن محمد بن
 عبد الله بن محمد كمشهور ومتعارف اولان ايكي بيت دركه ابو محمد
 حريري مقامه كرجيه سنى اول بيت ليله مسكى الختام امشدر
 اول ايكي بيت بونلدر **نظم** جاء الشتا وعندي من حوايج • سبع
 اذا القطر عن حاجاتنا حيا • كن وكيس وكانون وكاس طلا •
 بعد الكباب وكس ناعم وكسا • شعر مرقومى ابن سكره حلول
 موسم شتاده بريغور لوكونده نظم ايدوب احبابندن برينه
 كوند رملك اوزره شريشى روايت ايدوب واصلده تامى دخی بويل
 اولق اوزره يازر **نظم** يوم مطير وعندي من حوايج • سبع اذا الفيت
 عن حاجاتنا حيا خروف كافاتنا مقدمة • اذا تلاها الفوق واللبا ودر
 كن وكيس وكانون وكاس طلا • بعد الكباب وكس ناعم وكسا • فلو
 مطرت البحار الدهر لم ترف • اقول احسن هذا اليوم بي واسا **اما** ابن
 مسعود لبال بر كاف دخی زباده اتمكاه سكر كاف ايله نظم ايدوب امشدر
نظم ولم ليلة في شهر كانون بترها • اعانق من جدني بها الدعص والفضا •
 جمعت من الكافات فيها ثمانية • لما شئت من مرالى ايتجوى الحسنا •
 كوانا وكيرانا وكسا وكابا • وكنا وكوبا الكوانين والكننا • سكه
 امير تميم بن المخرم كافك برينك نقصايله التي كاف ايله نظم امشدر
نظم اذهب سلطان المرسي ضاحكا • سحيرا وحل الغريب كل نقاب

ورد على

ورد على اتق القمام ثيابه • فقم فالفقه في عدة وحراب • بكن وكانون
 وكاس مدامة • وكس وكيس وافر وكتاب • وكذلك شيخ احمد دمشقي حوايج
 شتادن عد اولنان كافاتك عد ميله بوموالى ديمشدر **نظم** جاء الشتا
 وما عدى من الكافات • الا الدموع الذي في الخد وكافات • لا كن لا
 كيس لا كانون لا كاسات • والكس سافر ونساج الكسا قد مات •
 وقال الاخر من الجواب في الكافات الشتا **نظم** وكافات الشتا قد سبع
 وما لي طاقة بقاء سبع • اذا ظفرت بكاف الكيس كفى • ظفرت بمفرد
 ياتي جمع • ابن سكره نك اشيو كافات شتا شعرته عصرته اولان
 شعرا ومتاخرين حد دن بيرون بيرونك ايدوب حتى كافات مضمون
 منقضا ولدن ناشي بتون حروف تهجيه نظم امشدر در ابن مسعود
 كافات شتاتك ضدى رأت سيف ديوبوايكي بيتي نظم امشدر **نظم** غدى
 قد بتك رأت ثمانية • ابغى بها الحران وافي وان وردا • رف وروح وريحان
 وريق رشا • ورفرف ورياض ناعم وردا • تطويل كلامدن اعراض برله
 بوحله بونلرايله الكفا ولوب سا نرى طى اولدى اما بوكافات شتا
 صابى ابن منكره صاحب ظرف وملح فحول افرادن برشاغر بركوى ايدوب
 حتى ديوانى اللى بك بيت اولق اوزره مرويه رجمله اشعار مجلدن
 بركون ايام بهارده برسر وقد تارة غلامى الله برشاخه شكوفه
 دار كوروب ديمشدر **نظم** غصن بان بدا وفي اليد منه • غصن
 فيه لولو منظوم • فتحيرت بين غصنين في ذا • فرطالع وفي
 ذانجوم • وكذلك ابن البرغوث نام بر غلام اشفته خوامه تعلق
 حاصل ايدوب آب وتاب وخيال رخساريله كيجه لوده كحل رقاد

دیده بیدارند شسته اولمقله دیمشد **نظم** بلیت وما اقول بمن
 وانی • اذانا قلت من تعشقوه • حبیب قد نفی عنی رقاد • فان غمضت
 ایقظنی ابوم **قوله** غوانی مواعید عرقوب نژادی کنی اما ناصر المطرزی
 ذکر اولئان عرقوب خلف وعد وعده ایقای عهد ایله بین العرب
 مثل اولمشد رخیبر یهودیلرندن برکذوب یهودی دیو اولاه خیریر
 ایدوب بعده حمزه اصفهانیدن اخلف من عرقوب ذمکه خلف وعده
 مثل اولمش یثرب ساکنلرندن برکسته اولمق اوزره نقل ایدوب
 دیمشد عرقوب رجل من خیبر یهودی کان کذوبا یوعد لابی
 قال حمزه الاصفهانی هو رجل من ساکنی یثرب یضرب المثل فی الخلف
 فیقال اخلف من عرقوب **اما** امثال ابو عبیده ومیدانی ومنتخب
 میدانیه باب المیده مواعید عرقوب دیومصریح اولوب ابن الکلبی
 دن نقل اولمشد رکه عرقوب اخلاف وعد ایله بین العرب مثل
 اولمشد ریترب ذات النخله ساکن عمار یقندن برخیل کسنه اید
 برکون قرینداشی قلت ذات یدایله ذامتریه اولمغین عرقوب دن شی
 سؤال ایدوب استعطا اید عرقوب صبرایت شو نخله طلع
 اولدقه طلعی سنک اولسون دیو وعد اید روقناکه نخله طلع
 اولور برادری انجامز وعد امید یله عرقوبه طلع نخله بی استدکن
 عرقوب هله صبرایت بلع اولسون دیو دفع اید ریلج اولدقه
 زهو اولسون دیو دفع اید زهو اولدقه رطب اولسون دیو
 نه اید رطب اولدقه تمرا اولسون دیو اغفال وکیجه ایله
 خفیه قالقوب بالجمله تری دوشروب قرینداشنه برتمه ویرمکل

مواعید عرقوب دیو یاب خلقه مثل اولمشد **قال علیهم** وقد
 وعدتک موعدا الوقت به • کوعود عرقوب اخاه بیثرب • و
قال کعب زهیرکانت مواعید عرقوب لها مثلا وما مواعیده
 الا الا یا طیل **وقال** ابن شرف وما یلوغ الامانی فی مواعیده
 الا کاشعب یرجو وعد عرقوب • وقد تخالف مکتوب لقضاء به
 فکیف لی بقضاء غیر مکتوب **وقال** ابن حجاج فدیست من لقینی
 مثل ما • لقینته والحق لا یقضب • فقلت یا عرقوب اطمعنی
 فقال لنفسک یا اشعب • وقال الاخر **نظم** واکذب من
 عرقوب یثرب لهیجه • وایین شوما فی الحواجج من زحل •
قوله قناع کمونی رنک بو قولدن مراد الیوم السنه
 انا مده سائر اولان وعد کمون مثل مشهوریدرکه امثال
 عمریه اخلف من شرب الکمون دیومذکور اولوب یمنی
 السقی فیقال له اشرب الماء دیومفسردرنتکه میرک رساله
 زیره رابوعد پرورش میدهند بری وعدکله احیا ایلرسن
 وعدک کفایه ایدردیمک محله کنایه اولنور واصل دیار
 کرمانده یره زراعت ایدنلر صواره حتی زمانده ترلاسنه
 واروب خطاب ایدرمنش ای زیره من تراب بسیارخواهم
 داد اول خطابیه بناوبری قوری وعدکله صاوب سوزیله بستر
 دیمکدر دیو تحریر ایدوب شیخ نظامینک بویتی ایله استشهاده
 امشد **نظم** امیدخورش بهتراست از خورش • بوعد بود
 زیره رپرورش **قوله** شصت اخترکذشتله • اخترکذشت

امثال محمد ندر فلان کسسه نك تدبیری تقدیر موافق کلام
 دیکم محله مستعمل رنکه ملاحاظک بویستند ظاهر در
نظم روزی آن و شب فرقت یار آخر شد. زدم این قال و گذشت
 اخترو کار آخر شد. و کذلک بویستند دخی معلوم در **نظم**
 بسا قال که از باز چیه برخاست. خواهر میگذشت اف قال شد
 راست. اما بواخر که گذشت مثلی اکثر قال ایله استعمال اولند
 غالباً تقال کونه تمنا اولنان مراد بر سعد کوی ساعتی مصادف
 اولوب حاصل اولدی دیکدن کنایت در اگرچه میرک و بعضی رساله
 اخترو نام بر ملک آمین آمین دیه رک جهانی دور آمده در او ملک
 آمینه مصادف اولان تمنا هر نه ایسه تخلف اتم قول مشهوری
 تحریر اتمش در این حق نظر وارد در **قوله** قایبه من قوب امثال عرب
 دند ر قوب وقاب فرخ الطائر یعنی مرغ چیه وقایبه و قوب بیضه
 معناسنه اولوب مثل مرقومه قطع و شق معالریه کلان
 قوبدن عیسه راضیه مثلاً فاعله بمعنی مفعول به در وقت که
 مرغ چیه بیضه بی شق اید و بی چقه اول بیضیه بیضه قایبه
 دینور چن بر کسته بر آتمدن و یا خود ملوفه ذمتی اولان بر
 نسندن ابراهیم بر له خلاص و بری اولسه عرب اول کسسه
 حقه تخلصت قایبه من قوب و تیرات قایبه من قوب و
 بری قایبه من قوب دیر لر و مثله بری الذنب من دم این
 یعقوب و مورد مثل بنی اسد دن بر اعرایی تاجر استحضار
 اند که اعرای تاجر بن سکا فلان مکانه دك خفارت ایدم

او مکانه ایرشد که فیرات قایبه من قوب او مکانه سلامت
 ایله وارد و غمزه مرغ چیه بیضه بی چیه دلوب چقوب قشر
 بیضه دن تخلص بر له بری الذمه اولور سه بند خي سنك
 خفارت کدن او کونه بری الذمه اولور دیکله مثل اولق
 اوزره منقول در کذا فی المطرزی اما امثال میدا نیده یا کل قوبین
 قوبایرتقب ترکیبیه دخی مسطور اولوب خلاصه مفهومی قوب
 وقاب فرخ طائر معناسنه در وقایبه وقاب قطع معناسنه
 اولان قوبدن فاعله بمعنی مفعوله در حقی طائر بیضه بی **فرخ**
 دل که تقویت القایه عن قوبها دینور یعنی بیضه فرخندن
 دلدی دیمک معناسنه چن بر کسسه ایکی حاجتی سوال
 ایدوب و چنجی حاجتی سواله تر قب ایلسه ضرب اولنور
 مثله در دیو مسطور در مثل مرقومك اصلي انقضیت قوبی من
 قادا ولوب صحاح جوهرین تفصیل اوزره مذکور در بو محله
 بوقدر ایله الکفا اولدی **قوله** خوافی ملکه قابلیت علاو
 قواره لیاقتی اولمشلر بی لغات عربیه جمیع طیور کجنا حی بش
 مرتبه اولوب اول الجناح که اکازبان فارسیده شهر پرو
 شهبال که لسان ترکیده چلنک دیر لر عربیه قوادم
 دیر لر ایکنی مرتبه سنه مناکب او چنجی مرتبه سنه اباو
 دور دنجی مرتبه سنه کلی بشتنجی مرتبه سنه که آخر
 الجناح در خوافی دیر لر دیک الجن و شافی النص یعزل
 بالاشافی ومن جعل القوادم کالخوافی **قوله** سر گرفته

دست استخدام بوقولدن مراد اتد وکی معلوم اما سر کرتی
امثال عجمه ندرالد التصاون و صعب التبع اولان هرتان جوان سر کش
چن فساق طریق مخادعه دام امکله خواه ناخواه وصلته دام ایدوب
نظم قد کنت تفرغ من لمس و قبل و قد ذلت لاسراج والجام مصداق بجه
ساده بوس و کنادون متفر اولوب فرخ اید رکن مظمار ذلت و تسلیم
تسیرج و تلیم قلنسه ظرفای اعجام اول غلام حقنه سر گرفته شده
دیر لر یعنی باشی طوبوب زون کی استعمال اولندی دیمکن کنایه
اید لر نسکه حیرتی به ریعان شیا بده بویله بر حال اولمقله عازند
ترک دارودیا رایدوب اثنای طریقه کند ویه هم حال بر جوان صاحب
جمال ایله مرافقت اندکده دیمشد **نظم** از دست جرح یادل افکار
میروم ما هر دوسر گرفته بیکار میروم اگرچه مخادعه علما ند
بری برندن زکین حکایات شیرین نا حد و بیقیاس اولوب نوبنو
دخی بولتمق اوزره اولدنی معلوم ابنا ی زماندر انحق قطب السورور
صاحبك اخبار خلع و مجانده تربیت کرده دیستان بلاغتی اولمش
ولدان روایاتدن فی الجمله بومحله اتیانده صالح بر ملیح حلو القوی
طریقه ترجمه و نزع سراویل لغات عربیه قلتمق مناسب کورلد
منقولدر که مشاهیر ادبارن مطیع بن ایاس و یحیی بن زیاد
وحکر الوادی و حماد الراویه و حماد عجمی و علی الدوام تعاطی کاسات
مدام ایله مناد متلری قماری اولوب بر بر لرندن منفک اولرلر
ایندی و اول عصرده ابوالاصبع کینی ایله مکتی بر مقینک یعنی
بر مقینک برورده جمله معیشتی نجه قیات باهره البهقی

اولوب فیتان کوفنک هریری بر جاریه سیله مشفوف و بذل و انفاق
طریقه سیله خانه سنه و ارمقه مالوف ایدن لر ذکر اولنان ادبار دخی
جمله جوار یسندن جمله الوجه ضیبه القنا بازعة الطرف مطبوعة الادا
خودانه نام بر مولد جاریه سنه خاطر ر بوده اولمقله خانه ابوالاصبع
ملازم و غنای خودانه ایله دختر دزی رقصان امکه مداوم ایدیلر
نظم فلیس الشرب الا بالمالاهی وبالحرکات فی نبر و زیر فلا تشرب
بلا طرب فانی رأیت الخیل تشرب بالصغیر اما ابوالاصبع
او علی اصبع که سیم کلجه اندام دلستانی **نظم** اگرش بر فراری افتد راه
مرده در کور محتمل کرده قالیند سبک و افراغ اولمش بر محبوب افرو
وزینا و شمس حسن و آفی **نظم** سلبت محاسنك القرال صفاته
حتی تحیر کل ضی فیک لك جیده و لحاظه و نقاره و غدا تگون قرونه
لایک نقش بدی ایله موش قلمش اول عصرده مثل نادر بر دلیر
متناسب الاعضا اولوب بای و کدا خاص و عام بلکه سجاد نشینی
فقیه مغرب و زاویه کرین شماس مترهب قاطبه سمحه و زناری
اقتناصنه دام انمشلر بر غزال زینبند خرام ایدی **نظم** او وحشی
صیدا و لتمر سمحه و زناری استرسه امام و برهن دام
ایلسون لر جلوه کا هند فحواسته کسسته به دام اولمقله کل
احیاناً عشا عرض جمال یلسه قربانیا عشقنه اول کون
بیرام اولور برفتنه ایام ایدی **نظم** از یاده رخ شیخ برنک
آوردن اسلام و جانب فرنک آوردن ناقوس بکعبه
دردنک آوردن بتوان و نتوان ترا چنک آوردن

حاصلی بجی بن زیاد ابو الاصبع کثیرا لافضال و لمغین برکون ابو ^{حقنه}
 الاصبع بجی ایله خاصه اصطباح مراد ایله دی بجی دخی اخشامدن
 فراخ و دجاج و جدی و بعض نقل و فواکه و برزگره شراب ارسال
 ایدوب ابو الاصبع دخی جوار یسنی اشیا مذکور نک طبع و اصطلاحه
 مشغول و خدامتک هر بر یسنی بر شنی ایچون اطراف سوقة مرسول
 اتمکله بجی بی نرم اما ره اولدی دیود عوته ارسال ایله جاک
 غلامدن بر غلام موجود اولماقغین بالضرور و غلی اصبعی
 کوندروب یحیادن ایرله معاکل دیوتا کید اندی اما اصبع خانه
 بجی به دخول ایدوب بایاسنک رسالتی ادا اند کد نصکره
 بجی کند و کندویه هر زمان روزگارک اقبالی اولمز بویه وقت
 بردخی اله کیر مزد یو خدامنه اغلاق باب و بر طریق ایله اصبع
 خوجه رهاب اولمقدن اتقا و اجتناب ایلمر ایچون تنبیه
 و تهدید اند کد نصکره هزار نوع و غرام ایله اصبعه عرض
 مرام ایله دی اصبع یوسف مثال مساحب ذل ایتها لمراد
 جواز یال بتخت و دلال ایدرک سالک تنبیه مجانبیت اولق
 سمتن بجیا اغوش مساورت برله کلین نازک میانه منطقه
 پیوند مصارعت اولوب قامت موزون خرام دلجوستی سایه
 سروکی بسیط زمینه مدود و پشت ظهرینه نشست ایدوب
 مانند طلسم افراسیاب اژدر دوسر سر او بل بندی عقده سنه
 اطاله دستایلدی لکن شدت تصاون اصبع ایله انحلال
 قادر اوله میوب عاقبت **نظم** حرق سراویلا تم لا تنظر حل

طوبی

دخمه

التکک

التکک • و افعل بهم انی ظفرت من الشوارع والتسکک •
 فحواستجه تار بودی رشته جان حسرتکشان صفت باریک
 ورقیق اویمج الطویل طور اوچقورکش مکش بحیا به تاب
 اورتحمل اولما مغین جبل وهین عاشق کبی اورته سندن
 اوزیلوب قیلدی و بیاضی صبح بیتان ذنب السرحان و ش
 مشرق شکاف سراویدن برتوصالوب **نظم** من نال ذاق دنال
 کل المنا • وسعه فی الافق سعد السعود • شعشعه سیله
 نمودار اولد قدر قرص خورشید مطمع فحقین طالع و منکشف
 و خواه ناخواه برج معوج بجیا ره عقده راسه مقارنتله منکسف
 اولدی **نظم** قالوا مشاهدة المحبوب كافية • فقلت هذا من الهی
 والكذب • لئذ ان الوصل لاشئ یعاد لهما • لان فی الخرم معنا
 لیس فی العنب • وقتاکه بجیا نقره مفسوش اما لنی سبک
 پوته سیمین اتمکله ایشنی التون ایدوب نائل مرام اولدی
 مکلومنی استجهاز طریق سیله اصبعه قرق عدد دینار اعطا
 ایدوب یوللد قد نصکره غسل ایدوب تبدیل قصان و جامه
 و کسا و تزیین و تخییر عمامه ولما اشتغالنده ایکن مطیع بن ایاس
 زائر اچقه کلدی سلام و یروب کیف اصیحت یا سیدی دیور اسم
 تفقد حال و خاطری مراعات اند کده بجیا ره سلام اتمیوب جبین
 نود و لئانه عارض اولان و سمد چین استکبار و استغظام ایله
 چهره پرداز اخر نظام اولدی مطیع ناصیه حال بجیا ره مشاهده
 اولنان غبار قطوبی بعض خطوب عارضه سیله نشأت اتمش

ظلع اغوش

زَنَك هُمومه حمل ایدوب ایتدی بابقیة المعشر تَرین و تَجی اوزر
 اولدوغك دلالت ایدر كه برسمته توجه و غنیمت اوزر سن الله معك
 یحیاینه جواب و برمیوب تشیح انفا ایلله تبرطم و تفحیح ارتوردی مطیع
 ایتدی نولدی سکاند ربو تعظمك یوخسه خلافته بیعت اولتمك ایچون
 وحی نازل اولوب مالانكه عظام ایلله مکالمه ی ایلدك یحیی دخی زیاده
 تکلم وجه ایلله اظهار تعظم ایدوب باشیله لا لا دیو اشارت و ایما ایلدی
 مطیع متحیر اولوب پس اصلی ندر عدم تکلم ایلله بومتکبرانده اوضاع و اطوارك
 بنی مبهور ایتدی کانتك والله قد نكت الاصبع دیدكده یحیا ای نعم شمدی
 بوساعت دید و كك ایشی اشلدم و اصبعه فرق التون بفشلدم مطیع
 متعجب اولوب یا اول عقاب جوئی نه کونه دام و دانه ایلله شکار اتمک
 تحصیل اقتدار ایدوب بازوی مراد و ته قوت در دك و نه یوزدن دولاب
 اندك كه اول رحای هوای عالمیانی آب میزاب انقیاد ایلله محور مراد
 اوزر دوندردك ناشدتك الله راست سویله نه طریقله خانکه
 کلوب دامن و صلتی الكه کیردی و نجه سنه او بنیان رصیف التواون
 متمایل اولوب بل و یردی یحیا ایتدی باباسی بنی دعوت ایچون کوندرد
 کلدی مطیع مبهور اولوب ایتدی فامراته طالق ثلاثا ان فارقك
 او اقبل ابرك یعنی تلقی نوبشدا روی ذوق وصال ایچون بلورین حقه
 اصبعه دخول ایدن اصبع محتضی کی تقبیل اتمد کجه سندن مفارقت
 ایدر نك زوجه سی ثلثه ایلله مطلقه اولسون دیو یحیا نك یقه سنه
 دیکلدی یحیا بروجهله تخلص کریبان ایدر میوب بالاخره پاینده خاتم
 سیمین اصبع اولان رخ محتضی کشف و ابراز و مطیع بوس ایدوب

دهان غسل قام و صلتی استلام اتمش مرتبه کیفیت حاصل اتمکله
 شیرین کام اولدی بعد تفصیل حالی یحیا دن استیذان یحیی دخی ماحرانی
 کیف ما کان بیان ایدوب دعوت ابو الاصبغه تحریک پای اجابت ایلدی
 اما مطیع مانند سایه یحیا به متابعت کوستروب یا نه طاقلدی یحیا
 ایتدی سن مدعود کلسین فذه کیدرسین بلکه مضیفك بمنله بر
 برستری مصلحتی اولمغن بوکون حلو ت مراد اتمش اوله مطیع ایتدی
 لا والله بن سزله ثقلت ایدوب و اغل بره اولم انحق سنی دروان
 صاحب ضیافه دك تشییع ایدوب دو نرم دیدی و قناکه خانه ابو
 الاصبغه وصول بولدیلر یحیا ایچرویه دخول مطیع صورتا قفول
 کوستروب بر ساعت مقداری زمان توقفد نصکره دقا لباب ایتدی
 خدام ابو الاصبغ قیویه واروب مستفتح باب کوردلر که مطیع بن
 ایاسد را عتذار ایدوب بوکون برغیری شغل واردر دخول محلی
 دکلدرینه صحبت باقی دیه دك حسن مدافعه تصدی ایلد کلرنه
 مطیع بویایاقی یا زوب بد خدام ایلله ابو الاصبغه ارسال ایتدی
نظم یا ابا الاصبغ لازلت علی کل حال ناعما متبعاً • لا تُصیرنی فی
 الودمکن • قطع التکة قطعاً شیعاً • وادی ما تشتری لم تنسه •
 خیفه او حفظ حق ضیعاً • لونری الاصبغ ملقی تحتہ • مستکناً خجلاً
 قد خضعا • وله دفع علیه عجل • شیعاً ساءک ما قد ضیعاً • فادع
 بالاصبع واعرف حاله • ستری امراقیما قطعاً • ابیاتی ابو الاصبغه
 واصل اولوب مفہوم معلوم اولدقد یحیا به افعولها یا ابن الزانیة
 دیو قرین سب و لعن ایلله استنطاحه سر آغاز ایلدی یحیا معاذ الله

مطیع ساعینک محض افک افترا سید رهبر اوله جی اشمید ردیوانکار اندی
اما ابوالاصبح اوغلینک تکتنه ال ایدوب بی وفالرعهدی کی شکسته
بولیجی قضیحتنه یقین حاصل ایدوب **نظم** فیص یوسف لما قد من دبر
کانت براته فيه من الذب • فی فیصک لما قد من دبر • نماید ل علی
الحشاء والرتب • مضمونیه سرزنش و ملامه تصدی اندی بوخلالده
جی کمال حمالندن نجه ایدجکتی بلیوب مشاطرت و مباحثت یوزندن بن
عرب ابن عربیه سن ایسه بنطی ابن بنطیه سن اوغلاک اصیغک دوانیمینی
بن برکته مفاصل قلم مکتوب السبب مرادوت اتمکه دؤس رفت ایله تلویث
اندم ایسه سندخی بنم اوغلمکه والله اصیغدن افره وانهد در برینه اون
کره ایدوب برینه اون فائده دن صکره التونلری دخی وضع هیما نجه
استبراح ایت نه اولمش سرماییه دن ضررمی ایدرسن دیجک جوار
برآغزدن دهن کشای قهرقه استظراف اولدیلر ابوالاصبح دخی بالفرو
زهر خندایله متضاحک اولوب اوغلونه هات الد ثانی ریا ابن القاعلة
دیدى اصیغ دردمند التونلری باباسنک اوکته ارما ایدوب ایکی یوزدن
مغبون و شر مسارطش اولدی اما جوارى البته سنک صادق القول
صدیقک و ناصحک اولان مطیع مجلسه کیمک کرکردیو اصرار اتمدی
ایله مطیعی اچرویه الدیلر یحیی هرلسان ایله شتم و دشنام مطیع
وجوارى ایسه مضمون شعر ایله خنده زنان صحبتی اتمام اندیلر **نظم**
یسألنی قوم عن الحب ان اتی • سؤالا لعلک وسط فیہ یلوک • یقولون
لی بالله ما انت فاعل • اذا زارک المحبوب قلت الیکه **قوله** لا امر ما جعد
قصیرانقه امثال عربی دندر دوشمندن اخذ ثار ایچون کدو وجودینه

هلاک مرتبه سی مفترق اختیار واد کتاب ایدن کسته حقنه ضرب
اولنور یومرتکب اولدوغی ایش تری دکلد رالته نتیجه سنده بر مرکب
عظیم مقرر در دینجک محله عرب لامر ما جعد قصیرانقه دیر لمر مثل مذکور
لمر ما جعد قصیرانقه والجامع ما ران انقه یکفه و فی طلب الاوثار ما جعد
انقه ترکیلریله دخی مستعملد راکرچه مورد مثل ملال و کسل اولجی مرتبه
طول و دراز حکایه مشهوره یی حاویدر لکن امثال کثیره عربی محتوی اولوب
فائده دن حالی اولما معین الیوم السنه عربیه سائر و مشهور اولات
مثلثینی انتخاب برله علی وجه الاختصار ایراد اولتی مناسب کورلدی قصیر
مذکور جدیده الابرشک خازنی و عمید دولق اولان مملوکی قصیر بن سعد
بن عمرو اللجی در غایت عاقل و حازم و کیاست و فطانت عسیرنک یکانه
دهاندن کسته ایدی مثل مذکور رافع اعلام بلاغت قدومه ابو محمد
صاحب المقام یکوی بدخجی مقامه سنده ایراد ایدوب تفسیرنده دیمشدرکه
قصیر هذامولی جدیده الابرش و کان جعد انقه حین قلت الزیاء مولاه تم
اتاها و اوهمها ان عمرو بن عدی بن اخت جدیده هو الذی جعد انقه اها
له بانه غش حاله جدیده اذا اشار علیه بقصدها فخطی بهذا القول غدها
حتی جهریه مراداً الى العراق فكان يأتيها بالطرف الى ان استصحب في آخر
نوبة الرجال في الصاديق وتوصل الى قتلها والاخذ بثار مولاه منها و
قصة مشهورة امثال میدایند و بعض کتب ادبیه ده ابن کلی و مفصل و
ابو عبیده دن نقل اولتان خلاصه مفهوم بودرکه جدیده مرقوم ارسال
سیل العرم علامی ظهورنده متفرق اولان قیائل یمندن مالک بن فهم
الاردینک اوغلی جدیده الابرشدرکه ایام طوائف ملوکده بعثت

عيسى عليه السلام زمانريد رشاطي فراتده حيره وفضاعده التمش سته
روایت اخريده طقسان بش رف لوای سلطنت ایدن افضل ملوک
عربدن ایدی صاحب برصا و لمغله اعضا ماله برصندن کنایه ایدوب
جذیمه الابریش و جذیمه الوضاع دیرلرایدی عرض عراقه و عمالقه دن
طسم و جذیس اوزرلرینه غزوایدوب ابنای ملوکن اصحاب حسن
و بها اولان شبان سادده رویانی استصحاب و استخدام آنمکه درونده
اراده کاسات مرام اتمش بر ملک بنام ایدی عاقبت ملکه جزیره اولان
عمر و بن العرب حسان العلقی نک قری زبانک دست مکرله حمله کاه
مراودنده نزع سراویل حیات اتمشد راما قطب التسرورده طحین رحای
سطور اولان روایت دقیقه دندرکه زمان جاهلیتده دمنجه تحریک
خراید نلرک برسی دخی جذیمه الابریش اولوب سبب استعراي دخی بو مفهوم
سیاقده مرویدرکه ملک مشارالیه دائما روآبینی بهاد بناته یعنی نفار
قبای انس مهاته تفضیل و ترجیح ایدوب همیشه دیده شوق و غرامی
بیت احسن الحسن ما لم یجلب بترین • وزاج معتدل و ثغری •
زینت خانه سنده غایله و غازه دن سادده و بری حسن خداداده دلبری
نماشا آنمکه حیران بر ملک کامران ایدی جیوشد ریا جوش ایلده ارض
عراقه و اطراف افاقه غزوایدوب ابنای ملوکن سادده رویانی استمالاک
و استخدام ایدردی تاکه بروقت بنی ایاد اوزرینه دخی غزوایدوب
خرمن جمعیتلرک قداحه اغاره و استیاحه ایلده شراره باش تشت اولمغین
بنی یادخی ایرادی طاقه کیریت رای ایلده بارونخانه سطوت جذیمیه بوکونه
فیل اندان جدیدت اولدیلرکه جذیمک صنیخانه حیره ضیران اسمیلده

سته
عرب

مستی

مستی ایکی صفری که هنگام رزمه اول بی درمانلردن استنصار و ایام
بزمه اول ناتوانلرک حضور یله تشوه دارا اولورلردی برتقرب ایلده سرقه
ومن بعد اوزرلرینه غزوا یلمک ایچون عهد و شرط اتمدیکه ردائمه لرپس
بورای اوزره عرو اتمام امری صاحب طرف ولت کمال بر غلام تابنده جمالک
دست اهتنامه تعلیق ایدوب دارالملک حیریه کوندردیلر جوان مذکور
دخی اعمال آلت احتیال الله سندنه ضیرانه دخول و لطف خدای خلافت برله
شبهستان موالتلرینه مشول ایدوب سندان ضیرانه جواندن کمال اطمینان
حاصل اولدقد بریکجه جوان سندانه مستوق شراب اهدا و بالتفس ساقی
بزمه اولمق کلفتی دخی اختیار ایلده مجلسلرینه رونق افزای اولدی **نظم**
ساقی ندمکه اول کل خوراسرشت اولور می سلسبیل و میکره باغ بهشت
اولور • فحوا سنجده ساقی خوراسرشت ایلده مقصوره کشت نمونه نمای
قصیر بهشت اولمغله سندنه ضیران دارالنعیم جنانده دوشمش سگانه
دونوب جوانک پیدر بیصوند و غی جامی دوند رمدیلر **نظم** و ساقی بحث
الکاس و هی کانه • تلالا منها مثل ضو جبینده • سقانی بها صرف الحیا
عشیه • وثنی باخری من رحیق جفونه • اول شوخ ضازک شرابخانه
چشم فسون سازندن غره قتالی صوند و غی جام لبریز نگاه طاقت شکن
برهیز بایزید ایکن برهنی بیچاره نه چاره قلسون عاقبت تعاطی ساغر کلف
تابع صهبای جفون غلام ایلده ال تمکین جمله سنی یقندن الوب یقندی
جوان اشتها ز فرست ایلده ضیرانی اختلاس ایدوب برعیرانه قویه البسام
ظهرینه معادله اندی و قطعاً نمونده اولان مبارک و معاطنه اناحه
مطینه آرما تیموب قبیله سته وصول بولنجیدک کندی اما ابرستی

بیت

جذیمه دفعه ضیزین اثر بعد لعین اولد قلرک استغظام ایدوب
 سندنه صحنه بالجه طعمه شمشیر آتشاب غضب وهر وغم وخرن
 و الم ایله شرب خمری حرام ایدوب ترک لهر و طرب قلدی چونکه بنی اید
 اول جوان اتشین جمالك بر تو شمع لب و کماله و رای حیمه دسیسه
 نقیمه اندکری اشباح متخیله الوجودی یعنی صورت تصور مقصود
 آینه خاطر خواهلرنده بالمعاینه مشاهده اندیلر جذیمه و قدسفر
 ایدوب الهیتیک اولان ضیزین سنک اطراف قباله سیمایر لره اندیک
 ظلم و تعدی و تجاوزکی استکراه برله سندن کلیت ایله بیزار اولمیر ایله
 فلان کجه بزم یا نمزده صبا حلدیلر امدی کیر و سندن راضی اولمیری
 مطلوبک ایسه بر دخی بزم او زرمن غروا تمک ایچون شد نطاق عهد
 و میثاق ایدرسر والا صملرک سندن تنقرو تزه و بزلر تمیل و تودد **کیت ایله**
 کوستر مشلور دردیو خیر کوندردیلر **بیت** بدیر هر بیت از وروی خود بکر
 داند کسی که کار برای خدا نکرده گذشت مکر اول ائتاده بنی نحمدن
 اولوب ایا ددف احوالی یا ننده طیر غنچ و دلال پرورده سی عذی بن
 نضر نام بر غلام زبیده اندامک بشیر اغ عالمتاب جمالی قرط بنا کوش
 جذیمه اولستدی لایحرم جذیمه جوانی بنی اید کانون اجتهاده غلیقه
 مراد اندکری دیک عهد و میثاق و ثوق و ثباته ثلثه الاثاقی طرف
 ملو کانه ضیزانک انصرافی عذی بن نضر ایله مصحوب قلمغه مینیدر
 طرف آخر ایله دکل شرطله مشروط ایلدی بالاخره بنی اید و فقی خاطر
 خواه جذیمه اوزره اول ایکی قالب بیجانی اول روح روان ایله روان
 یعنی ضیزانی عذی بن نضر سفار تی ایله ارمغان اندیلر و قنایه عذی

بنی یدی جذیمه قضیب البیان ارام ریاسنه یعنی قامت طوی خرام
 دلاراسنه نازان نازان رخصت اهتر از و یروب جلالت جلالت
 ملوک عظیم الشانه شایان مراسم استلام زمین خدقمتی ادا برله
 سراقراز اولوب دوردی یمین و شماله و زدیله نگاه چایک دست
 ایله زیر جفون لهاظه مستندن اتصال ایلدوکی بنال اهدا کجیل الطرفین **ب**
 جذیمک قلب شغف مشغون غریاله مماثل و مانند تیرا و رجب و راسنه
 آمد شد غمزه عصمت سوزی معور ارام درون و کلات صبر و سکون کسل
 بهاران اولان شفاء هار معادل قلدی **بیت** نه قوت وارمد اول
 ظالمک چشم سیاهنده که حصن عصمتی ویران ایدرا اول نگاهنده
 جذیمه نظره اولیده حسن خداداده عذی یله اشفته و دل داده و کدویه
 ساقی خاص اتخاذ آتمکله رسم نوشا نوش دیرینه بی اعاده ایلدی
 اما جذیمک همشیره سی رفاشکه حسن و بها و جمال و کماله کانهن
 بیض مکنون اشیا ننده محضون بر بیضه نعامه مطبوعه الاندام وهون
 لم یطمئنهن انس قبلهم ولا جان کانه محزون بردر نغز لا یستام ایام
 اولوب شمسه حراب صور تخانه تناسی **نظم** نصیبم کن خدایا نازک
 اندامی مرا تاکی کند قالب می اغوش من ازار زوی او نقشی
 ایدی مکر عذیک جنبش مطبوعه الحركات معشوقه پسندیده
 نقش و غرنیش سلیسه الاطوار عذر اکرند نه کمال مرتبه شوق
 حاصل اتمش ایش بر کون پیش عذیده فتح مجموعه فسون ایدوب
 ان کیده هن عظیم باینده بوکونه سبق داده تعلیم اولدیکه بر آدری
 جذیمک غنچه کلین سماعت اولان خاطر کلین انیم نشو خند ریش

ایله خنده زیر اولوب نخل کیم الاصل عطوفتی هزهوای سب و عطا ایله
 مهر و زاوله رق میوه افشان احسان اولدوقه اقتطاف عطا یای
 سائر دن استغنا کوستروب اجتنای با کوره استخطابنی استعا
 قبله امارقاره مضجع نشو دن وساده مربع صحرای تحریک پای
 استفاقه قلیجی بر طریق ایله انکاره مجالی اولماقی ایچون **نظم**
 مقریان حضرتی استشهاده و همان اول ساعت دخول برله فتح
 دجه مراد اتمک اوزره زمان زما می ربط و تدقوی الشرط
 اندیلر **نظم** محبت چون شود پر زور مستوری نمی ماند شراب رنگ
 عاشق با ده مینا شکن با شد تا که بر کون عذی جدمینک سر
 وقتن دوشروب متکای انبساطه صریح سلافة الصربای نشاط
 ایکن رضیع ندی مکر اولان شاهد بازار رقاش بر زده دامان استعد
 القای زانوی انها قدی جدمیه نک حامی صربای ایله بالطوع اغوش
 کرده قبولی اولیجی حضار خاص و سائر اولاند و صالت و خواصی
 استشهاده اندلرخ **نظم** ولم تک تصلح الاله ولم یک يصلح الاله
 غایله و غازه سیله چهره برد از عروس شهادت اولدیلر لیس عذی
 بر مقتضای معاهده همان اول کیجه مکمل و نیر زفافده منطقه مساس جز
 ایدوب جیره بند جرمه دل رقاش اولدی **نظم** بیاض و حمرة با هم
 ضرب می کرد و زانجا اجتماع حاصل آورد ایرتسی عروس تابنده
 جمال آفتاب زیب و زینت صباحت ایله اصهار دکائنه اظهار طلوت
 ایدیجک عذی دیدنه مالوفی اوزره خدمت اصطباحه قیام
 کوستردی اما جدمیه عذیک ترکس مستانه سنده اثار سهر و قیای

سند سن بطانه سندن غیر میم بود زیب و زیور معاینه ایدوب
 طرغ سنبل بود لاراسندن دخی غایله مشکین کلاله عروسی استشمام
 اتمکله **نظم** دینراستعلام اولوب مخالف و نیر مالوفه بوتفرج غایله و
 طیب و بوتفیح پیرایه و زیب نه اموساره فتمنده در یوانارنه اثار در
 دیدی عذی ایدی اثار عرسد رجذیمه نه مقوله عروسد ردیو شیف
 ایدیجک عذی یا طویل العروس رقاش دید که جدمیه فی حیرت اشعاع
 ایدوب بر زمان سرفرو پرده تفکر مشتم اولدی عذی کمال خوفدن اول
 ساعت پیش جدمیدن نزع حله منول ایدوب قبیله سته وصول
 بولنجیدک کدی و انده ام قشع ایله همجامه خواب اولنجیدک جیل
 وجیرانی ایله ادار کاسات زندگانی اندی اما بعضی روات مخطوبه
 عیش مستعار عذی اولان حلیله حیات دست عذر جدمیه ایله کشف
 قناع نشوز اتمک اوزره روایت انشور در اعلی عند الله پس جدمیه
 همشیره سنی احضار ایدوب **نظم** خبرینی وانت غیر کدوب
 الخرنیت ام بهجینی ام بعید وانت اهل لعید ام بدون فانت
 اهل لدون نشیده سیله نشابه ملامه نشانه اند که رقاش دخی
 یجن و قاحته تصون ایدوب **نظم** انت زوجتی و ما کنت ادری
 فانتانی النساء للتریین ذاک من شریک المدامه صرفا و تمادیک
 فی الصبا و المحون ارجح الیه اگر مدافعه کوستردی لکن جدمیه فرمان
 بیدرمان قضا مضای رقاص کند و قصیده حبس اولتمق اوزره
 استغفار یعنی ساحه عصمت بر زده بخته عارض اولان غبار فرقت
 و تهمت ارا لیه غیم تأدیبی بویوزدن استرزا **نظم** اما قدرت

عطسه

نظم

فقال لما يريد ايله مكر اول كچه فانا خلقناكم من تراب ثم من نطفة
 ربيعك من فيض بارندن زمين مشيده رقاشده رفته صلب
 عذیدن برفسيلة كرم الاصل كساب نشو و نما امتش اميش و تقير
 في الارحام ما نشاء مصدوقه كچه مدت مقدرة سي جلولة اول غر
 الجين ايام اولان جنين خوش اندام ملفوف لقافه ليس مهدد عده
 مرقود ايكن بيجيده قاطا ايس كهوار له كونه وجوده مؤد اولوب
 واضع الاسماء قضا عمر واسميلة مستمي قلدي وقتا كه اول غل جليل
 الفقه قاطدن قطيفة بساط وكتار ظير عز و نازدن جراديال
 غنم و دلال ايدرك بحال ترغده اظهار شوق اهتراده رخصت توان
 بولوب كيدرك سلسل صباه منظور ذكور و اناث اولحق و بجه قدم
 بصدي بركون والده سي رقاش ابناء ملوكه مخصوص ثياب و حل برله
 رواه حسن عمرو بهافروز اولوب جذيمه اراءت و جرم كزشته سين
 استغفايه و سيلة معذرت ايلدي جذيمه دخي تربيت عمروي عهده
 ملوكانه سنه الترام اتمكه خاطر كسير مشير سنه جيه بند تلافی
 اولدي اما عموك هنوز صفري حالده لوحه سيماسندن لعان ايدن انوا
 حسن و جمال و اثار رشده و كمال برأت دل جذيمه كون بكون ساعت
 بساعت برتواند از انخاب اولمقله عمرو ميل و درغيت و شفقت و محبت
 تقي بولدي شويكه بركون جذيمه برفتنه هسته اشتباهه بسط
 بساط انتراه ايدوب خدمه دن بريلوك غله ايله عمر و اجنای كه
 ايدردي عمرو كوردكي بالجملة غلمان اجنا ايلد كلري كه نك جيد
 و خياريني سپرده دندان ايدوب رويسي ملكه كوردلر عمرو

بختنا سندن بردانه اكل اميوي جمله سني كتوروب جذيمك اولكه
 قيوب ايندي **نظم** هذا جاني و خياره فيه • اذ كل جان يده الى فيه •
 يوكله بين العرب مثل اولدي اما عموك بو وضع مطبوع ذباده دل
 پيسند اولوب كذونك دخي ربحان انفي بر خلفي اولما مقله عمروي ولد
 اتخاذا تدعي و اول زمانده ابناء ملوك سارندن طوق زرین ايله **استيازي**
 اولمغان جذيمه در كامل العيار دن بر طوق صناعت اندروب كوردن
 عمر تعلیق ايندي بونك اوزرينه چوق زمان مرور اتمدين عمروي
 جن استهوا ايدوب اوزرنده اولان لباس شاهانه و خلج ملوكانه
 بي نزع و بختون وار عرايا ناصحايه دوشوب مفقود اولمقله جذيمك
 قدح معلاي عيش و رغدي زحم چنم زمانه ايله قسط و غده مستدل
 اولدي **نظم** هر مانده كه دست ساز فلكت • يا بينمكت و يا سر كر
 نمكت • جذيمه چنمكه اطراف و اكنافه و قد قانفا تمكه جستجوي
 عمروده بذل بجهود ايندي ما بر اثر معاينه ايدم ممكه ناچار بای تفحصي
 صفاد صبر له مصفود ايدوب او توردي **نظم** ريمما تجزع النفوس
 من الامر • له فرجة كحل العقال • قرينه حال قضا عه دن ايك كسكم
 برينه مالك ديكرينه عقيل ديرلردی جذيمه ني ارزو ايدوب متوجه
 و بيله لر نجه امعرو كيني ايله مكينه برقينه يعني برزن مفتيه انتقاي
 امشردی اثنای راهه ملتقة الاشجار بر جای دلکش چمن پیرادن
 جاری بررود بار كنارينه **نظم** برب چو نشين و كذر عمر بين فخر انچه
 نزول ايدوب غنای امعروه ايله بنت عنقودي دور و در قصه
 كتور مشلرا ایدی تاگاه عمرو بن عذی و اغل مجلسلری اوله در

بونل عمروه نظر ایدوب کوردیلرکه موی سری متلبه بر شخص عربان
 اظفاری اوزایوب جلدی تأثیر حرارت شمس ایلله ایدیم منفه قیندن
 نشان ویرداستکراه ایدوب طعاملرندن عمروه برکراع ارماندیلر
 بوخلالده ساقیلری اولان امعمرو دخی جام شرابی مالک وعقیله تالو
 وعمرو دن تغافل برله صد ایدوب فی زکری دخی شد بند امکان
 عمرو ارتجالا بویایاقی انشاد ایلدی **نظم** صد دت الکاس عناه عمرو
 وکان الکاس بحراه الیمینا وما شرا لثلاثة امعمرو بصاحبک الذی
 لا تصحینا فما شرب الکرام مکمل عمرو وما نال المکارم فاصحینا
 فان تستکری عمرو افانی انا ابن عذی فاعرفینا وخالی لا ابالی **حقاً**
 ذوالمعالی جذیمه ویمک کیف تنکرینا وقاتل مالک وعقیل
 عمروک انشاد ایلدی کی ابیاتی کوش اندیلر من انت یافقی دیو کوال
 عمرو دخی انا ابن عذی وحالی جذیمه الملك دیو جواب ویریمک مالک
 وعقیل بربرلرینه جذیمه همشیره زاده سندن انفس واعلاهدیه
 اولر شاهدا مالز مجالی حفظ وحضیضیدن وسود وسعیددن
 بویوزدن عرض جمال ایلدی دخی نه استرزدیونی الحال عمروک اظفاری
 تقییم وموی سرینی سبت وحلق ایدوب یا نلرند بولنان ثیادین
 الیاس ایلله ضیف کرامیلرین نکریم والوب جذیمه کوردیلر جذیمه
 عمروی کوردکه کمال سرور ایلله مسرور اولوب تکرار ملوکانه
 لباسلرین الباس وینه طوق ذرین ایلله مطوق اتمک مراد ایلدکه
 طوق کوردن عمروه بر مقدار ضیق وتنک کلکله جذیمه کیر عمرو عن
 الطوق دیدی بوکلای دخی بین العربی مثل اولدی بعد جذیمه

مالکه

مالکه وعقیله ایلدی سزلرک معرفتله طرف ملوکانه واصل
 اولان بوهدیه بهیه غنیه مقابلی مرسوم صحیفه ضمیر کز اولان
 نماهرنه ایسه سوبله کز امضای قبوله بیوردم وهرنه مرادو
 مقصود کز وارا ایسه بیان ایلکین بذل خرائی وخرعسا کز ایلله یفی
 الانوق وعنقای مغرب ایسه ده اله کتوردرم مالک وعقیل اقضای
 مراد و قصوای تمنای فواد مرما دامکه مصطفی لسان عشر تخانه
 وجود مر اولان مشاعر اولان وخواصه اداره کاسات حیات ایلله
 سرگرم ونشوم دار اوله لرا بکین دخی منارمه حضرت ملک ایلله
 مانند فرقدین توأم وکامران اوله وذبوندن غیری برشی تمنا التمز
 دیدیلر جذیمه مسؤلرین قبول ایدوب ایکسینی دخی ندیم اتحاد
 اندی بوندن اول ایسه شانتی استعظام برله ندیم اتحاد المیوب
 بنم ندیم لرم فرق اسما مانتد فرقداندر دیویر کاسه شراب آب نوش
 ایلدکه ایکی کاسه شراب دخی فرقدین ایچون زمینه اسکیاندر
 ایدی حاصل مالک وعقیل فرق سنده متوالیه جذیمه ندیم اولوب
 قطعاً مفارقت واقع اولدی وبرجیدنی اعاده اندیلر کیدمانی جذیمه
 دیو بین العربی مثل اولمشد رشکه بنویره البرندی کندی نفسیه
 فرزنداشی مالک حقنه دیمشد **نظم** وکنا کدمانی جذیمه حقیقه
 من الدهر حتی قبل ان یصدعا فلما تفرقنا کانی وما لکا بطول اجتماع
 لم ینب لیله معاً وابو حراش الهزلی فرزنداشنه نظم ایلدی وکی مرشیه
 ذکر ایدوب دیمشد **نظم** تقول اراه عمرو لاهیا ابن کلیدین
 وخریریدن منقولدرکه جذیمه عمالقدن مالک جزیره اولان عمرو

تا کیر الفت ایچون
 منتم بی

وذلک رزقاً لو علت جلیل
 فلا تحسبی ان قد ناسیت عهد
 وکن صبری یا ایهم جیل
 الم تعلی ان قد تفرق قبلنا
 خلیل و صفا مالک وعقیل

بن الضرب بن حسا بن ادینه بن الصمد العلقی اوزرینه غزا ایدوب
لشکرینک ایشه مقاومترین ارومه رصیف الاصول ثباتترین
تیشه انهرام ایلده قلع وقصم و غموی دخی سلطنت بارد المفتح
جیاتدن فتوای شهر تد میر ایلده خلع وحسم اتمشیدی عموک قری
نائله که وجوه ایلده نعم حسن و بها و جمال و کماله نائل ایدی کثرت
مؤ و وفرت کسرا نندن ناشی زبا اسمی ایلده مستی قلمشیدی بابا سنی عموک
یرینه ملکه جزیره اولوب محاربه جذیمه منهر ما متفرق الشمال
اولان جنود والد فی جمع و ترتیل و اطراف حوالیدن ملک موروثه
اطاله دست طمع ایدن ملوک فر و تذلایل ایدوب علوهت و سمو
قدرت ایلده مشهوره افاق اولغین بین العرب اعز من الرباء دیو
مبالغه عزت ایچون مثل اولمشد و قتا که امر سلطنتی استحکام
بولغله سلك ملکه نظام حاصل اولدی تار والدی اخذ ایچون
جذیمتک قهر و تدمیری خصوصه همشیره سی رینه کاهنه ایلده
طرح مقارعه مشورت ایلدی رینه محاربه رضا و یر میوب
جذیمه کی ملک شدید الشکمه ملوک ساریه مقایسه اولمن
سنک انکه مقاومت اقتدارک اولیوب الیه الله کلک مقرر
باباک عمر و دکلوشیج و دلیر اولیه سین لکن بوا مرده بنای
غزیمتکی معمار عیون و قریب ایلده اساس مکر و خدعه مبنی قلع
سکا انساب و اولیدردیمکه زبا جذیمه وفد سفیر ایدوب
رساله زهقی و عقد بگونه دیباچه بند خطبه تزویر اولدیکم
ملکه لسانه قدر سطوت قاهریه مالک اولوب رزین القدر

اولسه الیه یته قسطاس اعتبارده نقصان رای رؤیتی
ظاهر و نمایاندر و نند کلو افعال حمیده ایلده صاحبه الحسنه الاسار
اولوب مساعی مشکوره سی السنه انامده شهرت بولسه
لابد منقبت و محمدی سماع مستمعانده مستقیم مستغنی عن اولدغی
الیاندر بنابرین کفه میزان کفایتده نفسمله مر اودت
ملوک اطراف موازنه اندم مخاطبت حضرت ملکه ن غیری راج بولده
مدم مشاطه تردست نیاز ایلده مرغوله طراز اولدغی خریده مسؤل غوک
کرده قبول اولوب املاکه رغبت اولنور سه ملک و ثیر مطلقا شیع و سیه
زفا فی شرف مقدمی ایلده مشرف ایلده که تشریفا لجلاله القدومه
حمله سلطنت پرورده سی اولان غایبه ملکه دخی تملیک غزیمت
اتشید را کربو امرده سی رجاله مرغوب الیه لشوانه مرغوب عنده
اولسیدی مطرح سعادت ملکه مشیاع علی الوجه بالنفس سوق
ضعینه شوق و غرام اتم مابینده اولان دم خطیر تقدیر ازلیه تقدیر مقرر ایدی
اولمشد و مثلود نشین کالامه تحریر و مصحوب یا نجه عید و جوای
و بیحد لالی و درارلی و کونا کون امتعه و اسلمه ملوکانه احتاف
واهدا ایلدی مکر مقدمات فراد او صاف جمال و کمال زبا ایلده شحه
الاذان جذیمه مشف اولمشیدی ازد و اجنه عن صمیم القلب میل
و رغبت کوستروب ارکان دولت و وجوه سلطنتی ایلده مخاطبت
زبا ایچون جزیره مسیری خصوصه ضرب از لام مشورت ایلده
بالجمله مقرر بان دولتک حتی عمو بن عذیک دخی نقش قداح رای
صواب دیدی نعم اولغله فد غزیمت جذیمه توأم اولدی الا که

قصیر بن سعد مخالفت ایدوب هذا رای فاقترع عند حاضری دیدی
 بوکلام دخی مثل اولدی جذیمه قصیردن رای جمهوره مخالفت برله
 عده رضایک وجهتی استفهام ایدیکجک قصیر جوابنده ملک تروج
 مراد ایدلکه ایا عن جذریات الحال کفایت اولتان بنات ملوکدن
 برنازین و جان بسنه خریدنوشخند بیت الهروس ملاکده اظهار
 غنچ و دلال ایدرک کنار قبول ملکه کلمه بکه باباسی جاشنی سنج شرت
 شمشیر ایداری اولان عاتق و عاتس حمله غیر جلیله نک ادد و لجه
 اقدام باخصوص ایفته و ارمق کند و الیه بیله بیله تجر زهرایه حقیق
 و هلاک آملکه تلخکام اولمقد رالدم لاینام دیدی بوکلام دخی مثل
 اولدی اما جذیمه رای قصیر موافقت ایتیوب ان النفس تواقه و
 الی ماتحت مشتاقه دیدی قصیر ایتدی ایها الملك کل عزم لا یؤید مجرم
 فخره الی فساد جذیمه ایتدی مدبران دولتمدن اصحاب ارانک برسی سنک
 رایکه مطاوعت برله موافقت ایتدی الی مع الجماعة سن بوخصوص
 بالکتر سن قصیر ایتدی ای ملک بوا مرده قدرک حذر او زیننه مسابقی
 کورینور اولجلدن لایطاع لقصیر رای جذیمه ایتدی یا قصیر ان کان
 القدر قد جری نیسا فلا مفر عنه بوکلامک جمیعسی مثل حاصل جذیمه شمشیر
 زاده سی عمرو بن عدی استخلاف و کدوسی خواص و مقر بلریله صوب مملکت
 زبایه زامله بند داعیه زفان اولوب کدی وقتا که مقر سلطنت زبایه
 قریب واردی انواع هدایا و کونا کون اطعمه و اشرا به ایله زبایه
 رسولی استقبال ایدوب چشم حور و عرس کرامی غبار مقدم بعل سامی
 ایله الکمال ایچون وقف سنیه الانتظار اولدوغن عرضه یتشد ردی

یا قصیر

جذیمه مسرور اولوب قصیر ایتدی یا قصیر قصور رایکه اعتراف ایتدی
 عواقب حال بنجه مشاهده ایدلک قصیر ایتدی هذا خطیب یسیر فی خطب
 کثیر بوکلام دخی مثل اولدی جذیمه ایتدی بوند نصکر زبایه حقنه
 سوزک ندر قصیر ایتدی القول رواق عثراته تخاف بودخی مثل اولدی
 اما هر چند که جذیمه خیال ادد و اج زبایه کره بند اصرار اولوردی
 ثنایای نصح و بند ایله انحراف الی خصوصنه قصیر تقصیر ایتیوب دیر ایدی
 ایها الملك برکسته که دیدی بصیرت ایله عواقبه نظر ایتدی مصائبدن
 امین اولدی و هر شخص که جبل متین خرم و احتیاطه اعتصام قلدی
 غیابت الحب صرف کونیدن استصفا و معین بولدی برامک سر رشته
 بقیه سی هنوز الده اولوب مربوط مرسله تدارک اولمن ممکن ایکن دست
 امراه و اهل الدن کوشه حلمان قوت ابر شملکه انقطاع بولد قدر نادما
 سادما بعض الیدین اولمن نه فائده حاصل ایدر قور قمر ملکی خلب مکر برک
 نسا ایله رشاشه باش فریب اولان طل فسونک و راسته ظهور
 ایدجک و بل صاعقه بار و شر و شور سیل ندامت ایله کراب بحر ایدی
 التأسفه و اصل ایدر چونکه العود احمد حدیسیله سوق مفازة فوز
 و نجاح ایتدی مطایای نصح و بند معاطن سمع قبوله القای جران تأثیر
 انما مملکه کیت قهری السیر اماله لجام اولمنز باری بومقامدن
 برخطو ایلرویه شقای داعیه غریمته شد خرام اقدام اولنمیوب
 بوحمله اقامت اولنه که فی الجملة طریق خلاصه انساب او شقدرو
 اکرم ملک بورایمه دخی موافقت کوسر تیوب مقتعد عشوا و اصرار فحمة
 العشیای دیجور تهلکه غریمتدن دو نم کیدرم دیرسه نظر ایلسون

فردا استقباله کالان جنود زباده رکاب کامیانه ناصیه فرسا
 اولنلرک بعضی کیریوه دونوب و بعضی دخی تعظیماً لاله المویک
 قدام ملکه مماشات ایدر لرسه عرس کرامی قولده صادق در
 واکر تقدیم ایدن حیوش استلام رکاب مراسم اجرا نصکره
 اطراف ملکی احاطه برله تحدیق ایدوب مقریان حضرتی بینته حیولته
 تصدی ایدر لرسه ایش غیری در موصل سمت نجات اولور طریق
 متصور و کلد رالاهذه العصافاته لایشق غیارها بوکلام دخی
 مثل اولدی عصا جذیمک غایتده جواد سیرج الجریان بر فرستک
 اسمیدر اناسنه عصیه تسمیه اولتمقله ان العصاب من العصیه
 بین العربی مثل اولدوغی مثال میدانید مسطور در العصاب اسم
 فرس جذیمه الابرش والعصیه اسم امها براد انه علی الام بکرم
 العرق و شرفا لغتی قال المفضل اول من قال ذلك الا فعی الجرحی
 مثل مذکور حکایتی مثال میدانید مسطور در ما نحن فیه دن
 خایح اولتمقله ایراد اولتمدی حاصلی ایرتسی سلطان چاراورنک
 خاوران عروس مشکین کلالة مغربی کنار ایچون حمله کلکون
 طراز باختر زمینه متوجه اولدقد جذیمه دخی اول محلدن
 نهضت ایدوب کیدرک حومه حکومت زبایه وصول بولدی
 زبانه مرا وارکان دولتی و مدبران امور سلطنتی عساکر موفور
 شاککی السلاخ استقبال و نشان داده قصیرا وزره مراسم
 تقیل رکابی اجرا ایدن لریمین و شمال و امام و خلفه جذیمه ایله
 خواص مقریری بینته احاله برله احاطیه مبادرت کوستر دیلر

جذیمه بو حال کوریمچک نیده اوغراد و غین بلوب قصیری تصدیق
 برله ایتدی یا قصیر شمدی رای ندر قصیر ایتدی بیقه خلقت
 الرای بودخی مثل اولدی اما قصیرکه عصایه سوار اولمشید
 عنانی جذیمه تسلیم برله متن عصا دن نزول مراد اندکه عنای
 عصا لطمه هبوب ریج برله برهوا اولوب جذیمه دست رس ممکن
 اولدی بوخلالده قصیر ایله جذیمه بینته جنود زباده بریلوک رجال
 قتال دخی حیاوله اتمایله جذیمه دوردن قصیری ظر عصاده کوردن قصیر
 ایتدی و یلله خرما علی متن العصاب بوکلام دخی مثل اولدی اما
 قصیر جذیمدن مایوس اولوب عرصه رجعتده عصایه ارخای
 عنان کرزایدوب اول کون غروب شمسه دل کندی حتی عصا
 وقت مغریه دل او تو زمیل مسافه فی قطع ایدنجه بریده طور
 بعد برحله طوروب تیول اندی و اول موضع بریج بنا اولتوب
 برج عصادنمکه مشهور اولدی دیو اصمعدن روایت اولمشدر
 و بین العرب خبر ما جاء به العصاب یوم مثل اولمشدر و قناکه جذیم
 محصور بالخیول قصر زبایه وصول بولوب ایچرویه دخول
 اندکه زبایا چاربالش نشین اریکه عن وحشیت اولوب اطرافده
 بیک مقداری و صیف هریری یسقه برزی ایله مزین و برکوته
 لباس ایله ملبس کا حاطة التجوم بالقر زبایا احاطه ایدوب
 مقام امده برزده دامن امثال اولوب دور مشل جذیمه یقین
 واردقد زبایا برندن قطعاً حرکت اتمیوب و صایفه امرایلدیکه
 بعل مولا تکرالوج سیدکونک الله یا شوب مبدی اولان

انطاع اوزرینه اجلاس ایدیکن وصائف دخی طوعا لامرهای جذیمه
مقابله زیاده برنطع اوزرینه قعود اندردیلر بعد زبانه مواجهه
جذیمه حل تکت سر او بلایدوب و کشتن طو لها شیر علیها شعر منفوش
ما صدق اولان موی بیجا بیج عانی ظهرینه عقد اولحق مرتبه اوزارمنش
ایدی کشف و ارات ایدوب ایددی اذات عروس تری جذیمه ایددی
بلغ المدی وحف الثری و امدغد و داری زیبا ایددی والله ما ذاک من
عدم المواسی و لکنها شیمه اناسی بوکلاملر دخی مثل اولدی اما
رواندن بعضیلر یومقامه قول زبانی اذاب عروس تری و بعضیلر
دخی استوار عروس تری و لکن لا من عدم مواسی و لا من قله واس
ولکن شیمه من اناس و قول جذیمه بی اری داب فاجره غدور بطراء
تقله ترکیلر یله اولحق اوزره روایت اتمشلد در بعد زبانه و صایفه امر
اندی جذیمه بی خمر صرف ایله اسقا و تمام مرتبه اسکار اندکد نصکره
بر پشت زرین احضار و جذیمه ایکی قوللرندن قصد ایدوب
دمملکی محافطه اهتمام ایدیکر زنه ارطشتدن طشریه تقاط
ایدوب بر قطره دمضایع اولسونکی مطالبه اولنه سی مقدر دیو
تاکید اندی اما کید رک جذیمه ضعف تاری اولوب قوللری ایاری
وصایفدن ساقط اولمقله دمندن بر قاج قطره خارج طشت
نطع اوزرینه متقاط اولدی زیبا کوریمک وصایفه لا تقیعو
دمالک ان دماء الملوك شفاء من الکلب خطاب جذیمه دعوا
دماضیعه اهله دیدی بودخی مثل اولدی حاصلی زیبا جذیمه بی
یووجه اوزره قتل و دمنی دخی جته سیله معادقن اندروب

اگرچه ناروالدی اخذ اندی اما عمرو بن عدیدن امین اولدی
برکون برزن کاهنه دن کند و نک ختی نه یوزدن اولجفین استکشاف
ایلدی کاهنه سنک حتف و هلاکک بر غلام مهین و غیر امین سیبیله
اولجقد رکنی محمد اول غلامک الیله دکل بلکه بالنفس کند و الکله
اولسه کرکد ردیو خیر ویرمکه زبانه عمرو دن دائما حذر اوزره اولوب
شویله که داخل حوزة ملکی اولان حصون حصیندن بر سینه بر
بروایتد کند و قصر ایله قرنداشی قصر نه که مابین قصرینی
نهر فرات شق اتمشیدی تحت سریریدن بر تفق حفر ایدوب وقت
حاجته دخول اتمکه سمت نجاته وصول ایچون طریق اعداد
اندی لکن بونکله دخی امنیت حاصل ایدیه میوب قلمرونده اولان
صورترکوندن بر نقاش چالان دست دمانی هنری عطایای وافر و انتهاب
مواعید متکاثره برله مالک النصاب اندکد نصکره متکرا حیریه
کوندردی و عمرو بن عدی جالساقا و راکیا و راجلا و متسلما
و منفصلا جمیع هیئت ایله تصویر اندروب حومه حکومته کرک
تجارت و سیاحت و کرک الخطر بق ایله تردد ایدن استیاضک
حلیه لرینه خفیه تطبیق برله دائما عمرو دن حذر اوزره ایددی اما اذا
جاء القدر بطل الحذر فحواسنجه اول زمانکه جذیمه عمروی استخلاف
ایدوب جزیریه زفاف زیبا ایچون سائر اولمشیدی خیرا و شر اخبر
و اثری ظهور اتمکه عمرو خالی جذیمه حالی نیه منجر اولدوغنی
استطلاع ایچون هرکون انتراء طریقیله شهر دن طشره بعض
مسیریه بسط بساط انتظار اتمکه کورلری بوللرده ایددی

برکون کوردیکه راه خبره دن بریکه سوار سرعت وشتا بله مستغرق
 غبار اولش کلور یقلشد قد قصیر اولدوغنی معاینه ایلیجک عند
 جهینه الخیر القین مصداقجه استقبال ایدوب ماوراک یا قصیر
 دیدی قصیر ایتدی سعی القدر بالملک الی حقه یعنی قدر ملک
 حقه دیک ساعی اولدی اما الله سن نازکی زیارن مطالیبه هر
 جهودتک کرکسین عروایتدی زیارن فجه اخذ ناز اولنه بلورکه دهی
 امنع من عقاب الجوی بودخی مثل اولدی قصیر ایتدی مادامکه مشکو
 افتاب حیوة فانوس خیال جسمه ذرات مشاعر وحواسی رفصان ایله
 خواب و راحت کند و مه حرام ایدم یا ناز ملک مغدوری زیادت
 الوری و یا خود بویولده اولورم فاجدع و اوجع ظهري و دعنی و ایاها
 یعنی بورتی قطع ایت و ظهرمه ضرب ایت و بنی زبا ایله ترک ایت
 نه عالم و ارایسه کورورم عروایتدی بن بوایشی سکا نجه ایدم
 سن بوکا مستحق و کسین با خصوص خالم جذیمیه بو غریمتی
 فسح ایچون اندیکک نصیح و بند بالجمله معلوم قدر قصیر ایتدی خل
 عتی ادا و خالاک ذم بودخی مثل اولدی اما قصیر عموک تردنی
 کورجک کند و ایله انقی جند و صدرنی انار ضرب شدیدا ایله
 متاثر اتمکله لامر فاجدع قصیر انقه دیوبین العرب مثل اولشد
 حاصلی قصیر مجدوع الانف و متاثر الظاهر عذیک حلوتندن طشره
 جقوب عمو کند و اول حاله قومق اوزده خرج و فرج برله اعلان
 و اشاعت ایدرک هاربا قلم و زیایه دیک کندی وقتاکه وصول بولوب
 دخول قصر زیایه مرخص و قدیم زیاده متمثل و مشخص اولدی زیبا

کوردیکه

انقی

و حیانتک یا عرو

کوردیکه مجدوع الانف و موجع الظهر حیانتدن برورمق قالمش
 متعجبانده سببندن فحوص و سوال ایدوب ایتدی یا قصیر بنمرد
 و مخطیروار ایکن اولادیا روزه نه جرات ایله کله بلدک ثانیاً
 بو حال نه حاله دیوبلایدنه استحقاقله مبتلا اولدک قصیر ایتدی
 یا ایته المله عمر و بن عذی خالی جذیمک زقاق ملکه ایچون بو
 خطیه مسیری جردن ترغیب و تغیر ایش اولم زحیمه بنی کوردیکک
 حاله قودی بندخی تفکرا ایدم الیوم عموک نظرندن حضرت ملکه دن
 انقل کسینه اولدوغنی تحقیق اتمکله بویوزدن تکلیف برله انتقام
 قصدا ایدوب رخا لانقه سایه حمایتکه التی ایدم اما بولکونه کفار
 غرض امیر قصیر میزان ناقص الوزن عقل زیاده کامل العیار صدق
 و اخلاص کورنمکین کند و یه تقرب و اختصاص برله قصیری تکرم
 و مقدماتی فراید رای و تدبیری واسطه العقد اصابت اولدوغنی
 قرط بنا کوش و لمعین مشیر و مؤتمن اتخاذ ایدوب مدیران امور
 سلطنتی اوزرینه تقدیم ایلدی تاکه اقالید مقابلید کافه امور زیادت
 تدبیر تصرف قصیر تقلید اولتمکله جمیع اسرار محرم اولوب موقوف
 به اولدی برکون زیایه ایتدی یا ابنته الملوك العظام عمرو بن عذی خالی
 جذیمک طلب ناز ایله مطرح ثملین طرح شیشه رینه انتقام فکونده
 اولق عقل سلیمه غیری بعید دراماق و حاجتده ولوج برله سمیت
 نجانه طریق ایچون احتیاطاً سیرجه برنق استحضار ایله اولدوقک
 تدارکنه تصدی اولتمق جواز کرده رای سدید در زیبا ایتدی یا
 قصیر بو خصوصه سن غمکین اولمکه بن اول کونک تدارکنی

پشیم انتمند رکل نظرات دیوراه کار بزرگبندی قصیر کشف و تبریز
ایلدی قصیر احسنت اصبت یا ملکه الرمان دیواظها در سرور
ایدوب بونک اوزرینه دخی بر قاج ایام مرور ایلدی بر کونینه
قصیر زبانتک بر انبساطی وقتند بنم عراقده ملوک عظیم الشانه
شایان اسلمه و امتعه و سائر تحف و خرافدن اموال کثیرم
وارد حضرت ملکه تجارت طریقله بنی تجهیز و اباحت ایلسه
هی مال متخری کتورم و تجارتدن کلی نما حاصل اولور دیدی
زبا اول انه دله بجای ناصیه حال قصیرده غبار خلاق مشاهیر
ایوب دایم اصفوت اخلاص ایله صورت صداقت معاینه اتمکله
هر خصوصه صدق مقالی نقش بسته لوحه و ثوق قلبی اولمشده
بنابرین وفق خاطر خواهی اوزره تجهیز ایدوب ارسال ایلدی اما
قصیر عراقده وصولنده متکرا عرو و بولشرب خزینه عموودن
دیلدی کی مقدار جواهر و تحف و اسلمه و ظرف انتخاب و اخذ ایدوب
عود و رجعت و کلوب زبایه مال تجارتدن استریاح اتمک
و جهی اوزره کتورد و کوه متاعی عرض و ارادت اندی زبا نمونه
اولوبه مساعی قصیر مشکور اولدی حاصلی ایکی دفعه صوب
عراقه زامله بند تجارت اولوب دفعه ثالثه ده زبا اولکیدن
زیاده مال و یروب اطراف و حوالیده اولان ملوک فخریه
لری سودا سیله تجهیز و اجناد اعداد دعه و غنادر ایچون خیول
و عید و سلاح و سیوف و دروع و دماح مثلواشیا اشتراخی
سپارش و تاکید ایدوب کوندردی اما قصیر و قاکه عراقه

وصول

وصول بولدی متکرا عرو و واروب بولشرب یا عرو زیاددن اخذ نان
فرست و قید را ثرائنت دیدی عرو ایستدی ~~بلا~~ و سائر قیل اسمع و ~~بر~~ ثابر
مراقبت انت هذه القرعة بولکلاملردخی مثل اولدی یعنی یا قصیر بو خصوصه
رأی اصابت قرینک نه یوزدن اولد و غین سوبله کوش ایدیم و امرایت
مؤتمی اولهیم بویارنک طیبی سن سین قصیر الرجال و المال ایکی بیک
امضایق اعداد و هر صند و قک درونته اجناد عموودن متعدیه بر مرد
دلیر و فتاکی سلاحله وضع و نهاده قلدی و هر صند و قی بر غراره سود
ایچره قیوب هنایق و غرایرک اغزلربنی وقت حاجتده خارجدن
اعانه محتاج اولمقی و جهی اوزره داخلندن مشد و دو مر بوط اندی
وبیک رأسا شتر کوه کوهان ظهرینه معادلله ایدوب عمووی دخی
جمله امضایقندن برینه تعبیه اتمکله حیول و عید و جمالی صوب
جزیریه سوق ایدوب کندی تاکه مدینه زبایه قریب وارد قده
بتشیر سلامت غیر ایله زبایه و قد بشیر اتدی زبامسرو را ولوب
نه محله وصول بولد قلربنی استفرها م بشیر دخی غور نام محله نزول
اند کلرک اعلام ایدیمک زبا عبسی الغور یا بوسا دیدی یوزخی مثل اولد
ایرتسی قصیر زبایه سوق نجیب تقنه ایدوب بوسفرنده کتوردیکی
تحف و ظرفک اوصافی توصیف و تعداد ایدرک کلی نما حاصل ایلدی کلک
بتشیر اتدی زیاده دخی محی قافله بی تماشا ایچون قصیر ایله بر قصیر
معلایه ارتقا ایدوب صوب سیاریه صرف کماطه نظاره اندکده
کوردیکی ثقل احمالدن قوای قوایم حملات ساقط اولوب فرسود
پای زمین اوله رق کلور لر زبا قصیر ایددی **نظم** مال الجمال مشیرها

رسید. **اجند** **لا یجملن** **ام حدید** **ام** **مرفانا** **بارد** **اشدید** **قصیر**
قلبدن **بل الرجال** **جشما** **قعودا** **دیوب** **لسا** **ناکتورد** **وکی** **متاعک** **رذانتی**
 و صفایندی **اقا** **زبا** **دونوب** **یا** **سند** **اولان** **جواریه** **خطا** **باید**
انی **ادی** **الموت** **الاحرق** **الغیر** **السود** **بود** **دخی** **مثل** **اولمشدر** **حاصل** **وقتا** **که**
بالجمله **جمال** **باب** **مدیندن** **دخول** **اندی** **توایک** **برسی** **تکه** **الیوم** **هر**
شهر **بند** **دروان** **سند** **دریان** **اولن** **رسم** **عادی** **را** **احمال** **جمال** **نه**
اولد **وغنی** **بلمک** **ایچون** **اخر** **عیر** **اولان** **بهر** **ک** **ظهر** **نده** **کی** **غاریه** **برنج**
سجیده **ایدوب** **ایچنده** **اولان** **شخصک** **خاطر** **سند** **اصابت** **اتمکین**
حریف **مدفعه** **استند** **برضطه** **شدیده** **الصوت** **که** **کشتاد** **ویردی**
مهر **حقه** **طاصاح** **توایه** **طین** **انداز** **اولیجی** **توای** **الشرف** **الجوان**
دیو **فرع** **ایلدی** **بوکلام** **دخی** **مثل** **اولدی** **اقا** **نا** **قور** **فرع** **توای** **چار**
جهت **شهر** **ولوله** **دهشت** **صالمقله** **اهالی** **شهر** **متساویه** **الاقلام**
بالجمله **زحام** **کوستر** **نودن** **مقدم** **درون** **منا** **دیده** **اولان** **رجال** **دفعه**
جلوه **کر** **منصه** **بروزا** **ولوب** **شمشیر** **شهر** **بیر** **بالمشار** **المملک** **المقتول** **غدا**
کلیا **نیکله** **نهر** **زبان** **مقاتله** **شروع** **اندیلر** **بو** **خلال** **زبان** **تحت**
سیر **نده** **بویله** **وقت** **ایچون** **حفر** **تدر** **وکی** **کار** **یز** **کر** **ینه** **اقدام** **اندی**
لکن **دلا** **قصیر** **ایله** **عروین** **عدی** **راه** **مدخل** **نقده** **سد** **ثله** **ولوح**
اولوب **طور** **مشدی** **زبا** **عمرو** **کوریجک** **تصویر** **ندن** **بلوب** **فص**
خاتمه **تعبیه** **ایلدی** **وکی** **سم** **الساعة** **که** **ذائقه** **مستمعان** **هون**
کیفیت **طمن** **ادراک** **ایلدن** **جان** **شیرین** **مراق** **هلاهل**
هلاک **اولن** **مقرر** **ایدی** **مضایده** **بیدی** **لا** **بید** **ابن** **عدی** **دید**

بودخی **مثل** **اولدی** **حاصلی** **زبا** **شدت** **تا** **نیز** **عرو** **زمینه** **ساقط**
اولیجی **قصیر** **ایله** **عرو** **واللر** **نده** **اولان** **سیف** **مسلول** **ایله** **برر**
ضرب **یتشد** **دونوب** **بین** **السم** **والسیف** **ها** **الکه** **اولدی** **عمری**
مدینه **زبا** **استباح** **وبالجمله** **ملکنه** **مستولی** **اولوب** **کندو**
ملکنه **اضافه** **اتمکه** **اعظم** **ملوک** **عربدن** **اولمشدر** **شویلیک**
مقتل **والد** **زبا** **عیسی** **علیه** **السلام** **زمان** **لری** **ایدی** **زبا** **ها** **الکه** **اولد** **قدن**
صکره **اول** **ملکنه** **توارث** **بر** **سلطنت** **ابدن** **اولا** **دعرو** **ک** **سلسله**
نسری **سرو** **کائنات** **علیه** **افضل** **صلوات** **والنجات** **حضرت**
زمان **سعادت** **افترا** **ندری** **ادراک** **ایدن** **نعمان** **بن** **المنذر** **منتهی**
اولوب **اندر** **سوهان** **غدر** **کسر** **ایله** **فصل** **بولق** **اوزره** **مروید** **والله**
اعلم **بحقیقه** **الامور** **سراغ** **را** **احله** **قارظین** **قارظین** **امثال** **عربدن**
اصلا **خبری** **واثری** **بلخوب** **عودت** **ورجعتی** **ترجی** **اولمان** **غالب** **کمره**
حقنه **ضربا** **ولوب** **فلان** **الحق** **بالقارظین** **دیر** **را** **ما** **لغته** **قارظین**
دیار **نرم** **اولور** **شجرة** **السلام** **دیر** **دیر** **با** **عاجک** **بیر** **اغید** **یکه** **دبا** **غیر** **سمال**
اید **ر** **عن** **الجوهري** **القرض** **وهو** **ورق** **السلام** **بدیع** **به** **ومنا** **ب** **القرظ**
البحر **قارظ** **فاعل** **وزن** **شجر** **میر** **قومک** **اورا** **قنی** **اجتناب** **این** **کنیه**
اطلاق **اولنور** **نیکه** **ابو** **محمد** **قاسم** **بن** **علی** **الحری** **بجری** **بدخی** **مقامه**
سند **متر** **مکوری** **الحق** **بالقارظین** **ترکیبی** **ایله** **ایراد** **ایدوب** **تفسیر** **نرم**
الاصرف **القارظ** **انه** **الذي** **یکنی** **القرظ** **وهو** **النبات** **المد** **بوغ** **به**
والقارظان **المشار** **ایهما** **انتهما** **احدهما** **من** **عرة** **والآخر** **من** **الفرین**
فاسط **وکا** **نا** **خرجا** **بجینان** **القرظ** **فلم** **یجما** **ولا** **عرف** **لما** **خبر** **فض**

تمثال خویش یافته روی در قفا بیت مرقوم عروضی را اصطلاحاً
 مدور تغییر اول ثان ابیات قریب در بعضی جهته در مصرع اول
 کریمش جاکتی در پس آینه کلامیله تمام اولوب نقص شخص
 مصرع ناینه مرهوند در حصول بیت مجبویه خطاب دملک اولور
 سنده برجازه لوحسن و جمال وارد رکه فی المثل و رای آینه
 جالس اولسک اول آینه یه نظر ایدن شخص کد و صورتی
 اکسه و غمش کور در زیر اسن آینه نک اردن اولمقله سنک
 جمالی تماشا ایچون صور معلقه یله متوجه اولور قده قالدیک
 نوع بشیر دیمک اولد وخی اخوانک معلومید ر فضولتی برله
 تحریری حاصلی تحصیل بر معنا در **قوله** این از فلکست و از حسن
 نیست. مصرع مذکور امثال امثال مجیدن اولوب یولدر بر
 اکسکاک و ارایمش بوسکاحی طرفندن ظهور اندی دیچک برده
 ظرفای عجم مصرع مذکور یحییله ایراد ایدر لر و مورد مثل دخی
 بوسیاق اوزده مقولدر که شاه محمد نهاوندینک زوجه سی
 وضع حمل ایدوب بر کویه المنظر ولد وجوده کلکله شاه محمد استکراه
 ایدوب اول عصرده حسن نام بر زشت صورت کلاه دوزمکسته
 و ارایمش مولودی اکاسیت برله زوجه سیله اولان محاوره شک
 بوا یاندن ظاهر در **نظم** گفت با زن خویش شه محمد کی نبی
 زشت کار من نیست. ابن از حسن کلاه دوست. حفاکه درین
 سخن سخن نیست. زن نیز جواب بخته گفت کین از فلکست
 و از حسن نیست **قوله** نقد وقت ابی ثمامه اولان مدعی مقولک

ابو ثمامه حضرت سرو کائنات علیه افضل الصلوات و التحیات
 والد ماجد لری عبد الله بن عبد المطلب تولد اتمردن مقدم بیا مده
 رحمان تسمیه سیله متسمی ماسند ابلیس لعین منتظرین و معجزند
 شتر الناس سیله بن الحنفینک کینتید ر بعد البعث سلطنت
 اولو هیئتند خدمت رسالت متزل برله حضرت سلطان
 الانبیاء علیه افضل الصلوات و التحیات جابانه من سیله رسول الله
 الی محمد رسول الله اما بعد فان الارض نصفها لی و نصفها لک
 ترهاتی یازوب ارسال ایلد که طرف باهر الشرف نبوت
 بناهیدن من محمد رسول الله الی سیله الکذاب اما بعد فان
 الارض لله یورثها من یشاء و من عباده و العاقبة للمتقین
 کلام و حی رتسا سیله بحاب اولد یفی صاحب کشف زحشریدن
 منقولدر بعد ابوبکر الصدیق رضی الله عنه حضرت لری ایام خلا
 خلافتلرند جنود مسلمین ایلد خالد بن ولید رضی الله عنه ایعات
 ایدوب اثنا و محاربه ده قاتل حرم اولان و حبشک الله قتل اولمقله
 وحشی وقت جاهلیتده خیر الناس شهید انشدیم اسلام
 شتر الناس قتل ایلد دیو امام ناصر المظفری ایراد
 ایدوب دیمشد و قتل علی بن ابی طالب رضی الله عنه
 و کان یقول قتل خیر الناس فی جاهلیة و شتر الناس فی اسلام
 اراد فی جاهلیتی و اسلامی **قوله** اعیب من بغلة ابی دلامه **ابودلام**
 موالی بنی اسد دن اسود و کوفی و اخرایام بنی امیه بی ادراک و
 خلقای بنی عباسدن سفاع و منصور و مهدی خلیفه ابرشوب

مدح ایلمش صاحب نوادر و ملج بر شاعر معروف مشهور که کشتی در
اسمنه نون ایله زند با با سته چون دیر لر دی اما بغله سی جمیع دوا
دوا به اولان سوء خلقت و عیوب جامعه اسود و اب بر قانج
قاطر و لوب سوار اولدقه اطفال اردنه دوشرلو و سخریه کولر لر
ایدی داما قصد ایدوب مو اکب خلفا و کبراده خلقی کولدر مک ایچون
بغله مزبوریه سیردی حتی جمیع عیوبی حاوی بر قصیده نظم ایدوب
مشهور و لغله هر کثیر العیوب اولان شی حقه اعیب من بغله
ابی دلامه دیو ضرب اولنور مثل اولمشدر بو بر قاج بیت اول
قصیده دندر **نظم** لیخصی منطقی و کلام غیری • عشر خصا لها شتر
الحصال • ومن فتق بها فی البطن ضم • ومن عقا لها ومن انفثالی •
ومن قطع اللسان ومن بياض • بعینها ومن قرص الجبال • اذا
استعملتها عثرت و یالت • وقامت ساعة عند المبال • وتضرط
اربعا اذ وقفنا • علی اهل المجالس للسؤال • وكانت قارحا
ایام کسری • وتذكر تبعاً عند الفصال • قد مرت بقرن بعد قرن
وآخر عهدا بهلاك مالی • فابدلتی بها یارب طرقا • بزین
جمال مرکبه جمالی • قصیده می مهدی خلیفه انشاد ایلد که مهدی
نحب بالای عظیمه او غرامش سین پنجون با یعنه رد امدک دیدی
ابودلامه یا امیر المؤمنین صاحبته استرداد توقی ایله ایلرجه
مکت ایلد دید که مهدی میرا خورینه خیر مرکبین فی الاصل
دیو امرا یلدی یعنی ابودلامه ایچون آخوردن ایکی مرکب اختیار
ایت دیدی ابودلامه یا امیر المؤمنین ان کان الاختیار الی

وقعت فی شهر من البغلة ولكن امرت خیرلی یعنی یا امیر المؤمنین
المرکب لر بنم ایچون اختیار اولنور سه تحقیق بغله دن اشترنه
دوشر مک لکن امیر المؤمنین بالنفس بنم ایچون اختیار ایت دیو
امرا یلسون دیدی ابودلامه مک ملج و لطائفه دائر حکایات مضحک
فتی چوقدر انجن جلدن بری خیزران حج شریفه روان اولدقه
ابودلامه پیش تخت روانده الله الله فی امری دیو فریاد ایدر
خیزران امردن سوال اندر دکره بن پیر علیل سن صاحبه اجر
جزیلدن بر جاریه استطاعت ایدر مکه بکامولنس اولوب رفتی اکل
کدمی طائل بعدی رجا و فقدی تمنا اند و مک عجوز دن خلاص اولوب
راحت بولیم دیر خیزران دخی عودت حجره بر جاریه و یرمک اوزر
وعدا تمکین حجدن کلد کره ابودلامه موسی الهادی و هارون
رشدن خارنه سی امعبیده و ساططیله بو ایاتی خیزرانده آر
ایلدی **بیت** ایلنی سیدی ان شئت یا امعبیده • انها ارشدها
وان کانت رشیده • وعدتی قبل ان تخرج للبحر ولید • اننی شیخ
کیر لیس فی بیتی قعیده • غیر عفا عجز ساقها مثل القدیده •
وجهمها اقم من حوت طری فی عصیده • ما حیاتی مع اننی مثل عرس
الحمیده • خیزران استظراف ایدوب حوت فی عصیده بیتنی استعاده
وجوار لیسندن بر حسن جاریه بی جمیع مال وجواهر یله ابودلامه
ارسال ایدر اما رسول ابودلامه بی خانه کسر لولما مغین
جاریه بی زوجه سی امد لامیه تسلیم ایدوب دوشر بواشاده اوغلی
دلامه کلوب والده سن مفوم و محزون کوروب سبب خرنندن

خاضه
شعنه

جمیده
شعنه

استقصا اندکده والدہ سیای اوغل بر ما در کی تحصیل اید چک کون
 بوکونکی کوندردیر دلامه سوبله ندر ایدیم دیمک والدہ سی
 باباکه برجاریه کتوردیلر حالاشیواوده ایچند در یانته کیر
 سنک مالکک بنم دیوالدایوب وطی ایله تاکه باباکه حرام اوله
 والاسکاده بکاده جفا اتسی مقرر در دیدی پس دلامه تعلیم
 مادری اوزره عمل ایدوب طشره چقد قره بایاسی کلوب
 زوجہ سندن جاریه بی سوال زوجہ سی دخی ہی فی ذلک
 الیت دیوجاریه اولدوغی او طه کوستر وپ پس ابودلامه
 جاریه نک یانته کیر وپ بوس وکتار قصدیله ال اوزادیمق
 جاریه اعراض ایدر ابودلامه سنک سیدتک سکا بویلی
 وصیت ایلدی دیمک جاریه بنم سیدتم بنی جوانه ابعاث
 اتمش اول جوان بندن نائل مرام اولدی سن نه استرسین
 دیدکده ابودلامه بوایش زوجہ سنک دهاسیله اوغلی دلافک
 ایشی اولدوغی بلوب طشره چقار اوغلنی دست بکریات
 مهدی حضوریدک کتوروب فریاد ایدر که یا امیرالمؤمنین
 بوابن خینه بکابرایش اندیکه برولد والدته اتمامشد دیو
 قضیه بی کیف ماکان بیان مهدی شدت ضحک ایله مستلقی
 اولور ابودلامه یا امیرالمؤمنین بوخینک فعلنه تعجب برله
 خند بی قوامرایت قتل اولسون دیو فرغ ایدر مهدی دخی علی
 بالنظر والسيف دیدکده اوغلی دلامه یا امیرالمؤمنین باباکه
 جختی کوش اندوکک کی بنم دخی جختی کوش اصفا ایله دیر

مهدی سنک جختک ندر دیمک دلامه یا امیرالمؤمنین بوشنخ
 اصفق فرق سندن برویم والدته جماع ایدر بن غیظ اتمم بن
 بونک جاریه سنه برکتر جماع اتمکله بکا غضب ایدوب قتل اولسون
 دیمک روامیدر ما یحل من الله یا امیرالمؤمنین دیمک مهدی اولکدن
 زیاده خنده ایدوب ابودلامه بو جاریه بی اوغلنه بغشله برینه بن
 سکا اندن حسنا برجاریه اعطا ایدیم دیر ابودلامه یا امیرالمؤمنین
 مکر اول جاریه بی بین السماء والارض حفص اندوره سین
 یوخسه بوابن خینه بوکالتد وکین اکادخی ایدر دیوب مهدی
 اکرایدر ایسه اوزمان قتل ایدرم دیو ابودلامه بی ارضا ایدر
قوله شافعی برآمد وکشتند امثال عجمند بر امر کرید وشنیع
 بر محمد وضمند ارکاب اولند قدره ضرب اولنورنتکه شاه اسماعیل
 ثانی سنی اولغله قزلباش قتل اند کلرنده دمنشدر **نظم** اویماق
 قزلباش چو پنج انکشتند بیوسته هم چون همه دریک مشتند
 شهرزاده بتخت خسروی بنشان دند دیدکده شافعی برآمد
 وکشتند ومورد مثل دخی بووجه اوزره منقولدر که ماوراء
 النهره هنوز شافعی مذهبی شایع دکل ایکن عبیدخان
 عصرنده بر امام صباح نمازنده بسمله شریفی چهار ایله اوقیوب
 وقنوت اتمکله اهل محله جمع اولوب نجون بویله اندک
 دید کلرنده بن امام شافعی مذهبنده بنم مذهبیک مقتضا
 بودردیمک اهل محله امامی قتل ایدر لرواقع حالدن سوال
 اولند قدره شافعی برآمد وکشتیم دیملریله مثل اولمشدر

الوجه

قوی

والله اعلم بحقيقة الامور **قال** العبد الذليل المحتاج بقاية
رب الجليل هذا آخر ما اوردته في هذه الرسالة من بعض
ما غصص من الامثال العربية والعجبة من المقامات الشفوية
وهذا مع اعتراخي بقلّة البضاعة في هذه الرسالة ربما
خبطت خبط عشواء وخطاوت كحط ليلة الليلا
فاذا انا ذكوب من البين وبالمهموم اشغل من ذان الخين
فانشاته بروية ناضبة ذات عوم ناضبة الا انه ارجو
من كرم من يطالعها ان يحسب مثل الضليع ظالعهها وليست
عوارى هفواتي حيثما يسير غور سقطاتي ان الكرام يا الكرم
يستمن ذات الورم ولو امنت نفسي امعان الشفيق
لكشفت غطاء ذلاتي عن الجزل والريق لان في المثل
يسمع ان الشفيق بسوء ظن مولع وما اردت هذه الا
المفهوم من هذه البيتين **بيت** اموت وبقي كل ما قد كتبه
فياليت من يقرأ خطوطي دعاليا لعل الهى يعف
عني بفضله ويفقر ذلاتي
وسوء فعاليا

٢٢٢
م

